MÜMİNLERİN MUTLULUĞU

Onlar iman edenler ve (Allah'tan) sakınanlardır. Müjde, dünya hayatında ve ahirette onlarındır. Allah'ın sözleri için değişiklik yoktur. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur. (Yunus Suresi, 63-64)

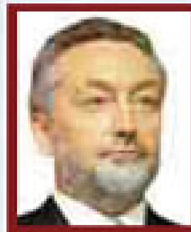
HARUN YAHYA

الله
رسول
محمد

Günümüzde pek çok insan bir türlü gerçek huzuru yakalayamadığından, onca çabaya, çalışmaya ve yorgunluğa rağmen bir türlü mutlu olamadığından şikayetçidir. Bu kişilerin aradıkları ve bulamadıkları en önemli şey mutluluktur. Böyle bir sonuçla karşılaşmalarının sebebi ise, mutluluğu yanlış yerde, yanlış kimselerde bulacaklarına inanmış olmalarıdır.

Kimisi için mutluluk, elde edeceği maddi zenginliktedir. Kimi insan içinse mutluluk, herkes tarafından tanınmak, herkesin sevdiği, beğendiği, peşinden koştuğu bir kişi olmaktır. Kimileri içinse mutluluk, yaşadığı sıkıntılı ve monoton hayattan biraz olsun kurtulmak, sorunlarını unutmaktır. Ancak tüm bu insanların elde ettikleri mutluluklar sahte ve geçicidir. Sadece yaşanılan o ana mahsustur; bu an bittiğinde duyulan mutluluk da sona erer ve kişi yine eski sıkıntılı hayatına geri döner.

Tüm insanların arayışı içinde oldukları gerçek mutluluğu bulabilmek ise aslında çok kolaydır. Ne var ki insanların pek çoğu kendilerini asıl mutluluğa ulaştıracak yolu göz ardı etmektedirler. İşte bu kitapta gerçek mutluluğun kaynağının Allah'a teslim olmak, O'nun Kuran'da emrettiği güzel ahlakı yaşamak ve yaşatmak olduğu anlatılmaktadır.



YAZAR HAKKINDA: Harun Yahya müstear ismini kullanan Adnan Oktar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir. Nitekim yazarın, bugüne kadar 57 ayrı dile çevrilen yaklaşık 250 eseri, dünya çapında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Harun Yahya Külliyatı, -Allah'ın izniyle- 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

بسم الله الرحمن الرحيم



OKUYUCUYA

● Bu kitapta ve diğer çalışmalarımızda evrim teorisinin çöküşüne özel bir yer ayrılmasının nedeni, bu teorinin her türlü din aleyhtarı felsefenin temelini oluşturmasıdır. Yaratılışı ve dolayısıyla Allah'ın varlığını inkar eden Darwinizm, 140 yıldır pek çok insanın imanını kaybetmesine ya da kuşkuya düşmesine neden olmuştur. Dolayısıyla bu teorinin bir aldatmaca olduğunu gözler önüne sermek çok önemli bir imani görevdir. Bu önemli hizmetin tüm insanlarımıza ulaştırılabilmesi ise zorunludur. Kimi okuyucularımız belki tek bir kitabımızı okuma imkanı bulabilir. Bu nedenle her kitabımızda bu konuya özet de olsa bir bölüm ayrılması uygun görülmüştür.

● Belirtilmesi gereken bir diğer husus, bu kitapların içeriği ile ilgilidir. Yazarın tüm kitaplarında imani konular, Kuran ayetleri doğrultusunda anlatılmakta, insanlar Allah'ın ayetlerini öğrenmeye ve yaşamaya davet edilmektedirler. Allah'ın ayetleri ile ilgili tüm konular, okuyanın aklında hiçbir şüphe veya soru işareti bırakmayacak şekilde açıklanmaktadır.

Bu anlatım sırasında kullanılan samimi, sade ve akıcı üslup ise kitapların yediden yetmişe herkes tarafından rahatça anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu etkili ve yalın anlatım sayesinde, kitaplar "bir solukta okunan kitaplar" deyimine tam olarak uymaktadır. Dini reddetme konusunda kesin bir tavır sergileyen insanlar dahi, bu kitaplarda anlatılan gerçeklerden etkilenmekte ve anlatılanların doğruluğunu inkar edememektedirler.

● Bu kitap ve yazarın diğer eserleri, okuyucular tarafından bizzat okunabileceği gibi, karşılıklı bir sohbet ortamı şeklinde de okunabilir. Bu kitaplardan istifade etmek isteyen bir grup okuyucunun kitapları birarada okumaları, konuyla ilgili kendi tefekkür ve tecrübelerini de birbirlerine aktarmaları açısından yararlı olacaktır.

● Bunun yanında, sadece Allah'ın rızası için yazılmış olan bu kitapların tanınmasına ve okunmasına katkıda bulunmak da büyük bir hizmet olacaktır. Çünkü yazarın tüm kitaplarında ispat ve ikna edici yön son derece güçlüdür. Bu sebeple dini anlatmak isteyenler için en etkili yöntem, bu kitapların diğer insanlar tarafından da okunmasının teşvik edilmesidir.

● Kitapların arkasına yazarın diğer eserlerinin tanıtımlarının eklenmesinin ise önemli sebepleri vardır. Bu sayede kitabı eline alan kişi, yukarıda söz ettiğimiz özellikleri taşıyan ve okumaktan hoşlandığını umduğumuz bu kitapla aynı vasıflara sahip daha birçok eser olduğunu görecektir. İmani ve siyasi konularda yararlanabileceği zengin bir kaynak birikiminin bulunduğuna şahit olacaktır.

● Bu eserlerde, diğer bazı eserlerde görülen, yazarın şahsi kanaatlerine, şüpheli kaynaklara dayalı izahlara, mukaddesata karşı gereken adaba ve saygıya dikkat edilmeyen üsluplara, burkuntu veren ümitsiz, şüpheci ve ye'se sürükleyen anlatımlara rastlayamazsınız.

MÜMİNLERİN MUTLULUĞU

Onlar iman edenler ve (Allah'tan) sakınanlardır. Müjde, dünya hayatında ve ahirette onlarındır. Allah'ın sözleri için değişiklik yoktur. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur.

(Yunus Suresi, 63-64)

HARUN YAHYA

YAZAR ve ESERLERİ HAKKINDA

Harun Yahya müstear ismini kullanan yazar Adnan Oktar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Daha sonra İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğrenim gördü. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Harun Yahya'nın eserleri yaklaşık 30.000 resmin yer aldığı toplam 45.000 sayfalık bir külliyattır ve bu külliyat 57 farklı dile çevrilmiştir.

Yazarın müstear ismi, inkarcı düşünceye karşı mücadele eden iki peygamberin hatıralarına hürmeten, isimlerini yad etmek için Harun ve Yahya isimlerinden oluşturulmuştur. Yazar tarafından kitapların kapağında Resulullah'ın mührünün kullanılmış olmasının sembolik anlamı ise, kitapların içeriği ile ilgilidir. Bu mühür, Kuran-ı Kerim'in Allah'ın son kitabı ve son sözü, Peygamberimiz (sav)'in de hatem-ül enbiya olmasını remzetmektedir. Yazar da, yayınladığı tüm çalışmalarında, Kuran'ı ve Resulullah'ın sünnetini kendine rehber edinmiştir. Bu suretle, inkarcı düşünce sistemlerinin tüm temel iddialarını tek tek çürütmeyi ve dine karşı yöneltilen itirazları tam olarak susturacak "son söz"ü söylemeyi hedeflemektedir. Çok büyük bir hikmet ve kemal sahibi olan Resulullah'ın mührü, bu son sözü söyleme niyetinin bir duası olarak kullanılmıştır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir.

Nitekim Harun Yahya'nın eserleri Hindistan'dan Amerika'ya, İngiltere'den Endonezya'ya, Polonya'dan Bosna Hersek'e, İspanya'dan Brezilya'ya, Malezya'dan İtalya'ya, Fransa'dan Bulgaristan'a ve Rusya'ya kadar dünyanın daha pek çok ülkesinde beğeniyle okunmaktadır. İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Urduca, Arapça, Arnavutça, Rusça, Boşnakça, Uygurca, Endonezyaca, Malayca, Bengoli, Sırpça, Bulgarca, Çince, Kishwahili (Tanzanya'da kullanılıyor), Hausa (Afrika'da yaygın olarak



kullanılıyor), Dhivelhi (Mauritus'ta kullanılıyor), Danimarkaca ve İsveççe gibi pek çok dile çevrilen eserler, yurt dışında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Dünyanın dört bir yanında olağanüstü takdir toplayan bu eserler pek çok insanın iman etmesine, pek çoğunun da imanında derinleşmesine vesile olmaktadır. Kitapları okuyan, inceleyen her kişi, bu eserlerdeki hikmetli, özlü, kolay anlaşılır ve samimi üslubun, akılcı ve ilmi yaklaşımın farkına varmaktadır. Bu eserler süratli etki etme, kesin netice verme, itiraz edilemezlik, çürütülemezlik özellikleri taşımaktadır. Bu eserleri okuyan ve üzerinde ciddi biçimde düşünen insanların, artık materyalist felsefeyi, ateizmi ve diğer sapkın görüş ve felsefelerin hiçbirini samimi olarak savunabilmeleri mümkün değildir. Bundan sonra savunsalar da ancak duygusal bir inatla savunacaklardır, çünkü fikri dayanakları çürütülmüştür. Çağımızdaki tüm inkarcı akımlar, Harun Yahya Külliyatı karşısında fikren mağlup olmuşlardır.

Kuşkusuz bu özellikler, Kuran'ın hikmet ve anlatım çarpıcılığından kaynaklanmaktadır. Yazarın kendisi bu eserlerden dolayı bir övünme içinde değildir, yalnızca Allah'ın hidayetine vesile olmaya niyet etmiştir. Ayrıca bu eserlerin basımında ve yayınlanmasında herhangi bir maddi kazanç hedeflenmemektedir.

Bu gerçekler göz önünde bulundurulduğunda, insanların görmediklerini görmelerini sağlayan, hidayetlerine vesile olan bu eserlerin okunmasını teşvik etmenin de, çok önemli bir hizmet olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu değerli eserleri tanıtmak yerine, insanların zihinlerini bulandıran, fikri karmaşa meydana getiren, kuşku ve tereddütleri dağıtmada, imanı kurtarmada güçlü ve keskin bir etkisi olmadığı genel tecrübe ile sabit olan kitapları yaymak ise, emek ve zaman kaybına neden olacaktır. İmanı kurtarma amacından ziyade, yazarının edebi gücünü vurgulamaya yönelik eserlerde bu etkinin elde edilemeyeceği açıktır. Bu konuda kuşkusu olanlar varsa, Harun Yahya'nın eserlerinin tek amacının dinsizliği çürütmek ve Kuran ahlakını yaymak olduğunu, bu hizmetteki etki, başarı ve samimiyetin açıkça görüldüğünü okuyucuların genel kanaatinden anlayabilirler.

Bilinmelidir ki, dünya üzerindeki zulüm ve karmaşaların, Müslümanların çektikleri eziyetlerin temel sebebi dinsizliğin fikri hakimiyetidir. Bunlardan kurtulmanın yolu ise, dinsizliğin fikren mağlup edilmesi, iman hakikatlerinin ortaya konması ve Kuran ahlakının, insanların kavrayıp yaşayabilecekleri şekilde anlatılmasıdır. Dünyanın günden güne daha fazla içine çekilmek istendiği zulüm, fesat ve kargaşa ortamı dikkate alındığında bu hizmetin elden geldiğince hızlı ve etkili bir biçimde yapılması gerektiği açıktır. Aksi halde çok geç kalınabilir.

Bu önemli hizmette öncü rolü üstlenmiş olan Harun Yahya Külliyatı, Allah'ın izniyle, 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

Bu kitapta kullanılan ayetler, Ali Bulaç'ın hazırladığı "Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı" isimli mealden alınmıştır.

Birinci Baskı: Kasım 2002
İkinci Baskı: Kasım 2005
Üçüncü Baskı: Mart 2006
Dördüncü Baskı: Ağustos 2006

ARAŞTIRMA YAYINCILIK

Talatpaşa Mah. Emirgazi Caddesi
İbrahim Elmas İş Merkezi
A Blok Kat 4 Okmeydanı - İstanbul
Tel: (0 212) 222 00 88

Baskı: Seçil Ofset
100. Yıl Mahallesi MAS-SİT Matbaacılar Sitesi
4. Cadde No: 77 Bağcılar-İstanbul
Tel: (0 212) 629 06 15

---

www.harunyahya.org - www.harunyahya.net

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

İnsanların hayatları boyunca yapmak istedikleri, gerçekleştirmeyi arzuladıkları birbirinden farklı birçok amaçları ve planları vardır. İlk bakışta birbirlerinden farklı görünse de, bu amaçlar temel bir noktada birleşmektedir. Bu temel nokta, insanların yaşadıkları hayattan olabilecek en fazla menfaati elde ederek, mutlu ve huzurlu bir yaşam sürmeleridir. Elde edilen menfaatler ne kadar fazla olursa, buna bağlı olarak duyulacak olan mutluluk ve rahatlık da o denli fazla olacaktır. Bu yüzden tüm insanlar farklı yollar ve yöntemler izleyerek, bu ortak amaca ulaşmayı hedeflemekte ve bunun için ömürleri boyunca büyük bir çaba harcamaktadırlar. Ancak Allah'ın rızasını arayan ve ahireti gerçek yurt olarak benimseyen salih müminler dışındaki insanlar, tüm bu isteklerini gerçekleştirip, hedeflerine ulaşsalar da sonuç yine değişmemektedir. Mutsuzluk ve buna bağlı olarak da sıkıntı dolu, kasvetli bir hayat...

Günümüzde insanların büyük bir kısmı bir türlü gerçek huzuru yakalayamadıklarından, onca çabaya, çalışmaya ve yorgunluğa rağmen bir türlü mutlu olamadıklarından şikayetçidirler. Böyle bir sonuçla karşılaşmalarının sebebi ise, insanların mutluluğu yanlış yerde, yanlış kimselerde bulacaklarına inanmış olmalarıdır. Kimisi için mutluluk elde edeceği maddi zenginliktedir; böylece parasını istediği gibi harcayacak, elde etmek istediği şeylere sahip olabilecek ve her geçen gün bir öncekine göre daha fazla şey tüketebilecektir. Bu insanlar için tüketmek, tüm güzellikleri ve zevkleri tatmak hayatlarının en büyük mutluluk kaynağıdır. Bu istekleri ise dipsiz bir kuyu gibidir; hiçbir zaman sonu gelmez. Bunun sonucunda da ortaya elde ettikleri hiçbir şeyden memnun olmayan, sü-

rekli daha fazlasını, daha iyisini isteyen ve bu sayede mutlu olup daha rahat bir hayat sürebileceklerini zanneden insanlar çıkar. Ancak bu çabaları onlara sadece geçici bir mutluluk kazandırır.

Allah Kuran'da, **"İnkar edenler ateşe sunulacakları gün, (onlara şöyle denir:) "Siz dünya hayatınızda bütün 'güzellikleriniz ve zevklerinizi tüketip yok ettiniz, onlarla yaşayıp-zevk sürdünüz. İşte yeryüzünde haksız yere büyüklenmeniz (istikbarınız) ve fasıklıkta bulunmanızdan dolayı, bugün alçaltıcı bir azap ile cezalandırılacaksınız."** (Ahkaf Suresi, 20) ayetiyle, insanların dünya hayatında açgözlülük ve nankörlükle elde ettikleri bu sahte mutluluğu, ahirette sonsuz bir mutsuzluğa çevireceğini bildirmiştir.

Kimi insan içinse mutluluk, herkes tarafından tanınmak, herkesin sevdiği, beğendiği, peşinden koştuğu bir kişi olmaktır. Herkes ona özenip onu taklit edecek, yaptığı herşey ile insanların hayranlığını kazanacaktır. Bunu ne kadar çok başarır, insanların gözüne ne kadar girer, ne kadar dikkatlerini çekerse, kendini o derece mutlu hissedecektir.

Kimisi için de mutluluk, yaşadığı sıkıntılı ve monoton hayattan biraz olsun kurtulmak, sorunlarını unutmaktır. Buna bağlı olarak, mutlu olabilmek için hayatında birtakım 'değişiklikler' yapmalıdır. Sıra dışı olmalı, değişik giyinmeli, kısacası 'marjinal' bir hayat sürerek, farklı olan herşeyi denemelidir. Ya da değişik yerler görmeli, gezmeli, yeni insanlar tanımalıdır. Çevresindeki insanların dikkatini ne kadar üzerinde toplarsa kendini o denli farklı görecek, bu da ona büyük bir zevk verecektir. Bu şekilde hareket ederek hayatına renk katacağını ve yaşadığı mutsuzluktan kurtulacağını sanır. Dolayısıyla bu insanlar için mutluluk, 'değişiklik' veya 'farklı olmak' demektir.

Ancak tüm bu insanların elde ettikleri mutluluklar sahte ve geçicidir. Sadece yaşanılan o ana mahsustur; bu an bittiğinde duyulan mutluluk da sona erer ve kişi yine eski monoton ve sıkıntılı hayatına geri döner. Değişen bir şey yoktur; kişi kendini sadece kısa bir süre için rahatlatmıştır. Bu süre ister bir gün, ister bir ay, ister bir yıl olsun, insanlar mutluluğun

sırrını bilmedikleri için, elde ettikleri sonuç hep aynıdır. Allah, hayatları boyunca Allah'ı ve ahireti unutarak, tamamen kendi istek ve tutkularına göre yaşayan bu insanların durumunu **"Bunların örneği, ateş yakan adamın örneğine benzer; (ki onun ateşi) çevresini aydınlattığı zaman, Allah onların aydınlığını giderir ve göremez bir şekilde karanlıklar içinde bırakıverir."** (Bakara Suresi, 17) ayetiyle haber verir. Allah, ayetlerinden uzak bir yaşam süren bu insanların 'göremez bir şekilde sürekli olarak karanlıklar içinde kalacaklarını' bildirmiştir. İnsanlar kendilerini yaratan Allah'ın emirlerine uymadıkları ve kendilerini yaratan Rabbimizi unutarak yaşadıkları için, Allah onların mutluluğa ulaşma çabalarını her defasında boşa çıkarmaktadır. Peygamberimiz (sav) dünyanın geçici bir kazanç sağladığını, gerçek kazanç sağlamanın ahirete yönelmekle olduğunu hatırlatmıştır:

> "Ey insanlar! Dünya peşin verilen bir metaıdır. İyi de kötü de ondan nasibini alır. Ahiret ise sadık bir vaaddir. Orada Kadir olan Melik hükmeder. Hak yerini bulur. Batıl ise zail olur. Ey insanlar, ahiret evladı olun, dünya uşağı olmayın. Zira evlat anaya tabidir. (Yani dünya çocuğu olursanız, dünya gibi mahvolmaya layık olursunuz.) Allah'dan korku üzerine amel ediniz. Biliniz ki amelleriniz sizinle yüzleşecektir. Ve yine sizler mutlaka Allah'a mülaki olacaksınız (kavuşacaksınız). Kim zerre miktarı hayır yaparsa onu görecek ve kim de zerre miktarı şer yaparsa onu görecek." *(G. Ahmed Ziyaüddin, Ramuz El Hadis, 1. cilt, Gonca Yayınevi, İstanbul, 1997, 184/4)*

İşte bu kitapta gerçek mutluluğun kaynağının ne olduğunu, nerede, hangi koşullarda gerçekten mutlu ve huzurlu olunabileceğini Kuran ayetleri ışığında anlatacağız.

Ancak bundan önce, Allah'ın Kuran ile bildirdiği gerçeklerden ve Kuran ahlakından uzak bir yaşam sürdükleri için 'cahiliye toplumu' olarak adlandırılan insanların, sürekli sıkıntı ve mutsuzluk içinde olmalarının nedenlerini kısaca inceleyelim.

CAHİLİYE TOPLUMU MUTSUZDUR

Dünya hayatı onları aldatır

İman etmeyen insanlar inkarlarına bir dayanak bulabilmek için, 'sadece bu dünya vardır ahiret yoktur' şeklinde çarpık bir mantık öne sürerler. Bu düşünceleri doğrultusunda, bu dünyada istedikleri herşeyi yapabileceklerini düşünürler. Oysa Allah ahiret gününde tüm insanları dünya hayatında yapıp ettiklerinden sorguya çekeceğini bildirmiştir:

> **Onlar dediler ki: "Bu dünya hayatımızdan başkası yoktur. Ve bizler diriltilecek değiliz." Rablerinin karşısında durdurulduklarında onları bir görsen: (Allah:) "Bu, gerçek değil mi?" dedi. Onlar: "Evet, Rabbimiz hakkı için" dediler. (Allah:) "Öyleyse inkâr edegeldikleriniz nedeniyle azabı tadın" dedi.** (Enam Suresi, 29-30)

Ancak inkar edenler Allah'ın bildirdiği bu gerçeği gözardı ederler ve hayatlarını sadece dünya hayatını elde edebilme amacı üzerine kurarlar. Bu dünyada daima güçlü olanların kazanacağına inandıklarından, mutlu ve huzurlu bir hayat için mutlaka maddi açıdan güçlü olmaları gerektiğine inanırlar. Bu maddi gücü elde ettiklerinde istedikleri herşeye ulaşabileceklerini sanırlar. Oysa Allah dünya hayatını insanlar için bir imtihan yeri olarak yaratmıştır. Bu nedenle Allah'ın **"Yoksa insana 'her arzu edip dilekte bulunduğu' şey mi var?"** (Necm Suresi, 24) ayetiyle bildirdiği gibi, dünya hayatındaki herşey insanların arzu ettikleri gibi gerçekleşmeyebilir. İnsanlar kimi zaman çok istedikleri bir şeye hiç ulaşamayabilir ya da sahip olduklarını, kazandıklarını ani bir olayla kaybedebilirler.

Şimdi toplumdaki tüm insanların bu psikolojiye sahip olduklarını

düşünün. Böyle bir ortamda insanlar birbirlerine mutsuzluk ve sıkıntıdan başka bir şey veremezler. Herkes sadece kendi menfaatlerinin peşinde olduğu için, bu insanların birbirlerine güzel ahlak gösterip birlik beraberlik içinde yaşamaları imkansızdır. Her fırsatta çıkarları çatıştığı için sürekli olarak birbirleriyle mücadele halindedirler. Allah, **"...Sen onları birlik sanırsın, oysa kalpleri paramparçadır. Bu, şüphesiz onların akletmeyen bir kavim olmaları dolayısıyla böyledir."** (Haşr Suresi, 14) ayetiyle bu insanların aralarındaki menfaat çatışmaları nedeniyle dost olamadıklarını ve 'kalplerinin paramparça' olduğunu haber vermiştir. Bunun sebebi, Allah'ın ayette de belirttiği gibi insanların akletmemeleridir. Peki insanların akledemedikleri nedir? Allah, bunun cevabını bir ayette şöyle vermiştir:

> **Dünya hayatı yalnız bir oyun ve bir oyalanmadan başkası değildir. Korkup-sakınmakta olanlar için ahiret yurdu gerçekten daha hayırlıdır. Yine de akıl erdirmeyecek misiniz?** (Enam Suresi, 32)

Allah, dünya hayatının bir oyalanmadan ibaret olduğunu, asıl hayatın ise ahirette yaşanacağını bildirmiştir. İnkar edenlerin akledemedikleri ise işte budur; bu kimseler gerçek yurdun ahiret hayatı olduğunu kabul etmeye yanaşmamaktadırlar. Bundan dolayı da asıl hayatları sandıkları dünya hayatında amansız bir menfaat yarışına girmekte ve bu yarış nedeniyle kendileri kadar birbirlerini de sürekli olarak zarara uğratmakta ve mutsuz etmektedirler.

Allah dünya hayatınının bir **'oyun ve oyalanma'** olduğunu bildirmiştir. İnkar edenlerin, Allah'ın rızasını gözetmek yerine, her işlerini nefislerinin kendilerine emrettiği şekilde gerçekleştirmeleri, yaptıkları tüm işlerin tıpkı bir oyunda olduğu gibi, anlamsız ve değersiz hale gelmesine neden olur. Bu insanların yaptıkları ve elde ettikleri şeyler kendileri için çok değerlidir; ama aslında yaptıklarının gerçek anlamda hiçbir değeri yoktur. Çünkü bu işleri Allah'ın rızasını gözeterek yapmamışlardır. Dolayısıyla gerçekte o işlerle sadece vakit geçirip oyalanmışlardır. Allah Katında yalnızca Allah'ın rızasını kazanmak için yapılan salih amellerin ve iyiliklerin bir değeri var-

dır. Herhangi bir şeyi değerli kılan, onu elde etmede gösterilen çaba, harcanan güç ya da para değil, tüm bunların yapılmasında yalnızca Allah'ın rızasının gözetilmesidir. Örneğin bir iş adamı hayatı boyunca birçok işler başarmış, büyük yatırımlar yapmış, adını dünyaya duyurmuş olsa bile, tüm bunları Allah'ın rızasını kazanma niyetiyle yapmamışsa, yaptıklarının gerçek anlamda bir değeri olduğundan söz edilemez. Bir şeyin değeri, onun Allah'ın rızasına uygun olup olmadığı ya da Allah'ın rızasını kazanmak için kullanılıp kullanılmadığına bağlıdır. Dolayısıyla insanların yaptıkları işin ne olduğu önemli değil, bunu ne niyetle yaptıkları önemlidir. Yapılan harcamaların miktarı önemli değil, ne niyetle harcandığı önemlidir. Allah yapılan ibadetlerde önemli olanın insanların niyetleri olduğunu bir ayette şöyle bildirir:

...Onların etleri ve kanları kesin olarak Allah'a ulaşmaz, ancak O'na sizden takva ulaşır... (Hac Suresi, 37)

Sadece, Allah'ın rızası için yapılan bir işin Allah Katında bir geçerliliği ve değeri vardır. Cahiliye insanları ise kendilerine Allah'ın rızasını amaç edinmedikleri için, her ne kadar önemli işler yapıyor gibi görünseler de, aslında harcadıkları tüm bu çaba boşa gitmektedir. Allah inkar edenlerin bu durumunu bir ayette şöyle açıklamaktadır:

Onların, dünya hayatındaki bütün çabaları boşa gitmişken, kendilerini gerçekte güzel iş yapmakta sanıyorlar. (Kehf Suresi, 104)

Allah'ın kendilerine verdiği imkanları, Allah'ın rızasını kazanma amacıyla hareket etmedikleri için, boş ve zararlı şeyler uğrunda harcarlar. Dünya malına olan düşkünlükleri nedeniyle, sürekli olarak sahip olduklarını kaybetmenin korkusunu yaşarlar. Hiç beklemedikleri bir anda, hiç tahmin etmedikleri bu olay nedeniyle zarara uğrayabileceklerini ve ellerindekini kaybedebileceklerini bilmek onları büyük bir huzursuzluğun içine sürükler. Dolayısıyla ne kadar güzel işler yapsalar ya da ne kadar çok menfaat elde etseler de, içlerindeki bu kaybetme korkusu onları sürekli mutsuz ve sıkıntılı kılar.

İnkar edenler sahip olduklarının gerçek değerinin ve kendilerine veriliş

amacının şuurunda değillerdir. Bu nedenle de ellerindeki imkanları Allah'ın rızasını kazanabilecekleri hayırlı işler için kullanmak yerine, sadece dünya hayatını ölçü alarak düşüncesizce sarf ederler. Örneğin kumar oynayıp bir anda tüm mallarını, hatta itibarlarını kaybedebilirler. Ya da daha da zenginleşmek için haksız yollardan gelir elde etmeye çalışabilirler. Fakat unutulmamalıdır ki yapılan her yanlış veya adaletsiz işin sonu mutlaka hüsranla sonuçlanır. Allah, Kendi rızasına uymayan insanların zarara uğrayacaklarını, bu insanlar için dünya hayatındaki herşeyin bir sorun ve bir üzüntü kaynağı olabileceğini bu gibi vesilelerle insanlara göstermektedir. Ahiret hayatına inanmayan insanların bu üzüntü ve stresi yaşamalarının sebebi ise, Allah'ın dininden yüz çevirmeleri ve dünya hayatına hırsla bağlanmış olmalarıdır.

Yaptıkları herşey tutkulu bir 'oyalanmadır'

Önceki bölümde anlatıldığı gibi, kendisine Allah'ın rızasını amaç edinmeden yaşayan her insan için hayat bir aldatmacadan farksız hale gelmektedir. Dolayısıyla insanlar asıl olarak sonsuz ahiret hayatını hedefleyip, ona yönelik olarak çalışacakları yerde, dünyanın kısa süreli tutku ve eğlencelerine saplanıp kalmaktadırlar.

Gaflet gözüyle bakan bu insanlar için, dünya hayatında insanları Allah'ın rızasını kazanmaktan alıkoyan ve Allah'ı unutturan birçok iş bulunmaktadır. Aslında tüm bunlar Allah'ın insanları denemek için verdiği nimetlerdir, ama bu kimseler için bunlar vakit geçirecek ve tutkuyla bağlanılan uğraşlar haline gelmiştir. Allah Kuran'da hangi nimetlerin insanlar için birer tutku haline geldiğini şöyle bildirmektedir:

> **Kadınlara, oğullara, kantar kantar yığılmış altın ve gümüşe, salma güzel atlara, hayvanlara ve ekinlere duyulan tutkulu şehvet insanlara 'süslü ve çekici' kılındı. Bunlar, dünya hayatının metaıdır. Asıl varılacak güzel yer Allah Katında olandır.** (Al-i İmran Suresi, 14)

Bazı insanlar gerçek amaçları olan Allah'ın rızası yerine kendilerine birtakım dünyevi amaçlar edindikleri için, dünya nimetleriyle tutkulu bir oya-

lanma içine girmişlerdir. Tüm bunlar onları her geçen gün Allah'tan daha da uzaklaştırmakta ve daha da şiddetli bir şekilde dünyaya bağlamaktadır. Allah'ın rızasını kazanma çabası içerisinde olmadıkları ve ahirette hesap vereceklerini düşünmedikleri için Allah'ın dünya hayatında kendilerine verdiği kısıtlı süreyi hiç düşünmeden boş işler için harcayabilmektedirler. Örneğin yapacak bir işi olmayan kimse gün boyunca penceresinden bakarak evinin önünden geçen insanları seyreder, okuduğu dergileri defalarca yeniden karıştırır, komşularının dedikodusunu yapar, faydası olmayan televizyon programlarını seyreder, internet veya bilgisayar oyunlarıyla boşa vakit geçirir, kendisiyle ve etrafındaki insanlarla uğraşıp durur. Değerli vaktini Allah'ın rızasını kazanacağı işlere harcayacağı yerde, kendisine ve çevresine fayda sağlamayan boş işlere harcar. Kendisine sorulacak olsa, 'yapacak bir işinin olmadığını, bu şekilde vakit geçirip oyalandığını veya bunların hoşuna gittiğini' söyleyebilir. Ama aslında kendisi de içinde bulunduğu vahim durumun, hayatının boş ve anlamsız bir oyalanma halini aldığının farkındadır.

Oysa unutmamak gerekir ki, dünya hayatının tüm meşgaleleri Allah'ın insanlar için yarattığı imtihanlardır. Olayları bu gözle değerlendirmeyen insanlar için ise durum çok farklıdır. Bu durumda böyle bir kişi için dünya nimetleri, kişiyi Allah'ın rızasını kazanmaktan alıkoyan, onun dünyaya olan sevgisini artırarak boşa vakit harcatan ve bunun sonucunda da sonsuz ahiret hayatını kaybetmesine neden olan uğraşlar haline gelir. Bu nedenle insan bu konuda çok dikkatli ve itidalli hareket etmelidir. Allah dünya hayatında insanlara imtihan olması için yarattığı nimetleri ve tüm bunlara karşı dikkatli davranılması gerektiğini Kuran ayetlerinde şöyle bildirmektedir:

> **Mal ve çocuklar, dünya hayatının çekici-süsüdür; sürekli olan 'salih davranışlar' ise, Rabbinin Katında sevap bakımından daha hayırlıdır, umut etmek bakımından da daha hayırlıdır.** (Kehf Suresi, 46)
>
> **Dünya hayatının örneği, ancak gökten indirdiğimiz, onunla insanların ve hayvanların yediği yeryüzünün bitkisi karışmış**

olan bir su gibidir. Öyle ki yer, güzelliğini takınıp süslendiği ve ahalisi gerçekten ona güç yetirdiklerini sanmışlarken (işte tam bu sırada) gece veya gündüz ona emrimiz gelmiştir de, dün sanki hiçbir zenginliği yokmuş gibi, onu kökünden biçilip atılmış bir durumda kılmışız. Düşünen bir topluluk için Biz ayetleri böyle birer birer açıklarız. (Yunus Suresi, 24)

Her nefis ölümü tadıcıdır. Kıyamet günü elbette ecirleriniz eksiksizce ödenecektir. Kim ateşten uzaklaştırılır ve cennete sokulursa, artık o gerçekten kurtuluşa ermiştir. Dünya hayatı, aldatıcı metadan başka bir şey değildir. (Al-i İmran Suresi, 185)

Ahirete inanmayanlara gelince; Biz onlara kendi yaptıklarını süslemişiz, böylece onlar, 'körlük içinde şaşkınca dolaşırlar'. İşte onlar; en kötü azap onlarındır ve ahirette de en büyük kayba uğrayanlardır. (Neml Suresi, 4-5)

İnsanların mutlu ve huzurlu olabilmeleri hayatları boyunca karşılaştıkları olaylarda **'doğru'** kararlar verebilmelerine bağlıdır. Bunun için de **'temiz bir akla'** ve **'akletme gücüne'** ihtiyaç vardır. İnsanı doğrulara ulaştırabilecek akıl ise yalnızca Allah'a iman etmekle ve Kuran ahlakına göre yaşamakla elde edilebilir. Ancak yukarıda bahsi geçen, insanlar için bir tutku ve bağlılık konusu olan uğraşlar, kişilerin bu **'temiz bir akla'** sahip olmalarını ve doğruları görmelerini engeller. Dolayısıyla Kuran ahlakına uymayan bu insanlar hayatları boyunca karşılaştıkları hiçbir şeyde doğru ve mantıklı kararlar veremezler. Bu da sürekli hata yapmalarına ve mutsuzluk ve üzüntü içerisinde yaşamalarına yol açar.

Halbuki, dünyada yaşadıkları bu hayat insanların Allah'ın rızasını kazanabilmeleri için tek fırsatlarıdır. Kendilerine verilen bu 'fırsat' hiç ummadıkları bir anda ellerinden alınabilir. Yaşanılan bu hayatın telafisi yoktur. Ölümden sonra bir daha Allah'ın rızasını kazanabilme imkanı söz konusu olmayacaktır. Bu gerçekleri gözardı eden insanlar ahiret günü büyük bir pişmanlığa kapılacak ve Allah'ın rızasını kazanmak amacıyla salih amellerde bulunmak için dünyaya geri dönmek isteyeceklerdir. İnsanların ahiret günü bu fırsatı geri isteyecek olmaları, dünya hayatındaki herşeyin değersiz-

liğini göstermesi açısından oldukça anlamlıdır. Ancak bu istekleri kabul edilmeyecektir. Allah insanların ahirette bu gerçekleri görerek yaşayacakları pişmanlık ve üzüntüyü Kuran'da şöyle bildirmektedir:

Suçlu-günahkarları, Rableri huzurunda başları öne eğilmiş olarak; Rabbimiz, gördük ve işittik; şimdi bizi (bir kere daha dünyaya) geri çevir, salih bir amelde bulunalım, artık biz gerçekten kesin bilgiyle inananlarız' (diye yalvaracakları zamanı) bir görsen. (Secde Suresi, 12)

Bu açıdan **'hayat'** Allah'ın insanlara vermiş olduğu çok değerli bir nimettir. Gaflet içerisindeki bu insanlar ise, Allah'ın kendilerine deneme amaçlı verdiği dünya nimetlerine tutkuyla bağlandıkları için bu değerli vakti ahirette kendilerine hiçbir fayda getirmeyecek anlamsız ve boş işlerle harcarlar. Bir daha asla elde edemeyecekleri bu 'yaşamı' farkında olmadan israf ederler. Çabaları, istekleri ve amelleri Allah'ın rızasına ve ahiret hayatına yönelik olmadığı için, bu dünyada sadece oyalanıp boşa vakit geçirmiş olurlar. Allah onların bu durumunu bir ayette şöyle açıklamaktadır:

Onları bırak; yesinler, yararlansınlar ve <u>onları (boş) emel oyalaya dursun.</u> İlerde bileceklerdir. (Hicr Suresi, 3)

İnsanı ahirette kurtuluşa ulaştıracak olan dünya hayatında Allah'ın rızasını kazanmak için yaptığı salih ameller ve iyiliklerdir. Allah ahirette sadece Kendi rızası için yapılan salih amellerin karşılığını vereceğini bildirmiştir:

Şüphesiz iman edip salih amellerde bulunanlar ise; Biz gerçekten en güzel davranışta bulunanın ecrini kayba uğratmayız. (Kehf Suresi, 30)

Allah'ın rızasını kazanma niyetiyle hareket etmediği takdirde, Allah insanın tüm yaptıklarını boşa çıkaracaktır; dolayısıyla bu insanlar çalışmış ancak boşuna yorulmuş olacaklardır. (Gaşiye Suresi, 3). Hayatı boyunca Allah'ın rızasını kazanmaktan ve Kuran ahlakından hiç taviz vermeyenler ise mutlu olacaklardır. Allah bu vaadini Kuran'da şöyle bildirmektedir:

İman edip salih amellerde bulunanlar, ne mutlu onlara. Varılacak yerin güzel olanı (onlarındır.) (Rad Suresi, 29)

Dünya üzerindeki herşey bir 'süstür'

Dünya üzerindeki herşeyin bir 'süs' niteliğinde olduğunu anlatmaya başlamadan önce, konunun daha iyi anlaşılması için bir karşılaştırma yapalım.

İki ev düşünün, bunlardan birisinin içinde hiç eşya olmasın, kapıları ve pencereleri takılmamış, duvarları boyanmamış, gerekli hiçbir bakım ve onarım yapılmamış olsun. Diğer evin içinde ise birbirinden estetik koltuklar, halılar, mobilyalar olsun. Duvarları en güzel renklerde boyanmış, tüm bakım ve onarımı eksiksiz yapılmış olsun, balkonundan çok güzel bir manzara görünsün, içinde her türlü konfor ve lüks bulunsun.

Bu iki ev hakkında daha detaylı bir bilgiye sahip olmayan insanlar, ilk bakışta ikinci evi daha cazip bulabilirler. İçindeki süsler, bir an için bu insanları yanıltabilir. Ama eğer bu süslerin insanların denenmeleri için özel olarak bu eve yerleştirildiğini ve gerçekte kendilerini bir şekilde zarara sürükleyeceğini bilecek olurlarsa elbette daha akılcı bir karar verecek ve tercihlerini bu daha cazip görünen evden yana kullanmayacaklardır. Aynı şekilde, bir parça emek verdikleri takdirde diğer evin kendileri için çok daha cazip ve aynı zamanda da kalıcı bir güzelliğe dönüşeceğini bilecek olurlarsa da, tercihlerini ilk evden yana kullanacaklardır.

İşte aynı bu ev örneğinde olduğu gibi Allah dünya hayatını da özel olarak insanların hoşuna gidecek süslerle birlikte yaratmıştır. Ama gerçekte bu Allah'ın bir denemesidir. Bu süsler insanı yanıltmamalıdır; hepsi geçici ve aldatıcıdır. Allah dünya hayatının insanlara çekici gelecek şekilde yaratılmasının bir hikmetini Kuran'da şu sözlerle açıklamaktadır:

> **Şüphesiz Biz, yeryüzü üzerindeki şeyleri ona bir süs kıldık; onların hangisinin daha güzel davranışta bulunduğunu deneyelim diye.** (Kehf Suresi, 7)

Dünya üzerinde bulunan herşey, Allah'ın insanları denemek için yarattığı ve Allah'ın rızasını kazanmaya vesile olacak nimetlerdir. Her insan çevresinde gördüğü veya sahip olduğu tüm bu nimetlerin kendisine veriliş sebebinin, yalnızca Allah'ın bir denemesi olduğunu unutmamalıdır. Sahip olduğu veya olacağı herşeyle Allah'ın rızasını kazanacak güzel davranışlarda bulunması gerekir. İnsanın gerçek yaşamı ahiretteki hayatıdır ve

asıl kalıcı olan Allah'ın salih kullarına orada vereceği nimetlerdir. Allah bir başka ayetinde dünya hayatına ait herşeyin birer 'süs' olduğunu ve insanların bu gerçeği anlayabilmeleri için akıllarını kullanmaları gerektiğini şu şekilde öğütlemiştir:

Size verilen herşey, yalnızca dünya hayatının metaı ve süsüdür. Allah Katında olan ise, daha hayırlı ve daha süreklidir. Yine de akıllanmayacak mısınız? (Kasas Suresi, 60)

Vicdanlarını kullanmadıkları için gerçekleri görebilecek bir akıldan yoksun kalan insanlar, dünya üzerindeki bu metaların süsüne ve bunların çekiciliğine kapılırlar. Bu kimselerin çekiciliğine en çok aldandıkları konuların başında ise malları ve çocukları gelir. İstedikleri zenginliğe ulaştıklarında ya da sağlıklı ve güzel çocukları olduğunda büyük bir huzura ve sevince kavuşacaklarını sanırlar. Ancak bu amaçlarını gerçekleştirdiklerinde yaşadıkları şey yine mutsuzluk ve sıkıntı olur. Her gün aynı işlerle uğraşmaktan hayatları monoton bir hale gelir. İçine düştükleri bu kısır döngü onları hayatlarından bıktırır. İlk başta herşeyin çok güzel ve zevkli bir şekilde gelişeceğini sanırlar. Ancak kısa bir süre sonra bunların kendilerini ne kadar bunalttığının, tüm vakitlerini aldığının farkına varmaya başlarlar. Duydukları bıkkınlık, sıkıntı ve pişmanlık tüm konuşmalarına ve tavırlarına da yansır. Mutsuzlukları her hallerinden anlaşılır. Elde edilen zenginlikte de durum farksızdır. Kişi, sahip olduğu parasını ve malını kendisine zevk vereceğini sandığı faaliyetlerde kullanır. Tüm parasını bu amaç için akılsızca harcayıp israf eder. Tüm bunların kendisine huzur getirmesini beklerken sürekli olarak hüsrana uğrar, sıkıntısı ve azabı her defasında daha da artar. Söz konusu insanların bu duruma düşmelerinin nedeni ise dünya hayatının çekiciliğine kanmaları ve bu yüzden sadece bunları elde etmeye çalışmalarıdır. Tüm bu sıkıntıları, Allah'ın aşağıda yer alan ayeti ile bildirdiği gerçeği gözardı ederek yaşamalarından kaynaklanmaktadır:

Mal ve çocuklar, dünya hayatının çekici süsüdür; sürekli olan 'salih davranışlar' ise, Rabbinin Katında sevap bakımından daha hayırlıdır, umut etmek bakımından da daha hayırlıdır. (Kehf Suresi, 46)

Bu insanlar Allah'ın insanlara vermiş olduğu nimetlerin sadece çekici yani aldatıcı tarafını görür ve buna aldanırlar. Bunun sonucunda da gerçeği görmeleri zorlaşır. Sonsuz ahiret hayatını düşünmedikleri için sadece **'dünya hayatını ve onun süslü çekiciliğini ister'**ler (Ahzab Suresi, 28). Gerçek amaçlarından habersiz bir şekilde yaşadıkları için 'körlük içinde şaşkınca dolaşan' insanlar haline gelirler. Allah onların bu durumunu Kuran'da şu şekilde bildirmektedir:

> **Ahirete inanmayanlara gelince; Biz onlara kendi yaptıklarını süslemişiz, böylece onlar 'körlük içinde şaşkınca dolaşırlar.'** (Neml Suresi, 4)

İnsanların hayatları boyunca sahip olmak istedikleri ve bu amaçla büyük bir gayret ve azimle çalıştıkları herşey aslında yaşadıkları bu hayatın süsleridir. Dünya üzerindeki herşey insana ilk bakışta çok çekici ve güzel görünebilir. Ve tüm bunlar insanlar için birer nimettir. Ancak unutulmamalıdır ki dünya hayatı insanlar için bir denemedir. İnsanın asıl amacı tüm bu güzellikleri bize veren Rabbimize kulluk etmek, O'na en güzel şekilde şükretmektir. Aksinde, insanın bu gerçeği unutarak bu süslerin peşinden gitmesi, bunları hayatının asıl amacı haline getirmesi, kişiyi dünyada ve ahirette büyük bir hüsrana sürükleyecektir.

Sahip oldukları herşey bir 'övünme' konusudur

Allah, dünya hayatını, kimlerin güzel ve iyi davranışlarda bulunacağını denemek için yaratmıştır. Buna bağlı olarak, Allah çeşitli hikmetlerle kullarından dilediğine rahmet etmekte, dilediğinden ise rahmetini çekip almaktadır. İnsanların bu gerçeğin şuurunda olmaları ve karşılaşabilecekleri her iki durumda da Allah'a olan bağlılıklarından ve teslimiyetlerinden hiçbir şey kaybetmemeleri gerekmektedir. Örneğin Allah kimi insanları zenginlikle denemektedir. Kimi zaman fakir bir kimse herhangi bir vesile ile büyük bir servete sahip olduğunda, bu o kişinin psikolojisini ve buna bağlı olarak da çevresindeki insanlara karşı olan tavırlarını ve düşüncelerini kökten değiştirebilmektedir. Bu insanlarda değişen ilk şey, her fırsatta ken-

dilerini ön plana çıkararak, her yerde kendilerinden övgüyle bahsedilmesini sağlamaya çalışmak olur. Çünkü elde ettikleri zenginlik nedeniyle pek çok insanda olmayan bir özelliğe sahip olduklarını düşünürler. Allah'ın kendilerine nimet olarak verdiği şeyleri diğer insanlara karşı bir üstünlük ve farklılık konusu haline getirirler. Yaptıkları tüm bu anlamsız hareketlerin altında nefislerinin bencilce isteklerini gerçekleştirme güdüsü yatmaktadır. Sahip olduklarını Allah'ın rızasını kazanmak için kullanmayan bir kimse, bunları sadece kendi nefsini memnun etmek için kullanacaktır. Övülmekten hoşlanma ya da diğer insanlara karşı kendi kendini övme; işte bunlar nefsi memnun etmeye yönelik isteklerdir. Nefs her zaman beğenilmek ve övülmek ister. Allah'ın rızasını kazanma amacı olmayan kimseler, yalnızca diğer insanların rızasını arayacak, bundan dolayı da elde ettikleri ya da sahip oldukları herşeyle övünüp, gurur duyacaklardır. Ahireti hiç düşünmeyen bu insanlar için, ellerinde olanı dünya hayatında bundan daha iyi bir biçimde kullanmalarının başka bir yolu yoktur.

Övünmek, sadece insanın sahip olduğu parasal zenginlikten kaynaklanmaz. İnsan, güzelliğini, saçını, fiziğini, başarısını, kısacası çevresindeki insanlardan ne konuda farklı ve üstün ise bunu övünme konusu haline getirebilmektedir. Örneğin çocuğu kaliteli bir üniversitenin çok talep edilen bir bölümünü kazanmış bir anne için, bu durum önemli bir övünme konusudur. Yaptığı her sohbette bu konuyu dile getirerek, çocuğunun çektiği zorluklardan, kendisinin ona verdiği büyük destekten 'övgüyle' bahseder. Çocuğunun başarısını bahane ederek, bu başarıdan kendisine de bir pay çıkartmaya çalışır. Tabii ki çocuğunu desteklemiş ve ona her konuda yardım etmiş olabilir. Ancak bunu diğer insanlara anlatmasındaki temel neden genellikle kendisinden 'övgüyle' bahsedilmesini sağlamak ve takdir toplamaktır. Bunu yaptığında ise büyük bir zevk alır. Cahiliye toplumunda oldukça yaygın olan bu davranış çoğu zaman 'gurur duymak' adı altında da yapılmaktadır. İnsanlar gerçekte övünme amacıyla yaptıkları bu davranışın çirkinliğini bu şekilde örtmeye çalışırlar. 'Gurur duyuyorum' ya da 'iftihar ediyorum' gibi birtakım sözlerin arkasına sığınarak

yanlış olan tavırlarını makul bir zemine oturtmaya çalışırlar. Oysa tüm bunlar insanlara gösteriş yapma amacı güden tavırlardır.

Cahiliye toplumunda yaygın olan bir diğer övünme konusu da 'ev'lerdir. Yeni bir ev alan, bunu güzel bir biçimde döşeyen insanlar, hemen arkadaşlarını çağırırlar, çünkü evleri artık sergilenmeye layık bir hale gelmiştir. Evlerini başkalarına göstererek övülecekleri ve takdir toplayacakları bir ortam oluşturmuş olurlar.

Tüm bunlar insanın sahip olduklarını nasıl ve ne için kullanması gerektiğini gereği gibi düşünmemesinden kaynaklanan davranış bozukluklarıdır. Allah Kuran'da dünya hayatının süslerini kendileri için bir övünme konusu edinen insanların nasıl bir son ile karşılacaklarına dair Hz. Musa'nın kavminden olan Karun adlı bir kişiyi örnek vermiştir. Allah, Karun'a büyük bir 'hazine verdiğini' ancak bunun karşılığında Karun'un 'şımararak sevince' kapıldığını bildirmiştir:

> **Gerçek şu ki, Karun Musa'nın kavmindendi, ancak onlara karşı azgınlaştı. Biz, ona öyle hazineler vermiştik ki, anahtarları birlikte (taşımaya) davranan güçlü bir topluluğa ağır geliyordu. Hani kavmi ona demişti ki: "Şımararak sevinme, çünkü Allah, şımararak sevince kapılanları sevmez."** (Kasas Suresi, 76)

Karun kavminin kendisine verdiği öğüde aldırış etmeyerek, bu zenginliğin kendisine **"sahip olduğu bir bilgi"** (Kasas Suresi, 78) dolayısıyla verildiğini söylemiş ve sahip olduklarını kavmine karşı bir üstünlük ve övünme konusu haline getirmiştir. Karun'un kavmi bu zenginliğe özenerek şöyle demiştir:

> **Böylelikle kendi ihtişamlı süsü-içinde kavminin karşısına çıktı. Dünya hayatını istemekte olanlar: "Ah keşke, Karun'a verilenin bir benzeri bizim de olsaydı. Gerçekten o, büyük bir pay sahibidir" dediler.** (Kasas Suresi, 79)

Karun'un başına gelen bu ibret verici son, Karun gibi düşünen ve bu tip insanlara özenen kimselerin, Allah'ın verdiği nimetlere nankörlük ederek övünmenin Allah Katındaki karşılığını görmeleri açısından oldukça önemlidir. Allah, Karun'un karşılaştığı sonu bir ayette şöyle bildirmiştir:

> **Sonunda onu da, konağını da yerin dibine geçirdik. Böylece**

Allah'a karşı ona yardım edecek bir topluluğu olmadı. Ve o, kendi kendine yardım edebileceklerden de değildi. (Kasas Suresi, 81)

Karun'un başına gelenleri gören halk ise, insana rızkı verenin ve alanın sadece Allah olduğunu, Allah'a karşı nankörce davranmanın nasıl bir sonuç doğurduğunu çok iyi anlamışlardır. Allah bu kimselerin Allah'tan başka bir güç olmadığını şöyle dile getirdiklerini bildirmiştir:

Dün, onun yerinde olmayı dileyenler, sabahladıklarında: "Vay, demek ki Allah, kullarından dilediğinin rızkını genişletip-yaymakta ve kısıp-daraltmaktadır. Eğer Allah, bize lütfetmiş olmasaydı, bizi de şüphesiz batırırdı. Vay, demek gerçekten inkar edenler felah bulamaz" demeye başladılar. (Kasas Suresi, 82)

Karun kıssasından da anlaşılacağı gibi, insanlar Allah'ın kendilerine vermiş olduğu nimetleri, diğer insanların beğenisini kazanmak için bir 'övünme' konusu haline getirdikleri takdirde, karşılaşacakları son Karun'unkinden farklı olmayacaktır. Allah nankörce bir tutum içerisine giren insanlara verdiği nimetleri her an geri alabilir. Örneğin bir insanın, başarısıyla övündüğü çocuğu aniden kötü sonuçlar almaya başlayabilir ya da sahip olduğu güzel eviyle övünen birisi ani bir depremle evini kaybedebilir veya bir haciz sonucu tüm değerli eşyalarını yitirebilir. Ancak bu noktada da bazı insanlar bu yaşadıklarını bir başka yanlış bakış açısıyla değerlendirirler. Başlarına gelen tüm bu olayları kendi uydurdukları batıl bir kavram olan 'nazar'a bağlarlar. Öne sürdükleri bu çarpık mantığa göre, kendilerine insanların nazarı değmiştir ve herşeylerini bu yüzden kaybetmişlerdir. Bu batıl inançları çektikleri azabın ve duydukları rahatsızlığın şiddetini daha da artırır. Oysaki gerçekte nazar diye bir şey yoktur. Başlarına gelen bu kayıp, Allah'ın onlara yaptıkları yanlışı görmeleri için yarattığı bir uyarı olabilir. Allah bir ayette şöyle buyurmaktadır:

Görmüyorlar mı ki, gerçekten onlar her yıl, bir veya iki defa belaya çarptırılıyorlar da sonra tevbe etmiyorlar ve öğüt alıp (ders çıkarıp) düşünmüyorlar. (Tevbe Suresi, 126)

Ancak bu gerçeğin farkına varamadıkları için yaşadıkları bu sıkıntılar sürekli olarak tekrarlanır. Bu da onların mutsuz bir dünyada yaşamalarına neden olur. Zararını gördükleri halde, bu davranışlarına ısrarla devam

etmeleri, bu insanların içlerindeki 'takdir edilme' ve 'beğenilme' isteklerinin büyüklüğünü ortaya koymaktadır. Allah Kuran'da bu kimselerin sahip olduklarıyla övünme isteklerinin onları 'kendilerinden geçirecek' kadar güçlü olduğunu bildirmiştir:

> **(Mal, mülk ve servette) Çoklukla övünmek, sizi 'tutkuyla oyalayıp, kendinizden geçirdi. "Öyle ki (bu) mezarı ziyaretinize (kabre gidişinize, ölümünüze) kadar sürdü"** (Tekasür Suresi, 1-2)

İnsanlardaki bu övünme psikolojisi o kadar güçlüdür ki, sadece takdir görmek ve övülmek amacıyla, hiç yapmadıkları bir şeyi yaptıklarına dair yalan söyleyebilmektedirler. Allah böyle bir tavrın karşılığının azap olacağını bildirerek bu insanları uyarmaktadır:

> **Getirdikleriyle sevinen ve yapmadıkları şeyler nedeniyle övülmekten hoşlananları (kazançlı) sayma; onları azaptan kurtulmuş olarak sayma; onlar için acı bir azap vardır.** (Al-i İmran Suresi, 188)

İnsanların sergiledikleri bu kötü davranış, kendilerini olduğu kadar, bu kimselerin çevrelerindeki insanlarla olan ilişkilerini de olumsuz yönde etkilemektedir. Genellikle insanlar sürekli kendini övmeye ve ispat etmeye çalışan kimselerle birlikte olmaktan sıkıntı duyarlar. Bu durum zamanla kişinin çevresiyle olan ilişkilerinin soğumasına hatta yalnız kalmasına neden olabilir. Bu nedenle her insan bu tavır üzerinde düşünmeli ve kendi övündüğü özellikler de dahil olmak üzere herşeyin Allah'a ait olduğu bir dünyada yaşadığını hiç aklından çıkarmamalıdır. Övünmenin, gerek kendisine gerekse de çevresindekilere olan olumsuz etkilerini görmeye çalışmalı ve Allah'a verdiği nimetler için sürekli şükrederek bu Kuran dışı tavırdan kendini arındırmalıdır.

Herşeye bir 'çoğalma' tutkusuyla bağlanırlar

Cahiliye insanlarının inançlarına göre, mutlu bir yaşam sürmek, bu hayattan en iyi şekilde istifade edip olabilecek en fazla menfaati elde edebilmekle mümkündür. Allah Kuran ayetlerinde bize cahiliye insanlarının **"mallarda ve çocuklarda bir çoğalma tutkusu"** (Hadid Suresi, 20)

içerisinde yaşadıklarını bildirmektedir. Bu 'çoğalma' isteği, insanların sürekli olarak nimetlerin daha iyisine, daha güzeline ve daha kalitelisine sahip olma hırslarından kaynaklanmaktadır. Bir önceye göre ne kadar fazlasını ve güzelini elde ederlerse o derece mutlu olabileceklerini umarlar. Örneğin, güzel bir araba alan biri ilk zamanlar bunu büyük bir zevk ve heyecanla kullanmaya başlar. İstediği arabaya kavuşmanın neşesini ve sevincini yaşar. Fakat kısa bir süre sonra bu neşesi ve sevinci yerini sıkıntıya bırakır, çünkü daha gösterişli ve daha lüks bir araba görür ve bu yüzden elindekini beğenmez hale gelir. Zamanla tek amacı bu yeni arabayı alabilmek olacaktır. Bu yalnızca araba değil, insanın hoşuna giden herşey için geçerli olabilir. Cahiliye toplumunda insanlar sevdikleri, hoşlandıkları herşeye, en fazlasıyla sahip olma arzusu duyarlar. Hiçbir zaman için azıyla yetinemezler, mutlu olabilmelerinin ancak herşeyin 'en fazlasına sahip olmalarıyla' mümkün olabileceğini sanırlar.

Oysa dünyadaki herşey, önceki bölümde de anlatıldığı gibi, sadece birer süstür. Ancak eğer insan bu süslerin gerçek olduğunu sanır ve tüm bunları elde etme yarışına girecek olursa, asıl yaratılış amacından iyice uzaklaşacaktır. Bu noktada artık asıl amacı sadece nefsinin isteklerini gerçekleştirmek olacaktır. Oysa dünyadaki herşey kusurlu ve eksiktir ve insanın her zaman için herşeyin daha iyisi, daha güzeli ve daha kalitelisi ile karşılaşma imkanı vardır. Bu nedenle nefsin istekleri hiçbir zaman için son bulmayacak, insan da hiçbir zaman için elindekilerle mutlu olamayacaktır. Dolayısıyla bu şekilde hareket etmeleri onları mutluluk yerine daha da büyük bir mutsuzluğa sürükleyecektir.

Cahiliye insanlarının bu mutsuz halleri, onların Allah'a şükretmelerini de engeller. Çünkü bu hırs ve tutkuları yüzünden Allah'ın kendilerine verdiği nimetlere karşı nankörce bir tavır içerisine girerler. Onlar için tüm bu nimetlerin kendilerine ne amaçla ve kim tarafından verildiği hiç önemli değildir, zaten bunu hiç düşünmezler de. Önemli olan, sevdikleri, beğendikleri herşeye en kısa zamanda sahip olmaları ve bunların sayısını sürekli olarak artırabilmeleridir. Bu insanların durumu, hiç dolmayan, altı delik bir su kovasına benzetilebilir. Sürekli su konulduğu halde, dolan su alttaki delikten

hemen gidecektir. Delik kapatılmadığı takdirde kovanın dolması imkansızdır. İnsan elindekilere şükretmesini, bunlarla mutlu olmasını bilmediği sürece kendisine daha ne kadar çok nimet verilirse verilsin, ruhunda hiçbir değişiklik olmayacaktır. Herşeyin en fazlasına da sahip olsa, yine daha fazlasına tamah ettiği için elindeki güzelliklerin farkına varamayacak, bunların zevkini tadamayacaktır. Allah bu kimselerin durumunu Kuran'da şu şekilde dikkat bildirir:

> **Kendisini tek olarak (ve yapayalnız) yarattığım (şu adam)ı Bana bırak; Ki Ben ona, 'alabildiğine geniş kapsamlı bir mal' (servet) verdim. Göz önünde-hazır çocuklar (verdim). Ve sayısız imkan ve fırsatları önüne serdim. Sonra daha da artırmam için tamah eder (doyumsuz istekte bulunur).** (Müddessir Suresi, 11-15)

Allah'ın bir başka ayette **"Size her istediğiniz şeyi verdi. Eğer Allah'ın nimetini saymaya kalkışırsanız onu sayıp bitirmeye güç yetiremezsiniz. Gerçek şu ki insan pek zalimdir pek nankördür."** (İbrahim Suresi, 34) sözleriyle bildirdiği gibi, Allah insana her istediği şeyi vermiştir. Ancak insanlardaki nankörlük duygusu Allah'a gereği gibi şükretmelerini engellemektedir. Allah Kuran'da ancak şükreden kullarına nimetini artıracağını bildirmiş, nankörlük edenleri ise azabıyla uyarmıştır:

> **Rabbiniz şöyle buyurmuştu: "Andolsun, eğer şükrederseniz size arttırırım ve andolsun, eğer nankörlük ederseniz, şüphesiz, Benim azabım pek şiddetlidir."** (İbrahim Suresi, 7)

İnsanların birçoğunun dünya nimetlerine karşı olan bu hırsları, hem kendilerine hem içinde yaşadıkları topluma büyük zarar vermektedir. Sürekli olarak herşeyin yenisi ve iyisi arzulandığından, insanların bu istekleri gerçekleşmediğinde duyacakları sıkıntı ve huzursuzluk da çok olur. Bu kimseler, dünya hırsları nedeniyle, Allah'ın ayette bildirdiği gibi, **"Malı bir yığma tutkusu ve hırsıyla severler."** (Fecr Suresi, 20) Bu şiddetli bağlılıklarından dolayı kendilerinden maddi bir yardım istendiğinde veya sahip oldukları mallarını paylaşmaları gerektiğinde, Allah'ın

"Muhakkak o, mal sevgisinden dolayı (bencil ve cimri tutumundan) çok katıdır." (Adiyat Suresi, 8) ayetinde bildirdiği gibi, oldukça bencil ve katı bir tutum sergilerler. Çoğu zaman göstermelik olarak yalnızca az bir şey verip geri kalanını yine sımsıkı bir şekilde ellerinde tutarlar. Buna bağlı olarak toplumda zengin olan daha da zenginleşirken, fakir olan daha da fakirleşir. Bu da toplumsal huzurun ve adaletin sağlanmasında büyük bir engel oluşturur.

İnsanlardaki bu malca çoğalma tutkusu, Allah'ın Kuran'ın birçok ayetinde yanlışlığını bildirdiği bir tavır bozukluğu olan 'cimriliğe' yol açmaktadır. Bu ahlakı yaşayan insanlar asıl olarak kendi mallarının çoğalmasını amaç edindikleri için cimriliği kendilerine prensip edinmişlerdir. Bu çirkin ve bencil davranışlarına rağmen, tüm biriktirdiklerini de kendileri için bir 'hayır' zannederler. Biriktirip saklamak bu insanlar için bir tutku halini almıştır. Oysa Allah dünya hayatında bazı insanları bir imtihan olarak malca zengin kılmaktadır. Dolayısıyla kazandıklarını hayır için kullanmayanlar, bunun bir kazanç olduğunu sanmakla büyük bir yanılgıya düşmektedirler, çünkü bunlar ahiret günü onlara ateş olarak geri dönecektir. Allah bu gerçeği Kuran'da şöyle bildirmektedir:

> **Allah'ın, bol ihsanından kendilerine verdiği şeylerde cimrilik edenler bunun kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar. Hayır; bu onlar için şerdir; kıyamet günü cimrilik ettikleriyle tasmalandırılacaklardır. Göklerin ve yerin mirası Allah'ındır. Allah yaptıklarınızdan haberi olandır.** (Al-i İmran Suresi, 180)

Bu kimselerin bir özelliği de, Allah'ın **"Onlar cimrilikte bulunurlar insanlara da cimriliği emreder (önerir)ler..."** (Nisa Suresi, 37) ayetiyle bildirdiği gibi, diğer insanları da bu çirkin tavrı uygulamaya teşvik etmeleridir. Bunun yanında, kimse kendilerinden bir şey istemesin diye sahip olduklarını da çevrelerindeki insanlardan gizlerler. Asıl istedikleri, elde ettiklerini hep artırmak ve biriktirmek olduğundan, bunları başkaları için kullanmak istemezler.

İnsanların dünya hayatının gerçek mahiyetini anlamamaları, onları çarpık ve bozuk davranışlar göstermeye ve sürekli çıkarcı düşünmeye sevk

etmektedir. Bu yanlış mantıkla hareket ettikleri takdirde karlı ve kazançlı çıkacaklarına kendilerini inandırmışlardır. Ama sıkıntı ve huzursuzluktan başka bir şey kazanmazlar. Buna rağmen bu davranışlarına büyük bir istek ve hırsla devam ederler. Dünya hayatına aldandıkları için, hayatları boyunca yaptıklarıyla mutlu ve huzurlu olmayı beklerler. Ama elde ettikleri mutsuzluk ve sıkıntılı bir hayattan başka bir şey olmaz. Allah yaşadıkları bu hayatın gerçek yüzünü görüp anlayabilmeleri için, insanların dünya hayatında kazandıklarını yağan bir 'yağmurun' etkisine benzetmiş ve insanları şu şekilde uyarmıştır:

> **Bilin ki, dünya hayatı ancak bir oyun, '(eğlence türünden) tutkulu bir oyalama', bir süs, kendi aranızda bir övünme (süresi ve konusu), mal ve çocuklarda bir 'çoğalma-tutkusudur'. Bir yağmur örneği gibi; onun bitirdiği ekin ekicilerin (veya kafirlerin) hoşuna gitmiştir, sonra kuruyuverir, bir de bakarsın ki sapsarı kesilmiş, sonra o bir çer-çöp oluvermiştir. Ahirette ise şiddetli bir azap; Allah'tan bir mağfiret ve bir hoşnutluk (rıza) vardır. Dünya hayatı, aldanış olan bir metadan başka bir şey değildir.** (Hadid Suresi, 20)

Allah'tan başka ilahlar edinmişlerdir

İnsanların mutsuz olmalarının en önemli nedenlerinden biri de Allah'a şirk koşmaları, Allah'tan başka ilahlar edinmeleridir. Bir kısım insanlar Allah'a şirk koşmanın Kuran'daki karşılığının tam olarak şuurunda değillerdir. Şirk koşmak, Allah'ın Zatına ait olan sıfatları başka nesne ve varlıklar üzerinde varmış gibi görmek ve bu nedenle yalnız Allah'a karşı hissedilmesi ve gösterilmesi gereken saygıyı, tavır ve hareketleri bu nesne ve varlıklara göstermektir. Şirk, Allah'ın Zatına karşı yapılan büyük bir 'iftira' ve 'nankörlük' tür. Allah'a karşı yapılan bu büyük 'iftira' ve 'nankörlüğün' karşılıksız kalacağını düşünmek büyük bir aldanış olur. Allah'a şirk koşmak bir insanın yapabileceği en büyük gaflet ve hatadır. Allah Kuran'da, Kendisine şirk koşulmasını **"büyük bir zulüm"** olarak tarif eder ve asla bağışlamayacağını buyurur. Bu yüzden şirk çok dikkat

edilmesi ve şiddetle kaçınılması gereken bir davranıştır:

Hiç şüphesiz Allah, Kendisine şirk koşulmasını bağışlamaz. Bunun dışında kalanlar ise, (onlardan) dilediğini bağışlar. Kim Allah'a şirk koşarsa, elbette o uzak bir sapıklıkla sapmıştır. (Nisa Suresi, 116)

Allah'ın şirk koşan insanlara dünya hayatında verdiği karşılıklardan biri de mutsuzluktur. Peki şirk insanı nasıl mutsuzlaştırır, ya da insan yalnız Allah'a karşı hissetmesi gereken duygu ve düşüncelerini başka varlıklara yöneltirse ne olur?

Cevap açıktır. Böyle bir durumda insanın hayatında binlerce sahte ilah oluşur. Örneğin, insan korku hissini bir başka insana yönelttiğinde karşısındaki insana Allah'tan bağımsız bir güç ve irade vermiş olur. Bu durumda karşısındakinin kendisine bir kötülük ya da zarar verebileceğini sandığından, onun dediği herşeyi yapmaya, ona itaat etmeye hatta onun rızasını ve hoşnutluğunu kazanacak davranışlarda bulunmaya çabalayacaktır. Görüldüğü gibi bu duygunun Allah'ın Zatı yerine bir insana duyulması, insan üzerinde yaptırıcı etkiler meydana getirmektedir. Bu da kişinin kendisinden farksız olan bir başkasını Allah'a şirk koşmasına neden olmaktadır. Oysa korku duyulmaya, itaat edilmeye layık olan yalnızca Allah'tır. Rabbimiz bir ayetinde şu şekilde buyurmuştur:

Allah, kuluna yeterli değil mi? Seni O'ndan başkalarıyla korkutuyorlar. Allah, kimi saptırırsa, artık onun için bir yol gösterici yoktur. (Zümer Suresi, 36)

Dolayısıyla insan sadece Rabbimizin emir ve yasaklarına uymalı, O'nun rızasını ve sevgisini kazanmaya çalışmalıdır. Aksinde büyük bir huzursuzluk ve sıkıntı yaşayacaktır. Allah korkusu, insanı Allah'a daha da yakınlaştıran, Allah sevgisiyle beraber gelişen, Allah'ın rızasını daha çok kazanma yönünde teşvik eden 'yararlı' bir korkudur. Şirk koşmanın getirdiği korku ise insanı sıkıp huzursuzlaştıran, şirk koşması sebebiyle kişiyi cehenneme sürükleyebilecek 'zararlı' bir korkudur. Allah, hakkında hiçbir delil indirmediği şeylere şirk koşan bu insanların kalplerine korku salacağını Kuran'da şöyle bildirmiştir:

Kendisi hakkında hiçbir delil indirmediği şeyi Allah'a ortak koştuklarından dolayı küfredenlerin kalplerine korku salacağız. Onların barınma yerleri ateştir. Zalimlerin konaklama yeri ne kötüdür. (Al-i İmran Suresi, 151)

Cahiliye toplumlarında yanlış bir şekilde yönlendirilen bir diğer duygu da sevgidir. Sevgi Allah'ın insanların kalplerine vermiş olduğu çok güzel bir duygudur. Fakat bu güzel duygu doğru bir şekilde yönlendirilmediği takdirde, insanın kendisi için tam bir dert ve acı kaynağından başka bir şey olmayacaktır. Şöyle ki insanların menfaat hırsları tüm ahlaki değerlerin önüne geçtiğinden, sevgi hissi de bu insanlar için bir çıkar elde etme aracı haline dönüşmüştür. Karşılıksız bir şekilde sevemez hale gelirler. Böyle bir ortamda insanlar birbirlerini, o kişiden elde edebilecekleri çıkarlara göre severler. Ancak bundan dolayı da sürekli olarak zarara uğrarlar. Sevgi, bilinçsiz bir şekilde, yanlış yerlere ve yanlış kimselere gösterildiği sürece, insan hayal kırıklığına uğramaktan hiç kurtulamaz.

Sevgiye ve sevilmeye asıl layık olan ise sonsuz güç sahibi olan Allah'tır. İnsanı yoktan var eden, istediği herşeyi ona veren, onu yaratan, yediren, içiren, giydiren, koruyan ve ona çeşitli güzellikler veren Allah'tır. Makbul olan sevgi Allah'ı, ve O'nun tecellilerini yansıtan, O'nun gösterdiği yola uyan varlıkları sevmektir.

Fakat şirk koşan bir kimse için bu mümkün değildir. İçinde olduğu bilinçsizlik onun sevilmeye layık olmayan varlıklara körü körüne bir sevgi beslemesine neden olur. Allah inkarcıların bu durumunu Kuran'da şöyle bildirir:

İnsanlar içinde, Allah'tan başkasını 'eş ve ortak' tutanlar vardır ki, onlar (bunları), Allah'ı sever gibi severler. İman edenlerin ise Allah'a olan sevgileri daha güçlüdür. O zulmedenler, azaba uğrayacakları zaman, muhakkak bütün kuvvetin tümüyle Allah'ın olduğunu ve Allah'ın vereceği azabın gerçekten şiddetli olduğunu bir bilselerdi. (Bakara Suresi, 165)

Şirk koşmanın bir başka türü ise, insanın en çok kendisini sevmesi, kendisinin en güçlü, en akıllı ve en güzel olduğuna inanmasıdır. Böyle bir in-

san kendi düşüncelerinin doğru olduğunu savunarak, bunların peşinden gider. Kısacası kendisini dev aynasında görür. Bu insanın ilahı ise kendisidir; kendi kendini ilah edinmiştir (Allah'ı tenzih ederiz). Allah bu insanların durumunu bir ayette şöyle haber verir:

Kendi istek ve tutkularını (hevasını) ilah edineni gördün mü? Şimdi ona karşı sen mi vekil olacaksın? (Furkan Suresi, 43)

Şirk koşan kişi, insanları ve varlıkları ilah edindiğinden doğal olarak hayatını bunların isteklerine göre şekillendirecektir. Çünkü bu şekilde mutlu ve huzurlu olabileceğini sanmaktadır. Ayrıca bu sahte ilahların beğenisini, takdirini ve sevgisini kazanması da çok önemlidir. Mutluluğu bu sahte ilahların hoşnutluğuna bağlı olduğundan, her birisi için ayrı bir parçaya bölünür. Kendisine birden fazla sahte ilah edindiği için, her biri için ayrı bir kişilik geliştirir. Bu, insana dayanılmaz bir sıkıntı verdiği gibi, yapmak istemediği şeyleri de yapmak zorunda bırakır. Oysa sadece Allah'ı ilah edinen bir insan ise, yalnız O'nun sözüne uyacak, yalnız O'nun rızasını, sevgisini kazanmaya çalışacak, tüm gücünü ve aklını bunun için kullanacaktır. Bu iki insan tipi arasındaki farkı Allah Kuran'da çok hikmetli bir örnekle açıklamıştır:

Allah (ortak koşanlar için) bir örnek verdi: Kendisi hakkında uyumsuz ve geçimsiz bulunan, sahipleri de çok ortaklı olan (köle) bir adam ile yalnızca bir kişiye teslim olmuş bir adam. Bu ikisinin durumu bir olur mu? Hamd, Allah'ındır. Hayır onların çoğu bilmiyorlar. (Zümer Suresi, 29)

Hani babasına demişti: "Babacığım, işitmeyen, görmeyen ve seni herhangi bir şeyden bağımsızlaştırmayan şeylere niye tapıyorsun? (Meryem Suresi, 42)

Allah'ın ayette belirttiği gibi, şirk koşan insan hem kendisine sıkıntı veren bu psikoloji içinde yaşamak zorunda kalmakta, hem de yaptığı hiçbir şeyin tam karşılığını alamayarak, beklediği ilgi ve takdiri görememektedir. Bunun nedeni de insanların birbirlerine olan davranışlarında temel olarak kendi menfaatlerini ve çıkarlarını ön planda tutma istekleridir. Bir insanın

yardım beklediği, her dediğini yaptığı, sevgisini, hoşnutluğunu kazanmaya çalıştığı kişiler, menfaatleri ve çıkarları gereği, istediği hiçbir şeyi ona vermemekte ya da verememektedirler. Hatta yeri geldiğinde ona düşman olup onun kötülüğünü isteyebilecek kadar değişebilmektedirler. Bu da insanın içinde bulunduğu huzursuzluğu ve sıkıntıyı daha da ağırlaştıran bir diğer etkendir. Şirk ve onun getireceği mutsuzluktan kurtulmanın yolu şirki derinlemesine düşünmek ve Allah'tan başka bir güç olmadığını görerek sadece O'nun rızasına yönelmektir.

İnsanın şirk koştuğu hiçbir şeyin aslında kendisine ait bir gücü, güzelliği, yeteneği ve aklı yoktur; tüm bunların tek sahibi Allah'tır. Bu yüzden insan sıkıntı içinde kalıp yardım istediği zaman, aslında ona yardım eden Allah'tır. "Düşünüyorum" dediği zaman düşündüğü şeyi ona ilham eden Allah'tır. Herhangi bir hareket yaptığı zaman aslında ona bu hareketi yaptıran Allah'tır. Yediği güzel bir yemeği, rızkı ve lezzeti yaratan Allah'tır. Yemeğin önüne gelmesini sağlayan, ona bir sofra hazırlatan yine Allah'tır. Hastalandığında onu hasta yapan gerçekte mikrop değil, Allah'tır. Ona şifa verip iyileştirecek olan da doktor değil, Allah'tır. Çakmakla bir kağıt yaktığı zaman, kağıdı yakan çakmaktaki ateş değil, Allah'tır. Güzel bir kıyafet giydiğinde ona bu güzelliği veren Allah'tır. Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür. Yanlış anlaşılmaması gereken bir nokta daha vardır. Elbette ki insan hastalandığında doktora gidecektir. Ancak kendisini iyileştirenin doktor olmadığını da çok iyi kavramalıdır. Ya da evinde yemek yapacak kişi insanın annesi olabilir. Ancak yemeği pişirten ve kendisine yediren sebepleri yaratan Allah'tır. Olaylar arasında bir sebep sonuç ilişkisi vardır. Ancak Allah sonucu ve sonuca vesile olan sebepleri de teker teker yaratmaktadır. İnsanın bu önemli gerçeği çok iyi düşünmesi ve kavraması gerekmektedir. Hiç kimsenin Allah'tan bağımsız olarak herhangi bir şeyi yapacak gücü, yeteneği ve aklı yoktur. Herşeyin sahibi Allah olduğu için, herşeyi yapan ve yaptıran da yalnız Allah'tır. Allah, insanın sözde ilah edindiği varlıkların gerçekte hiçbir güçlerinin olmadığını pek çok ayetiyle bizlere bildirmektedir:

Kendileri yaratılıp dururken, hiçbir şeyi yaratamayan şeyleri mi ortak koşuyorlar. Oysa (bu şirk koştukları güçler ve nesneler) ne onlara bir yardıma güç yetirebilir, ne kendi nefislerine yardım etmeye. Onları hidayete çağırsanız size uymazlar. Onları çağırsanız da, suskun dursanız da size karşı (tutumları) birdir. (Araf Suresi, 191-193)

Allah'tan başka taptıklarınız sizler gibi kullardır. Eğer doğru iseniz, hemen onları çağırın da size icabet etsinler. Onların yürüyecek ayakları var mı? Ya da tutacakları elleri mi var? Veya görecek gözleri mi var? Yoksa işitecek kulakları mı var? De ki: "Ortak koştuklarınızı çağırın, sonra bir düzen (tuzak) kurun da bana göz bile açtırmayın." (Araf Suresi, 194-195)

Allah bir başka ayetinde bu insanların ahiret gününde bu gerçeği kendi ağızlarıyla itiraf ettiklerini şöyle bildirmektedir:

Sonra onlara denilecek: "Sizin şirk koştuklarınız nerede?" Allah'ın dışında (taptıklarınız). Dediler ki: "Bizi bırakıp kayboluverdiler. <u>Hayır, biz önceleri (meğer) hiçbir şeye tapar değilmişiz."</u> İşte Allah, kafirleri böyle şaşırtıp-saptırır. (Mümin Suresi, 73-74)

Dolayısıyla insanın hiçbir gücü olmayan bu varlıklardan yardım istemesi, onların istekleri ve hoşnutluğu için çaba harcayıp, tüm yaşamını onlara göre ayarlaması, gerçekten de şirk koşan bir insanın ne kadar büyük bir gaflet ve aldanış içinde olduğunun en açık delilidir. Peki o zaman bu insanlar neye uymakta ve neye göre hareket etmektedirler? Bu sorunun cevabını Allah Kuran'da bize şöyle bildirmektedir:

Haberiniz olsun; Şüphesiz göklerde kim var, yerde kim var tümü Allah'ındır. Allah'tan başkasına tapanlar bile, şirk koştukları varlıklara ve güçlere (gerçekte) uymazlar. Onlar yalnızca bir <u>zanna uyarlar</u> ve onlar ancak '<u>zan ve tahminde bulunarak yalan</u> söylemektedirler'. (Yunus Suresi, 66)

Görüldüğü gibi bu insanlar gerçeğe değil, tamamen kendi zan ve tahminlerine uymakta ve bunlara göre hareket etmektedirler. Tüm bu sahte

ilahlarını ortaya çıkaran kendi zan ve tahminleridir. Bu zan ve tahminleri haktan yana hiçbir yarar sağlamadığı gibi, onların kayıplarını daha artıracak ve Allah'ın **'Andolsun, sana ve senden öncekilere vahyolundu (ki); "Eğer şirk koşacak olursan, şüphesiz amellerin boşa çıkacak ve elbette sen, hüsrana uğrayanlardan olacaksın."** (Zümer Suresi, 65) ayetiyle bildirdiği gibi, yaptıkları herşey ve gösterdikleri tüm çaba boşa çıkacaktır. Peygamber Efendimiz (sav) de insanların Allah'tan başkalarından medet ummalarının kendilerine hiçbir yararı olmayacağını haber vermiştir:

> "...Bir şey isteyince Allah'tan iste. Yardım talep edeceksen Allah'tan yardım dile. Zira kullar, Allah'ın yazmadığı bir hususta sana faydalı olmak için biraraya gelseler, bu faydayı yapmaya muktedir olamazlar. Allah'ın yazmadığı bir zararı sana vermek için biraraya gelseler, buna da muktedir olamazlar." *(Kütüb-i Sitte, Muhtasarı Tercüme ve Şerhi, Prof. Dr. İbrahim Canan, 16. cilt, Akçağ Yayınları, Ankara, 1992, s. 314)*

Ancak kimi insanlar şirk koşmanın ne kadar büyük bir tehlike ve aldanış olduğunun farkında değildirler. Hayatları boyunca Allah'a şirk koşarak yaşayan bu insanlar, şirk koştukları tüm varlık ya da nesnelerin kendilerini nasıl yüzüstü bırakıp gittiklerini, boş bir aldanıştan başka bir şey olmadıklarını ve hiçbir güçleri bulunmadığını ahiret günü anlayacaklardır. Allah bu kimselerin ahirette yaşayacakları pişmanlığı ve psikolojik çöküntüyü Kuran ayetlerinde şöyle bildirmektedir:

> **Öyle ki (o gün) kendilerine tabi olunanlar, kendilerine tabi olanlardan uzaklaşıp-kaçmışlardır. (Artık) Onlar azabı görmüşlerdir ve aralarındaki bütün bağlar (ve ilişkiler) de parçalanıp kopmuştur. (O zaman, yönetilip) Uyanlar derler ki: "Eğer bize bir kere (daha dünyaya dönme) fırsatı verilse(ydi) muhakkak (şimdi) onların bizden uzaklaştıkları gibi, biz de onlardan uzaklaşır (onları yüzüstü bırakır)dık." Böylece Allah, onlara bütün yaptıklarını onulmaz hasretlerle gösterecektir. Ve onlar ateşten çıkacak değildirler.** (Bakara Suresi, 166-167)

Şirk koşan, kendilerine Allah'tan başka veliler edinen insanlar hayatları boyunca boş bir mutluluk beklentisi içinde olacaklardır. Allah'ı veli ve dost edinmedikleri için hayatları boyunca gerçek anlamda rahatlığı, huzuru ve mutluluğu yaşayamayacaklardır. Allah bu gibi insanlara, yaptıkları nankörlüğün karşılığını mutsuzluk olarak vermektedir. Bu asla değişmeyecek bir gerçektir. İnsanın bu duruma düşmesinin sebebi ise yalnızca kendisidir. Kişi mutsuzluğunun nedenini kendinde aramalı ve düşünmelidir. Allah bir ayetinde, insanların kendi elleriyle yaptıkları nedeniyle mutsuz olduklarını hatırlatmaktadır:

Şüphesiz Allah, insanlara hiçbir şeyle zulmetmez. Ancak insanlar, kendi nefislerine zulmediyorlar. (Yunus Suresi, 44)

İnsan şirkten kurtulabilmek için Allah'a gönülden yönelmeli, vicdanıyla düşünmeli, Allah'ın gücünü ve kudretini takdir edebilmelidir. Hz. İbrahim'in vicdanına uyarak Allah'a yönelmesi, Allah'ın gücünü ve kudretini kavraması, bu konuda tüm insanlara örnek olabilecek niteliktedir. Allah Kuran'da Hz. İbrahim'in bu tavrını şöyle bildirmektedir:

Böylece İbrahim'e, -kesin bilgiyle inananlardan olması için- göklerin ve yerin melekutunu gösteriyorduk. Gece, üstünü örtüp bürüyünce bir yıldız görmüş ve demişti ki: "Bu benim Rabbimdir." Fakat (yıldız) kayboluverince: "Ben kaybolup gidenleri sevmem" demişti. Ardından ayı, (etrafa aydınlık saçarak) doğar görünce: "Bu benim Rabbim" demiş, fakat o da kayboluverince: "Andolsun" demişti, "Eğer Rabbim beni doğru yola erdirmezse gerçekten sapmışlar topluluğundan olurum." Sonra Güneş'i (etrafa ışıklar saçarak) doğar görünce: "İşte bu benim Rabbim, bu en büyük" demişti. Ama o da kayboluverince, kavmine demişti ki: "Ey kavmim, doğrusu ben sizin şirk koşmakta olduklarınızdan uzağım. Gerçek şu ki, ben bir muvahhid olarak yüzümü gökleri ve yeri yaratana çevirdim. Ve ben müşriklerden değilim." (Enam Suresi, 75-79)

Eğer insan, hayatı boyunca Allah'ın rızasını kazanmak için çalışır, herşeyi Allah'tan ister, sorumluluklarını samimi olarak yerine getirirse Allah'ın

her işinde kendisine yardım edeceğini ve onu her türlü sıkıntıdan kurtaracağını mutlaka görecektir. Allah Kuran'da müminlere olan yardımını şöyle müjdelemiştir:

De ki: "Ondan ve her türlü sıkıntıdan sizi Allah kurtarmaktadır. Sonra siz yine şirk koşmaktasınız." (Enam Suresi, 64)

...Allah Kendi (dini)ne yardım edenlere kesin olarak yardım eder. Şüphesiz Allah, güçlü olandır, Aziz olandır. (Hac Suresi, 40)

Eğer Allah size yardım ederse, artık sizi yenilgiye uğratacak yoktur ve eğer sizi 'yapayalnız ve yardımsız' bırakacak olursa, ondan sonra size yardım edecek kimdir? Öyleyse müminler, yalnızca Allah'a tevekkül etsinler. (Al-i İmran Suresi, 160)

Yanlış bir kader inançları vardır

Günümüzde insanlara, 'Kader nedir?' diye bir soru yöneltilse çok az kişiden doğru cevap gelecektir. Bu durum insanların kaderin tam olarak ne anlama geldiğini bilmediklerini göstermektedir. Kaderin gerçek anlamını bize her konuda doğruyu gösteren Kuran'dan öğrenmemeleri, kaderi kavramanın kendilerine kazandıracağı rahatlık ve huzurdan da mahrum kalmalarına neden olmaktadır.

Kader, Allah'ın yarattığı her canlının geçmişte yaptığı ve gelecekte yapacağı herşeyi, her hareketi, düşünceyi, konuşmayı en ince ayrıntısına kadar bilmesi ve kontrol etmesidir. İnsanlar daha doğmadan, hayatları boyunca görecekleri ve yaşayacakları herşey Allah Katında belirlenmiş ve planlanmıştır. Allah, herşeyi bir kader dahilinde yarattığını **"Hiç şüphesiz, Biz herşeyi kader ile yarattık"** (Kamer Suresi, 49) ayetiyle bildirmektedir. İnsan hayatı süresince Allah'ın kendisi için dilediği ve istediği olaylarla karşılaştığından, tamamen Allah'ın dilediği bir şekilde hayatını sürdürmektedir. Allah bu gerçeği bize şöyle bildirmektedir:

Onların işlemiş oldukları herşey kitaplarda (yazılıdır). Küçük, büyük herşey satır satır (yazılıdır). (Kamer Suresi, 52-53)

Allah'ın ayette belirttiği gibi, tüm insanlar tamamen Allah'ın kontrolü ve hakimiyeti altında yaşamaktadırlar. Bir başka ayette ise Allah, tüm insanların Rabbimizin belirlediği kader doğrultusunda bir yaşam sürdüklerini şu sözlerle haber vermektedir:

> **Onları siz öldürmediniz, ama onları Allah öldürdü; attığın zaman sen atmadın, ama Allah attı. Müminleri Kendinden güzel bir imtihanla imtihan etmek için (yaptı). Şüphesiz Allah işitendir, bilendir.** (Enfal Suresi, 17)

Bu nedenle, insanın dilediklerini değiştirmesi, kaderinin dışına çıkması söz konusu değildir. İnsanların kaderleri, kaderleri dahilinde karşılaştıkları herşey ve verdikleri her tepki, Allah'ın bir **'emri'**dir. Allah bu gerçeği **"...Allah'ın emri, takdir edilmiş bir kaderdir"** (Ahzab Suresi, 38) ayetiyle bildirmiştir. Bu yüzden tüm insanlar kadere teslim olmak durumundadırlar. İnsan dahil tüm canlılar Allah'ın belirlediği kadere göre hayatlarını yaşamaktadırlar.

Bu anlattıklarımız, insanın mutlu olabilmesinde, her şartta huzurlu ve rahat bir şekilde davranarak, dengeli bir ruh haline sahip olmasında önemli bir rol oynamaktadır. Kadere teslim olmanın insana vereceği rahatlık ve ferahlığı daha net görmek için, kadere inanıp teslim olan ve kadere inanmayan iki insanın, bir olay karşısında verecekleri tepkileri karşılaştırarak inceleyelim. Bu önemli olayımız tüm genç insanların, hayatlarının bir dönüm noktası olarak gördükleri üniversite sınavları olsun. Bahsettiğimiz iki kişinin de bu sınava gireceğini varsayalım. Bu iki kişinin de kadere olan bakış açıları birbirlerinden çok farklı olduğu için, yaşayacakları sınav psikolojisinin de bu iki kişi üzerindeki etkisi oldukça farklı olacaktır. Allah'ın kendisi için yarattığı kadere teslim olan kişi, sınav sırasında yapacağı hataların ve sonucun, daha sınava girmeden Allah Katında belli olduğunu ve Allah'ın tüm bunları bir hikmet üzerine yarattığını bildiğinden, sınavın neden olabileceği stres ve gerginlikten uzak olacaktır. Çünkü sınav aslında kaderinde olup bitmiştir. Kişi sadece sınava girerek bunun sonucunu görmeyi bekleyecektir. Sınav sonucuna müdahale edebilecek Allah'tan başka bir güç olmadığının bilincindedir. Alacağı sınav sonucu iyi

ya da kötü de olsa, Allah'ın herşeyi hayır ile yarattığını bilmesi sınavdan dolayı sıkıntı ya da strese kapılmasını engeller. Allah'a olan tevekkül ve teslimiyeti nedeniyle sınavdan çıkacak iyi ya da kötü her sonuca gönülden razı olur. Çünkü bunu Allah dilemiştir.

Böyle bir insan heyecanlanmayıp, strese girmediği için, tüm bunların kendisine vereceği zarar ve kayıplardan da uzak kalır. Çünkü heyecanlı ve stresli bir insan rahat edemez, dikkatini toplayamaz, bilgisini iyi kullanamaz, kolaylıkla yanlış yapabilir. İnsanın önemli bir sınavda bu gibi bir ruh hali içerisinde olmasının, sınavdaki başarısını da olumsuz yönde etkileyeceği açıktır. Bu kimse kadere olan güveni sayesinde hem sınav psikolojisinin getirdiği olumsuz yükten uzak kalacak, hem de imtihanda başarılı olma ihtimali artacaktır.

Diğer kişinin durumuna baktığımızda, karşılaştığımız manzaranın oldukça farklı olduğunu görürüz. Bu kişinin kadere karşı bir teslimiyeti ve güveni olmadığı için, herşeyi yapanın kendisi olduğunu, herşeyin kendi kontrolünde geliştiğini düşünecektir. Böylesine önemli bir sınavda bunu düşünmenin getireceği yük ise oldukça ağır olacaktır. Dolayısıyla bu ağır yük altından kalkamayarak, büyük bir stres ve gerginliğe kapılır. Kendi düşüncesine göre bu sınavı kazanıp kazanamaması tamamen onun elindedir. Sınavı kazanmak için aylarca çalışıp vakit harcadığından, eğer sınavı kaybederse, tüm bunların boşa gideceği korkusu ve sıkıntısı da bu kişiye ayrı bir üzüntü kaynağı olur. Kadere inancı olmadığından, duyacağı gerginlik ve stres, sınavını olumsuz yönde etkileyecektir. Dikkatini toplayamayacak, belki bildiği soruları yapamayacak yapsa bile cevap kağıdına yanlış işaretleyecektir. Kendisi için hayati önem taşıyan bu sınavı belki de sadece stres ve sıkıntıdan dolayı kaybedecektir. Böyle bir duruma düşen bir kimsenin, olaylara iman gözüyle bakmadığı sürece, üzüntüye kapılıp, karamsar olmaması imkansızdır. Hatta kişi böyle bir durumda ciddi depresyonlara bile sürüklenebilir. Gelişen tüm olayların sebebinin kendisi olduğunu düşündüğü için, sıkıntısı ve azabı daha da artacaktır. Kadere tabi olmayıp, Allah'a tevekkül etmediği için, Allah'ın onun kalbine vereceği rahatlık ve güvenden de mahrum kalır. Bu yüzden, Allah'ın aşağıdaki ayette belirttiği gibi, kadere tam anlamıyla teslim olmuş insanların sahip oldukları 'dengeli' ve

'sakin' ruh halini hiçbir zaman yaşayamaz:

Öyle ki, elinizden çıkana karşı üzüntü duymayasınız ve size (Allah'ın) verdikleri dolayısıyla sevinip-şımarmayasınız... (Hadid Suresi, 23)

İnsanların içerisine düştükleri bir diğer yanılgı ise, kendileri için neyin iyi, neyin kötü olduğunu tam olarak bilememeleri ve bunun sonucunda katlandıkları sıkıntıdır. İnsanın aklı ve muhakeme gücü zayıf olduğundan, Kuran'a tabi olmadığı sürece, kendisi için neyin iyi, neyin kötü olabileceğini tam olarak bilemez. Bu açıdan da, karşılaştığı olumsuz gibi görünen bir olayın aleyhine olduğunu düşünmekle yanılgıya düşmüş olacaktır. Çünkü Allah, imtihanın bir gereği olarak insanları hem hayırla hem de şerle imtihan etmektedir. Allah, tüm bu olayları insanları sınamak için özel olarak bir hikmet üzerine yaratmaktadır. Allah bu sırrı, **"...Biz sizi şerle de hayırla da deneyerek imtihan ediyoruz ve siz Bize döndürüleceksiniz"** (Enbiya Suresi 35) ayeti ile kullarına haber vermiştir. Bu gerçeğe iman edip Allah'ın rızasına uygun hareket eden insan için, karşılaştığı her olay hayırlı bir sonuca vesile olur. Allah bir başka ayetinde her olayı insanın görebildiği ve göremediği pek çok hikmetle birlikte yarattığını şöyle bildirmektedir:

...Olur ki hoşunuza gitmeyen bir şey, sizin için hayırlıdır ve olur ki, sevdiğiniz şey de sizin için bir şerdir. Allah bilir de siz bilmezsiniz. (Bakara Suresi, 216)

Ayette de görüldüğü gibi, kişinin sevdiği ya da sevmediği, hoşlandığı ya da beğenmediği herşeyde aslında kişinin kendisi için bir iyilik gizlidir. Çünkü insanın başına gelen her olayı, herşeyi bilen Allah planlamıştır. İnsanı yaratan Rabbimiz, elbette insanın kendisi için iyi ve kötü olan herşeyi bilmektedir. Bunun aksini düşünmek Allah'ın kadrini hakkıyla takdir edememek olacaktır ki, bu da insana kayıptan ve mutsuzluktan başka bir şey kazandırmaz. Bu nedenle insanın yapması gereken, kendisini daima iyiye yöneltecek olan, Allah'ın kendisi için belirlediği kadere teslim olmaktır.

Başlarına gelen herşeyin kendileri için bir deneme olduğunun ve

Allah'ın herşeyi hayırla yarattığının farkına varamayan insanlar ise büyük bir kayba uğrayacaklardır. Bu kişiler, olayları Kuran ahlakına göre değerlendirmedikleri zaman, karşılaştıkları herşeye olumsuz bir bakış açısıyla yaklaşarak umutsuz ve karamsar bir yapıya bürünürler. Bundan kurtulmanın tek yolu ise kadere tam anlamıyla teslim olmak, her olaydaki hikmetli yönleri görebilmeye çalışmaktır. Bu, cahiliye insanları için, mutlu olabilmenin hiç bilinmeyen bir yoludur.

Allah'a ve kadere teslimiyet içerisinde olmayan insan, hoşuna gitmeyen olaylarla karşılaştığı zaman isyankar bir ruh haline bürünür. Bu da bu kimselerin sıkıntılarını ve huzursuzluklarını daha da artırır. Kaynağını bilmedikleri, sebebini anlayamadıkları olaylarla karşılaşmak, bu insanlara sıkıntı verir. Bu sıkıntı Allah'ın inkar edenlere dünya hayatında verdiği bir karşılıktır. Böylece Allah'a isyan eden, Ona kulluk etmekten kaçınan insanların azabı daha dünyadayken yavaş yavaş başlamış olur. Allah Kuran'da bu gerçeği şöyle bildirmektedir:

> **Andolsun, Biz onlara belki (inkarcılıktan) dönerler diye o büyük (uhrevi) azaptan önce, yakın (dünyevi) azaptan da tattıracağız.** (Secde Suresi, 21)

Kadere gereği gibi teslim olmayan kimsenin dünyada kazanacağı tek şey mutsuzluk ve sıkıntı olacaktır. İnsanın kadere olan inancı, güveni ve Allah'a olan teslimiyeti ne kadar güçlüyse, duyacağı rahatlık, huzur ve güven de o derece büyük olacaktır. Böylece hem dengeli bir ruh haline sahip olacak hem de karşılaştığı olayların hayır ve hikmetlerini daha iyi görebilecektir.

Samimiyetsizliği prensip edinmişlerdir

Samimiyet, kısaca insanın düşündükleri ve hissettikleri ile tutarlı bir biçimde davranması olarak tanımlanabilir. Gerçek anlamda samimi olan bir kişi kendini kimseye ispat etmek, kabul ettirmek zorunda hissetmediği için her ortamda, rahat ve doğal hareket eder. Bu şekilde yaşayan bir kimse için samimiyet bir rahatlık ve huzur kaynağı haline gelir.

Ancak günümüzde birçok insanın çevresindeki insanlarla olan ilişkilerindeki samimiyetten uzak yapı yoğun şekilde hissedilmektedir. Cahiliye

ahlakını yaşayan insanların birçoğu yalancılığı, ikiyüzlülüğü, sahtekarlığı alışkanlık haline getirmişler ve ilişkilerini de tamamen bu unsurlar üzerine kurmuşlardır. Herkes belirli bazı menfaatlerin peşinde olduğundan, birbirlerine karşı samimiyetsiz bir tavır içerisine girerler. Tabii ki bu durum tek taraflı değil, karşılıklıdır. Her iki taraf da birbirini kullanarak, birbirinden en fazla şekilde faydalanmaya çalışmaktadır. Böyle bir ortamda güven diye bir kavram kalmaz. Çünkü kimin ne yapacağı, nasıl davranacağı, ne düşündüğü kesinlikle belli değildir. Zaten insanların birbirleriyle olan ilişkilerinde mutsuz olmalarının, depresyona girmelerinin, birbirlerine olan sevgi ve bağlılıklarının çok kısa süreli olmasının sebebi, yaşadıkları bu samimiyetsizliktir. Allah, **"Öyleyse kazandıklarının cezası olarak az gülsünler, çok ağlasınlar."** (Tevbe Suresi, 82) ayetiyle din ahlakından uzak yaşayan insanların mutsuz olacaklarını bildirmiştir.

Samimiyetsizlik bu insanlarda başka olumsuz tavırların da gelişmesine neden olur. Bunlardan biri, kendilerine yapılan yardımlara ve iyiliklere karşı nankör bir tavır sergilemeleridir. Kuran ahlakından uzak bir yaşam sürdükleri için kendilerine yapılan yardım ve iyilikleri çabuk unutmaya, kötülükleri ise hiç unutmamaya yatkın bir karakter gösterirler. En ufak bir kavga ya da anlaşmazlıkta hemen birbirlerinin olumsuz yönlerini açığa vurur ve birbirlerini olabildiğince eleştirirler. Birbirlerinin iyi ve güzel yönlerini görmez ya da görmek istemezler. Kısaca insanlar kendilerine yapılan iyiliklerin, yardımların ve güzelliklerin gereği gibi farkına varamazlar.

Birbirlerine karşı böyle bir ahlak gösteren kimseler Allah'a ve dine karşı da samimiyetsiz bir yaklaşım içerisindedirler. Bu kimselerin Allah'a olan imanları oldukça zayıftır ve en ufak bir sıkıntı veya zorlukta Allah'ı unutmaya çok eğilimlidirler. Allah aşağıdaki Kuran ayetinde bu insanların **"Allah'a bir ucundan ibadet eden"** kimseler olduklarını, bundan dolayı da dünyada ve ahirette büyük bir kayba uğrayacaklarını bildirmiştir:

> **İnsanlardan kimi, Allah'a bir ucundan ibadet eder, eğer kendisine bir hayır dokunursa, bununla tatmin bulur ve eğer kendisine bir fitne isabet edecek olursa yüzü üstü dönüverir. O, dünyayı kaybetmiştir, ahireti de. İşte bu, apaçık bir kayıptır.** (Hac Suresi, 11)

Allah'ın, bu kimselerin inançlarındaki samimiyetsizliği haber verdiği bir diğer ayet şöyledir:

> **İnsana bir zarar dokunduğunda, yan yatarken, otururken ya da ayaktayken Bize dua eder; zararını üstünden kaldırdığımız zaman ise, sanki kendisine dokunan zarara Bizi hiç çağırmamış gibi döner-gider. İşte, ölçüyü taşıranlara yapmakta oldukları böyle süslenmiştir.** (Yunus Suresi, 12)

Bu insanların samimiyetsizliklerinin bir başka göstergesi de, bir şeyi yapmak istemedikleri zaman bu davranışlarını meşru göstermek için birtakım bahane ve mazeretler öne sürmeleridir. Kendilerine Allah'a karşı sorumlulukları hatırlatıldığında, bu sorumluluklardan kaçmak ve ömürlerini nefislerinin istekleri doğrultusunda hırsla tüketmek için sayısız bahaneleri vardır. Her durumda ibadet etmelerine, Allah'ın emirlerine uymalarına, kendilerince engel teşkil eden suni nedenler üretirler. Bu her insanın isteklerine ve geleceğe yönelik planlarına göre değişiklik gösterir. Kimi yapması gereken işlerinin olduğunu, kimisi hiç vaktinin olmadığını, kimisi de ibadetlerini yaşlandığında yapacağını söyler.

Allah'ın, kendisi dahil herşeyi sarıp kuşattığını, herşeyi görüp işittiğini, mazeretlerini söylediğinde, gerçekte o an aklından neler geçtiğine şahit olduğunu bilen bir insan bu tür bir davranış içine asla girmez. Bu şekilde hareket ettiği takdirde nasıl bir azapla karşılaşacağının ve kendisini kandırmasının dünyada ve ahirette ona hiçbir fayda getirmeyeceğinin bilincindedir.

Allah'a karşı samimi olan, O'nun emir ve yasaklarını harfiyen yerine getiren insanlar Allah'ın bir vaadi olarak samimi müminlerle birarada olacak ve onlarla beraber yaşayarak samimiyetin getireceği rahatlığı, güzelliği, huzuru en güzel şekilde yaşayacaklardır. Bu Allah'ın samimi kullarına dünyada ve ahirette verdiği bir ödül ve çok güzel bir nimettir. İnsanın yapması gereken ise içerisinde bulunduğu bu güzel ortam için Allah'a şükretmesidir.

MUTSUZLUĞUN SESİ: ŞEYTAN

Şeytan insanlara vesvese verir

Şeytan insanoğlunun yaratıldığı günden beri hiç değişmeyen, en tehlikeli düşmanıdır. Şeytanın amacı insanları Allah'ın rızasından, sevgisinden, Kuran'dan uzaklaştırmak, insanları kışkırtarak birbirlerine düşürmek, kısacası kendisine olabildiğince benzeterek, onları şaşırtıp saptırmaktır. Allah bir ayetinde, **"Ey Ademoğulları, Ben size and vermedim mi ki; 'Şeytana kulluk etmeyin, çünkü o, sizin için apaçık bir düşmandır."** (Yasin Suresi, 60) şeklinde bildirerek, şeytanın açık bir düşman olduğu konusunda insanları uyarmıştır.

Kimi insanlar, böylesine tehlikeli ve aynı zamanda da sinsi bir düşmanla karşı karşıya olmalarına rağmen, bu gerçekten yana büyük bir gaflet içinde yaşamaktadırlar. Çünkü şeytanın varlığından, onun ne kadar sinsi bir düşman olduğundan habersizdirler. İnsanların bazıları ise şeytanı mistik, varlığıyla yokluğu bir olan, bir tür simge ya da sembol olarak görürler. İşte insanların şeytan hakkındaki bu yanlış düşünceleri, onun insanları ne gibi ciddi zararlara ve belalara uğratabileceğini fark etmemelerine neden olur ve insanı şeytan karşısında tamamen savunmasız bir hale getirir. Bu durum, şeytanın gaflet içerisindeki insanları Allah'tan ve dinden rahatlıkla uzaklaştırabilmesine olanak tanır. Şeytanın karşısında onu tanımayan milyarlarca insan vardır. Bu da bu insanların içinde bulundukları tehlikenin ne denli ciddi olduğunu göstermektedir.

Şeytanı tehlikeli yapan, insanları Allah'ın yolundan saptırmak isteğindeki kararlılığı ve bunun için yemin etmiş olmasıdır. Bu uğurda elinden gelen her türlü çabayı gösterecek, her yolu deneyecektir. Allah Kuran'da şeytanın bu konudaki kararlılığını bize şöyle bildirmektedir:

Dedi ki: "Madem öyle, beni azdırdığından dolayı onlar(ı insanları saptırmak) için mutlaka Senin dosdoğru yolunda (pusu

kurup) oturacağım. Sonra muhakkak önlerinden, arkalarından, sağlarından ve sollarından sokulacağım. Onların çoğunu şükredici bulmayacaksın." (Araf Suresi, 16-17)

Şeytanın diğer tehlikeli bir yönü ise tüm bunları yaparken çok sinsi hareket etmesidir. Şeytan her insanın eksikliklerine, zayıf yönlerine göre çeşitli yöntemler kullanarak her insana faklı açılardan yaklaşır. Her insan için farklı bir yöntemi, bir taktiği vardır. Tüm faaliyetlerini insanlara sinsice fısıldadığı vesveselerle gerçekleştirir. Onları şüpheye düşürür, olmadık boş kuruntulara kaptırır ve boş işlerle uğraştırarak zaman kaybettirir. Allah şeytanın insanları aldatıp kandırabilmek için çaba harcayacağını Kuran'da şöyle bildirmiştir:

"Onları -ne olursa olsun- şaşırtıp-saptıracağım, en olmadık kuruntulara düşüreceğim ve onlara kesin olarak davarların kulaklarını kesmelerini emredeceğim ve Allah'ın yarattıklarını değiştirmelerini emredeceğim." Kim Allah'ı bırakıp da şeytanı dost (veli) edinirse, kuşkusuz o, apaçık bir hüsrana uğramıştır. (Şeytan) Onlara vaatler ediyor, onları en olmadık kuruntulara düşürüyor. Oysa şeytan, onlara bir aldanıştan başka bir şey vadetmez. (Nisa Suresi, 119-120)

Şeytan insanlara daima zarar-ziyan, kötülük ve kayıp vermeye çalışmaktadır. İnsanların hiç bitmeyen mutsuzluklarının, sıkıntılarının ve bunlardan kaynaklanan fiziki tahribatlarının kaynağı işte şeytanın verdiği bu vesveseler ve boş kuruntulardır. Çünkü şeytan insanların mutsuz olmalarını ister. Allah Kuran'da şeytana uyan insanların daima karanlıklara ve çıkmaza doğru gideceği bildirmiştir:

Allah, iman edenlerin velisi (dostu ve destekçisi)dir. Onları karanlıklardan nura çıkarır; inkar edenlerin velileri ise tağut'tur. Onları nurdan karanlıklara çıkarırlar. İşte onlar, ateşin halkıdırlar, onda süresiz kalacaklardır. (Bakara Suresi, 257)

Ancak üzerinde durulması gereken önemli bir konu daha vardır. Birçok insan içinde yaşadığı bu psikolojiyi benimsemiş, bunu yaşamın bir parçası olarak kabul etmiştir. Bu şekilde yaşamadığı takdirde hayatın bir tadı ve

zevki olmayacağını zanneder. Sürekli bu ruh hali içerisinde olmanın kendisine vereceği sıkıntıyı ve zararı düşünmeden yaşamaya devam eder. Bu ise şeytanın aldatmacasından başka bir şey değildir. Şeytan, insanları içine düşürdüğü bu durumu onlara çekici ve süslü göstererek bu insanların akletmelerini ve gerçeği görmelerini engellemektedir. Allah insanların içerisine düştükleri bu durumu Kuran'da şöyle bildirmektedir:

> **...Kendi yaptıklarını şeytan süsleyip-çekici kıldı, böylece onları yoldan alıkoydu. Oysa onlar görebilen kimselerdi.** (Ankebut Suresi, 38)

Görüldüğü gibi şeytan, iman etmeyen insanların mutsuz olmalarında ve sıkıntılı bir yaşam sürmelerinde büyük bir rol üstlenmektedir. Şeytan verdiği vesveselerle, insanları aldatmakta ve onları büyük sıkıntılara sürüklemektedir. Kendisine uyan insanları, verdiği mutsuzlukla Allah'tan ve O'nun ayetlerinden sürekli uzaklaştırmakta ve onları Allah'a isyan eden kimseler haline getirmektedir.

Şeytan umutsuzluk ve çaresizlik telkini verir

Önceki bölümde de belirtildiği gibi, şeytan insanı Allah'ın yolundan saptırmak, onu dinden uzaklaştırmak, boş işlerle uğraştırarak Allah'ı ve ahireti düşünmesini engellemek için her fırsatı en iyi şekilde değerlendirmeye çalışır. Şeytanın fırsat bildiği durumlardan biri de, insanın karamsarlığa ve umutsuzluğa düştüğü anlardır. İnsan hayatı boyunca birbirinden farklı olumlu ya da olumsuz gibi görünen birçok olayla karşılaşır ve bu olaylarla nerede, ne zaman ve hangi koşullar altında yüz yüze geleceğini bilemez. Hiç beklemediği bir anda ölümcül bir hastalığa yakalanabilir, doğal bir afetle tüm malını, sevdiklerini kaybedebilir, işinden çıkarılabilir, uzun bir süre geçim sıkıntısı çekebilir ve daha bunlara benzer küçük büyük birçok olumsuz gibi görünen durumla karşılaşabilir. Dünya hayatının bir imtihan olarak yaratıldığını düşünmeyen, Allah'ın herşeyi bir hikmet üzerine yarattığına iman etmeyen insanlar bu tür durumlarda

karamsarlığa kapılır ve tüm umutlarını kaybederler. Bu Allah'a tevekkül etmemelerinden kaynaklanır.

Oysa insanın hayatı süresince karşılaştığı hiçbir şey tesadüfi, başıboş ve anlamsız değildir. Allah'ın **"...O'nun ilmi olmaksızın, hiçbir meyve tomurcuğundan çıkmaz, hiçbir dişi gebe kalmaz ve doğurmaz..."** (Fussilet Suresi, 47) ayetiyle bildirdiği gibi, meydana gelen herşey Allah'ın bilgisi, isteği ve kontrolü dahilinde gerçekleşmektedir. Bu yüzden insanın başına gelen hiçbir şey tesadüfi ve anlamsız değildir. Tam tersine birçok hikmet ve anlam içermektedir. Eğer insan bu gerçeği görmek yerine, başına gelen herşeyi 'şans' ya da 'kör bir tesadüfler yığını' gibi batıl mantıklarla değerlendirecek olursa, bu onda bir huzursuzluk, sıkıntı ve çaresizlik oluşturacaktır. Tabii ki bu şeytanın işini kolaylaştırıcı bir durumdur. Çünkü bu sırdan habersiz bir şekilde yaşayan böyle bir insanı, verdiği vesveselerle Allah'tan ve dinden uzaklaştıracak hatta düşman konumuna sokacaktır. Ve tabii ki kişinin böyle bir anda karamsarlığa ve umutsuzluğa kapılarak daha da kötü bir duruma düşmesi ve kendine zarar vermesi de şeytanın aynı anda bir diğer hedefine ulaştığını da göstermektedir. Allah Kuran'da insanların zorluk ve sıkıntılarla karşılaşmalarının nedenini, ve buna karşılık insanların gösterdikleri yanlış tavrı şöyle açıklamıştır:

> **Andolsun, senden önceki ümmetlere (peygamberler) gönderdik de onları dayanılmaz zorluk (yoksulluk) ve sıkıntılarla çeviriverdik. Umulur ki yalvarırlar diye. Onlara, zorlu azabımız geldiği zaman yalvarmaları gerekmez miydi? Ama onların kalpleri katılaştı ve şeytan onlara yapmakta olduklarını çekici (süslü) gösterdi.** (Enam Suresi, 42-43)

Allah zorluk ve sıkıntıyı insanlara Allah'tan başka sığınılacak bir güç olmadığını görmeleri ve doğru yolu bulmaları için vermektedir. Ancak şeytan insanların bu hikmeti görmelerini engeller ve onların kalplerini duyarlılıktan yoksun bırakarak katılaştırır. Aslında insanların başına gelen bu durum Allah'ın bir rahmetidir. Böyle bir durumda Allah'ın razı olacağı hareket, hemen O'nu hatırlamak, Allah'a yönelip O'ndan yardım talep etmek ve isabet eden musibete karşı sabretmek olmalıdır. Allah, samimiyetle

Kendisine sığınan kullarını yardımıyla destekleyeceğini bildirmiştir. Hz. Muhammed (sav)'in arkadaşıyla birlikte, peşine düşen inkarcılardan saklanmak amacıyla mağaraya sığındığı anda göstermiş olduğu üstün tavır bu konuda tüm insanlar için güzel bir örnek oluşturmaktadır. Allah Kuran'da Peygamberimiz (sav)'in bu tavrını şöyle bildirmiştir:

> **Siz O'na (peygambere) yardım etmezseniz, Allah O'na yardım etmiştir. Hani kafirler ikiden biri olarak O'nu (Mekke'den) çıkarmışlardı; ikisi mağarada olduklarında arkadaşına şöyle diyordu: "Hüzne kapılma, elbette Allah bizimle beraberdir." Böylece Allah O'na 'huzur ve güvenlik duygusunu' indirmişti, O'nu sizin görmediğiniz ordularla desteklemiş, inkar edenlerin de kelimesini (inkar çağrılarını) alçaltmıştı. Oysa Allah'ın kelimesi yüce olandır. Allah üstün ve güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir.** (Tevbe Suresi, 40)

Hz. Muhammed (sav), başına gelen bu olayın Allah'ın bir denemesi olduğunu anlamış ve Allah'a olan teslimiyetini ve tevekkülünü en güzel şekilde göstermiştir. En zor anda bile kurtulma umudunu asla yitirmemiş, hatta beraberindeki arkadaşına da Allah'ın rahmetini ve yardımını hatırlatmıştır. Allah bu samimi davranışına karşılık Peygamberimiz (sav)'in kalbine 'huzur ve güvenlik duygusunu' indirmiş ve O'nu kurtarmıştır.

Konuyla ilgili bir başka çarpıcı örnek de, Firavun ordusu tarafından takip edilen Hz. Musa'nın göstermiş olduğu teslimiyetli tavırdır:

> **İki topluluk birbirini gördükleri zaman Musa'nın adamları: "Gerçekten yakalandık" dediler. (Musa): "Hayır" dedi. "Şüphesiz Rabbim, benimle beraberdir; bana yol gösterecektir." Bunun üzerine Musa'ya: "Asanla denize vur" diye vahyettik. (Vurdu ve) Deniz hemencecik yarılıverdi de her parçası kocaman bir dağ gibi oldu. Ötekileri de buraya yaklaştırdık. Musa'yı ve onunla birlikte olanların hepsini kurtarmış olduk. Sonra ötekileri suda boğduk. Şüphesiz, bunda bir ayet vardır. Ama onların çoğu iman etmiş değildirler.** (Şuara Suresi, 61-67)

Bu ayetlerden de anlaşıldığı gibi, Hz. Musa'nın yanındaki bazı kimseler bu durumda hemen ümitsizliğe kapılarak 'yakalandık' demişlerdir. Ancak Hz. Musa, Allah'a örnek bir tevekkül ve bağlılık göstermiş ve yanındakilere de Allah'ın mutlaka onlara yardım edeceğini hatırlatmıştır. Onun bu teslimiyetli ve samimi davranışının hemen ardından, Allah büyük bir mucize ile onları Firavun'dan kurtarmıştır.

Allah'a gönülden iman etmeyen insanlar umutsuzluğa kapılmaya yatkındırlar. Kuran ahlakını yaşamadıkları için ayrıca unutkan ve nankör bir karakter de gösterirler. Allah bu insanların nankörlüklerini **"Andolsun, Biz insana tarafımızdan bir rahmet tattırıp, sonra bunu kendisinden çekip-alsak, kuşkusuz o, (artık) umudunu kesmiş bir nankördür"** (Hud Suresi, 9) ayetiyle dikkat haber vermiştir.

"...Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin. Çünkü kafirler topluluğundan başkası Allah'ın rahmetinden umut kesmez." (Yusuf Suresi, 87) ayetiyle ise Allah, insanları Kendisinden kesinlikle umut kesmemeleri konusunda uyarmıştır. Allah, dünyada var olan herşeyi insanlar için yaratmış ve tüm bunları onlara bir nimet olarak sunmuştur. İnsan herşeyini Allah'a borçludur. Allah, rızkı verenin ve alanın Kendisi olduğunu, **"Görmüyorlar mı ki, Allah dilediğine rızkı yayıp-genişletir ve kısarda. Şüphesiz bunda, iman eden bir kavim için gerçekten ayetler vardır."** (Rum Suresi, 37) ayetiyle insanlara bildirmiştir.

İnsanın yapması gereken, **"Ya da sıkıntı ve ihtiyaç içinde olana, Kendisine dua ettiği zaman icabet eden..."** (Neml Suresi, 62) ayetini bilerek, her ne durumda olursa olsun Allah'a güvenmesi ve Allah'a samimiyetle dua etmesidir. Allah bu ahlakı gösteren kullarını sıkıntıdan kurtaracağını vadetmiştir. **"...Oysa siz, onların umud etmediklerini Allah'tan umuyorsunuz..."** (Nisa Suresi, 104) ayetiyle de Allah, insanlara Allah'ın rahmetinden ümit kesmemelerini öğütlemiştir. Umut duymanın sürekliliği, onun kaynağına bağlıdır. Cahiliye insanlarının kendilerine daimi olarak umut verecek, sağlam bir dayanakları yoktur. Bu nedenle her an ümitsizliğe kapılabilirler. İman edenlerse sonsuz güç sahibi olan Rabbimize olan güvenlerinden dolayı, en zor anlarda bile kalplerin-

de güçlü bir umut beslerler. Hep umutlu olabilen bir kimse ise, umutsuzluk ve karamsarlığın neden olduğu stres, sıkıntı ve bunların neden olabileceği sağlık sorunlarıdan ve fiziksel tahribatlardan da korunmuş olur. Bezgin ve sönük bir ruh halinden uzaklaşıp canlı ve diri bir görüntüye sahip olur. Bu canlı ve diri ruh hali onun hareketlerine de yansır; onu neşeli, rahat, normal ve dengeli bir yapıya kavuşturur.

Umudunun kaynağı sonsuz güç sahibi Allah olan bir kimse, umudunu ve buna bağlı olarak duyacağı huzuru ve neşeyi -Allah'ın izniyle- hiçbir zaman kaybetmeyecektir.

Şeytan duygusallık telkini verir

İnsanı mutsuzlaştıran bir diğer etken de, insana hiç tahmin etmediği bir yerden gelir. Bu, insanın kendi duygularıdır. Zararsız gibi görünen bu hisler nasıl zararlı hale gelebilmektedir?

Dinden uzak yaşayan toplumlarda tüm kavramlar birbirine girmiş olduğundan, insanların neyin doğru, neyin yanlış olduğunu bilebilmeleri oldukça güçtür. Herkes kendine göre neyi mantıklı ve doğru gibi görürse onu yapmakta, bunda da oldukça kararlı ve istekli davranmaktadır. Yanlış olan birçok anlayış teşvik görmekte, beğenilmekte, doğrular ise tam tersine yanlış olarak görülüp, eleştirilmekte ve şiddetle karşı çıkılmaktadır.

İşte duygusallık konusu da bu karıştırılan konuların başında gelmektedir. Duygusallık genel olarak insanın herşeyi duygularıyla değerlendirmesi ve hayatını buna göre şekillendirmesi olarak tanımlanabilir. Bu şekilde yaşayan bir kimsenin gerçekçi, akılcı, rahat ve huzurlu bir hayat sürmesi için duygularının onu hep iyiye ve doğru olana yöneltmesi gerekir. Ancak bu pek mümkün olmaz, çünkü duygusal bir insan genellikle olayları doğru olarak değerlendirmekte güçlük çeker. Çünkü aklı ve mantığıyla değil, duygularıyla hareket etmektedir. Karar verme aşamasında duygularıyla hareket ettiği için, olayların ve insanların gerçek yüzlerini görmesi zorlaşır. Ya da tam aksi şekilde, öfkelenmemesi gereken bir durumda, kendine hakim olamayarak hem kendine hem de çevresine kolaylıkla

zarar verebilir. Küçük bir tartışmayı aniden büyük bir kavgaya dönüştürebileceği gibi, arkadaşlarıyla eğlenip çok neşeli ve mutlu bir tablo çizerken, dinlediği bir şarkı ile aniden ağlayabilir. Ani ve beklenilmeyen davranışlar göstererek, dengesiz bir ruh haline sahip olduğunun sinyallerini verir. Bazı insanlarda ise duygusallık, içine kapanıklık, alınganlık gibi farklı şekillerde kendini gösterir.

Görüldüğü gibi bu örnekler çoğaltılabilir. Ancak dikkat edilirse hepsinin ortak bir noktası vardır: İnsana akletme yeteneğini kaybettirmesi ve aklını örtmesi. Bu ise insanı saptırmaya kararlı olan şeytanın tam da istediği ve beklediği durumdur. Şeytan bu gizli silahı güzel bir biçimde kullanarak insana hiç fark ettirmeden, onun doğruları akletmesini, görmesini engeller. İnsanı Allah'ın ayetlerinden ve güzel ahlaktan uzaklaştırır. Kişinin aklının önüne adeta görünmez bir perde gerer.

İnsanın bu durumdan kurtulması için şeytanı iyi tanıması gerekir. İnsanın herhangi bir konuyu doğru bir bakış açısıyla değerlendirebilmesi için doğru ve sağlam bilgilere sahip olması gerekmektedir. Ancak bu şekilde kendisi için neyin doğru neyin yanlış, neyin zararlı neyin faydalı olduğunu anlayabilir. İşte kişi, hayatı boyunca ihtiyaç duyacağı bu aklı ve bilgileri Allah'ın insanları doğru yola yöneltmek için indirdiği Kuran'da bulabilecek ve böylece gerçek bir akla sahip olabilecektir. Allah'ın Kuran'da müminlerin bir özelliği olduğunu bildirdiği 'temiz akıl', insanı şeytanın bu sinsi oyununa karşı koruyacak güçlü bir silahtır. Aksinde, insan istek ve duygularına göre hareket ettiği takdirde mutsuz olacaktır.

Allah, **"...De ki: Ben sizin heva (istek ve tutku) larınıza uymam; yoksa bu durumda ben şaşırıp sapmış ve doğru yolu bulamamışlardan olurum."** (Enam Suresi, 56) ayetiyle, nefsani duygulara göre yaşamanın, insanı Allah'ın yolundan saptıracağını bildirmiştir. Bunun kaçınılmaz sonucu da insanın yaşayacağı hayal kırıklıkları, uzun süreli depresyonlar, sıkıntı ve strestir. Bu ise insana dünyada mutsuzluktan başka bir şey getirmeyecektir.

Şeytanın hileli düzeni zayıftır

Önceki bölümlerde şeytanın, dinden uzak kalmış, dolayısıyla hayatı boyunca Allah'a iman etmenin verdiği şuurdan uzak yaşayan insanlar üzerindeki telkinlerini ve bu yolla insanları nasıl bir sıkıntı içine sürüklediğini inceledik. Ancak insanın, şeytanın bu saptırıcı tuzakları ve vesveseleri karşısında unutmaması gereken önemli bir nokta vardır. Bu da şeytanın insan üzerinde ne derecede yaptırıcı bir güce sahip olabileceğidir. Öncelikle şeytan Allah'tan bağımsız bir güç değildir. Şeytanı da Allah yaratmıştır ve ancak Allah dilediği için insanlara düşman olmuştur. Allah dilemedikçe de insanlar üzerinde müstakil bir gücü kesinlikle olamaz. Allah şeytanı da insanlar için bir imtihan vesilesi olarak yaratmıştır. Ona uyanlar doğru yoldan uzaklaşacak, vicdanlarının sesine uyarak Allah'ın rızasına uygun hareket edenler ise kurtuluşa ereceklerdir.

Bunun yanında şeytanın bu etkisi, insanın Allah'a olan yakınlığı, bağlılığı kısacası imani olgunluğuyla yakından ilişkilidir; şeytan Allah'ın samimi kullarına etki edememektedir. Onun etkisi ancak Allah'a şirk koşan ve inkar eden kimseler üzerindedir. Bunu daha iyi görebilmek için, Allah'ın şeytanı hangi amaçla yarattığını bilmek gerekmektedir. Allah, şeytanı **"...Ancak Biz ahirete iman edeni, ondan kuşku içinde olandan ayırd etmek için (ona bu imkanı verdik)..."** (Sebe Suresi, 21) ayetiyle bildirdiği gibi, müminlerle, inkarcıları birbirinden ayırt etmek amacıyla yaratmıştır. Bu noktada şeytanın kimler üzerinde etkisinin daha kuvvetli olacağı, kimleri kolaylıkla Allah'ın yolundan saptırabileceği açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Allah, **"Gerçek şu ki, şeytan sizin düşmanınızdır, öyleyse sizde onu düşman edinin. O, kendi grubunu, ancak çılgınca yanan ateşin halkından olmaya çağırır".** (Fatır Suresi, 6) ayetiyle, şeytanın insanların açık bir düşmanı olduğunu ve insanların da şeytanı düşman edinmesi gerektiğini bildirmiştir. İnsanın düşmanına karşı başarılı olabilmesi, ona yenilmemesi, düşmanını ne kadar iyi tanıdığına, onun nasıl yöntemler ve taktikler izlediğini iyi tespit etmesine bağlıdır. Kısacası, insan düşmanı hakkında çok iyi bir bilgiye sahip olmalıdır. İşte müminler, Allah'ın kendilerine

indirdiği Kuran sayesinde şeytanı çok iyi tanımakta ve onunla nasıl mücadele edeceklerini çok iyi bilmektedirler. Bu ise, şeytanın müminler üzerindeki gücünün ne kadar zayıf ve etkisiz olacağının bir göstergesidir. Şeytan, tüm insanları olduğu gibi, samimi müminleri de saptırmaya çalışacak ancak bunda hiçbir zaman başarılı olamayacaktır. Müminler yaşamlarını Allah'ın Kuran'da bildirdiği gerçekler üzerine kurdukları için, şeytanın tuzaklarını, kendilerine hangi yollarla yaklaşacağını da çok iyi görebilirler. Şeytana asla fırsat tanımaz, her zaman her konuda vicdanlarına göre hareket ederler. Müminlerin bu konudaki kararlı ve samimi tavırlarını Allah Kuran'da şöyle bildirir:

> **Eğer sana şeytandan yana bir kışkırtma (vesvese veya iğva) gelirse, hemen Allah'a sığın. Çünkü O, işitendir, bilendir. (Allah'tan) Sakınanlara şeytandan bir vesvese eriştiğinde (önce) iyice düşünürler (Allah'ı zikredip-anarlar), sonra hemen bakarsın ki görüp bilmişlerdir.** (Araf Suresi, 200-201)

Allah'ın **"...Hiç şüphesiz, şeytanın hileli-düzeni pek zayıftır"** (Nisa Suresi, 76) ayetiyle de bildirdiği gibi, şeytanın hileli düzeni müminler için pek zayıftır. Ancak aynı şeyi Kuran'dan yüz çeviren, Allah'ı unutarak yaşayan insanlar için söylemek mümkün değildir. Kuran'a uymadıkları ve Allah'a olan bağlılıkları çok zayıf olduğundan, Allah'ın Şuara Suresi'nin 223. ayetinde belirttiği gibi, kolaylıkla **"şeytanlara kulak verirler"**. Vicdanlarını tamamen devre dışı bıraktıklarından şeytanın her dediğini aynen uygularlar. Bu insanlar Allah'ın zikrini unutmuş ve tamamen şeytanın kontrolü altına girmişlerdir. Diğer bir deyişle, şeytanı ilah edinmişlerdir (Allah'ı tenzih ederiz). Bu yüzden, şeytanın bu kimseleri kendi yoluna çekmesi ve onlara Allah'tan ve Kuran'dan uzak bir hayat yaşattırması çok kolaydır. Allah, şeytanın, kendisini dost ve veli edinen insanlar üzerindeki saptırıcı etkisini ve iman edenler üzerinde hiçbir zorlayıcı gücü olmadığını şöyle bildirmektedir:

> **Gerçek şu ki, iman edenler ve Rablerine tevekkül edenler üzerinde onun (şeytanın) hiçbir zorlayıcı-gücü yoktur. Onun zorlayıcı-gücü ancak onu veli edinenlerle, onunla O'na (Allah'a) ortak koşanlar üzerindedir.** (Nahl Suresi, 99-100)

MUTLULUĞUN SIRRI: ALLAH'IN RIZASI

Bazı insanlar, içinde yaşadıkları topluma, diğer insanlarla olan ilişkilerine, hatta kendilerine çok yakın olan, her fırsatta kendilerini çok sevdiklerini söyledikleri arkadaşlarına, kardeşlerine ve akrabalarına dahi menfaat gözüyle bakmaktan hiç çekinmemektedirler. Küçük ya da büyük herhangi bir çıkar çatışması söz konusu olduğunda, aralarındaki güzel olan herşeyi bir anda unutarak, değer verdikleri, sevdikleri insanları bir anda gözden çıkarabilmektedirler. Bu insanların, mutlu olabilmeleri, huzurlu ve rahat bir hayat yaşayabilmeleri kendilerince elde edecekleri menfaatlere bağlıdır. Yaptıkları en ufak bir iyilik ve yardım için bile mutlaka bir karşılık beklerler. Herhangi bir karşılık beklemeden, bir şey yapmayı ise, kaybı olarak değerlendirirler. Bu şekilde davranan iyi niyetli insanları ise her fırsatta kötüleyip, alay ederek kendilerinin sözde çok daha akıllı ve daha üstün olduklarını göstermeye çalışırlar. Menfaatleri söz konusu olmadıkça fedakarlık yapmayı düşünmez, çıkarlarından asla taviz vermezler. Tek amaçları, bu hayattan olabilecek en iyi şekilde istifade edebilmek ve buna bağlı olarak da rahat ve mutlu bir hayat sürebilmektir. Bu yüzden bu insanlar için, kendi menfaatlerinden daha önemli bir konu yoktur. Her zaman, her yerde, her şartta yalnız kendilerini düşünür ve daima kendi çıkarlarını korumaya çalışırlar. Burada yanlış anlaşılmaması gereken bir nokta vardır; her insan elbette rahat ve mutlu bir hayat sürmek ister, ancak burada yanlış olan, bu kimselerin bu isteklerini gerçekleştirmek için izledikleri yoldur.

Bu kimselerin menfaatlerine böylesine bağlı olmalarının nedeni ise, Allah'ın insanlar için bir 'hidayet ve bir öğüt' olarak indirdiği Kuran ahlakını yaşamamaları ve Kuran'ın kendilerine yüklediği sorumlulukları gözardı etmeleridir. Hayatları boyunca, Allah'ın **"Onlar, dünya hayatından**

(yalnızca) dışta olanı bilirler, ahiretten ise gafil olanlardır" (Rum Suresi, 7) ayetiyle bildirdiği gibi, ahiretten habersiz bir yaşam sürerler. Ölümü, ölüm sonrasında nelerle karşılaşacaklarını, hayatları boyunca tüm yaptıkları için Allah'a hesap vereceklerini, bunun sonucunda da cennet ya da cehennemde -Allah'ın dilemesi dışında- sonsuza dek kalacaklarını akıllarına getirmez ya da getirmek istemezler. Bu insanları bu şekilde umursamaz ve akılsızca davranmaya iten en önemli etken ise, ahireti kendilerinden uzak görmeleridir. Kendilerince daha yaşayacak vakitleri vardır, bu yüzden hiç düşünmedikleri ya da düşünseler bile gerçekleşeceğine pek ihtimal vermedikleri bir şey için tüm hayatlarını, çıkarlarını ve kurdukları planlarını feda etmek istemezler. Bunu kendilerince çok büyük bir kayıp olarak nitelendiririrler. Dünya hayatını ve dünya menfaatlerini, ahirette kazanacaklarına oranla çok daha yakın ve kolay görürler. Bu yüzden, dünyaya sımsıkı bağlanıp ahireti gözardı ederler. Tüm isteklerini bu kısa dünya hayatına sığdırmaya çalışırlar. Tüm hayatlarını Allah'ın rızasından uzak, Allah'ı razı edecek davranışlardan, güzel ahlak göstermekten kaçınarak geçirir, kendi dünyevi tutku ve hırslarıyla tüm vakitlerini tüketirler.

Önceki bölümlerde de anlatıldığı gibi, dünya hayatına duyulan hırs, insanları mutsuzlaştırmaktadır. Allah, her fırsatta Allah'ın zikrinden yüz çeviren bu insanların, dünya hayatlarında da mutlu olamayacaklarını, sürekli sıkıntı içerisinde yaşayacaklarını Kuran'da şöyle bildirmektedir:

> **Kim de Benim zikrimden yüz çevirirse, artık onun için sıkıntılı bir geçim vardır ve Biz onu kıyamet günü kör olarak haşr edeceğiz.** (Taha Suresi, 124)

Bu kimselerin yanında Allah'ı anmak, onlara Kuran'dan sorumlu tutulacaklarını, ahiret günü, dünya hayatında tüm yaptıklarından Allah'a hesap vereceklerini hatırlatmak bu kimselere büyük bir rahatsızlık vermekte, hatta öfkelenmelerine neden olmaktadır. Allah inkar edenlerin bu özelliğini şu sözlerle bildirmektedir:

> **Sadece Allah anıldığı zaman, ahirete inanmayanların kalbi öfkeyle kabarır. Oysa O'ndan başkaları anıldığında hemen sevince kapılırlar.** (Zümer Suresi, 45)

Allah'ın salih kulları olan müminler için ise, **'Allah'ın rızası'** hayatlarının asıl amacıdır. Müminler, kendilerini yoktan var edip, istedikleri herşeyi kendilerine verenin, herşeyin gerçek sahibinin ve tek hakiminin Allah olduğunu, tüm olayların O'nun dilemesiyle gerçekleştiğini, O'nun hem rahmet hem de azap sahibi olduğunu çok iyi bilen insanlardır. Bu yüzden müminlerin Allah'a olan bağlılıkları, tevekkülleri ve sevgileri çok güçlüdür.

Müminler hayatları boyunca yalnızca Allah'a ibadet eder, yalnızca O'ndan yardım dilerler (Fatiha Suresi, 4) ve O'ndan başka hiç kimseden korkmazlar. Allah'a karşı duydukları bu güçlü sevgi ve bağlılıklarından dolayı Allah'a karşı daima şükredici bir tavır içerisinde olur ve O'na kullukta asla gevşeklik göstermezler. Allah'ın rızasını kazanmak için çok şevkli ve titiz davranırlar. Cahiliye insanlarının uğruna hayatlarını adadıkları tüm dünya menfaatlerinden ve değerlerinden, Allah'ın rızasına ve cennetine kavuşmak için vazgeçebilirler. Bundan dolayı da içlerinde hiçbir sıkıntı ve huzursuzluk hissetmezler. Çünkü onlar **'Allah'ın rızasını arayıp kazanmak amacıyla nefislerini satın alanlar'** (Bakara Suresi, 207) ve **'Şüphesiz benim namazım, ibadetlerim, dirimim ve ölümüm alemlerin Rabbi olan Allah'ındır'** (Enam Suresi, 162) diyerek Allah yolunda 'dosdoğru' bir istikamet tutturanlardır. Örneğin cahiliye insanlarının hayatında mal kavramı oldukça önemli bir yer tutar. Bu kimselerin tüm çabaları malca çoğalmak ve insanlar arasında itibar ve saygı görecek bir makam elde etmek içindir. Allah Kuran'da bu insanlar için daha birçok konunun tutku haline geldiğini şöyle haber vermektedir:

> **Kadınlara, oğullara, kantar kantar yığılmış altın ve gümüşe, salma güzel atlara, hayvanlara ekinlere duyulan tutkulu şehvet insanlara 'süslü ve çekici' kılındı. Bunlar, dünya hayatının metaıdır. Asıl varılacak güzel yer Allah Katında olandır.** (Al-i İmran Suresi, 14)

Cahiliye toplumu için amaç haline gelmiş olan mal kavramı, müminler için sadece Allah'ın rızasını kazanmak için kullanılacak bir araçtır. Bu nedenle müminler bunların hiçbirini tutku haline getirmez ve bunlara hırsla bağlanmazlar. Müminler için malca çoğalıp, zenginleşmek ya da makamca

ilerlemek hiçbir zaman için bir amaç değildir. Onlar Allah'ın kendilerine verdiği herşeyin bir nimet olduğunu ve O'na şükretmeleri gerektiğini bilirler. Hiçbir zaman küçük ve geçici dünyevi menfaatler için Allah'ın rızasını gözardı etmezler. İnsan eğer elindeki tüm imkanları ve olanakları Allah'ın rızasını kazanmak için kullanacak olursa, Allah'ın **"...Kim salih bir amelde bulunursa, hiç şüphesiz Biz onu güzel bir hayatla yaşatırız ve onların karşılığını, yaptıklarının en güzeliyle muhakkak veririz."** (Nahl Suresi, 97) ayetiyle bildirdiği gibi, dünyada da ahirette de güzel bir karşılık bulacaktır.

Cahiliye insanlarını mutsuzlaştıran, onlara huzursuzluk veren bir diğer konu ise, karşılaştıkları zorluk ve sıkıntı anlarıdır. Bu insanların mutluluğu tamamen dünyevi çıkar ve kazançlara bağlı olduğundan, zorluk anlarında bu menfaatlerini de kaybetme durumuyla karşı karşıya kalırlar. Herşeyleri buna bağlı olduğundan hiçbir anlam veremedikleri bir olayla bunları kaybedecek olmaları, onları büyük bir mutsuzluğa sürükler. Elde edebildikleri bir parça neşe ve sevinci de bu yolla tamamen kaybederler. İçinden çıkamayacakları bir karamsarlığa ve umutsuzluğa kapılırlar.

Müminlerin mutluluğu ise, zorluk ve sıkıntı anlarında göstermiş oldukları Kuran ahlakı ile daha da kalıcı bir hale gelir. Müminler, hep Allah'ın rızasını düşündükleri, akıllarını ve vicdanlarını hep bu yönde kullandıkları için, olumsuz durumlardan asla inkar edenler gibi negatif yönde etkilenmezler. Aksine zorluk ve sıkıntı anlarında gösterecekleri güzel ve teslimiyetli tavırlarla Allah'ın rızasını kazanabileceklerini umdukları için, böyle bir anda bile mutluluklarından hiçbir şey eksilmez.

Müminler Allah'ın beğenmeyeceği bir tavır göstermektense, Allah'ın rızasına uygun hareket edebilmek için, gerektiğinde bile bile zorluk içerisine girmekten de çekinmezler. Bu üstün ahlakın en güzel örneklerinden birini Hz. Yusuf'un tavrında görürüz. Kardeşleri Hz. Yusuf'a bir tuzak kurmuş ve onu bir kuyuya bırakmışlardır. Daha sonra burada onu bulan bir yolcu kafilesi onu Mısırlı bir azize satmıştır. Allah, Hz. Yusuf'u Mısır'da yerleşik kılmış, ona sözlerin yorumundan bir bilgiyi öğretmiş ve ona hüküm ve hikmet vermiştir.

Allah burada Hz. Yusuf'u önemli bir denemeden geçirmiştir. Hz. Yusuf'un yanında kaldığı vezirin karısı ondan murat almak istemiş, Hz.Yusuf ise onun bu tavrından Allah'a sığınmıştır. Kadının kendisine kurduğu hileli düzenden kaçınmak ve Allah'ın rızasına uygun bir tavır gösterebilmek için zindan gibi bir yere girmeyi, daha 'sevimli' bulmuştur. Allah, Hz. Yusuf'un kendisini kurulan bu tuzaktan kurtarması için Allah'a ettiği duayı, Kuran'ın Yusuf Suresi'nde şöyle bildirmektedir:

> **(Yusuf) Dedi ki: "Rabbim, zindan, bunların beni kendisine çağırdıkları şeyden bana daha sevimlidir. Kurdukları düzeni benden uzaklaştırmazsan, onlara (korkarım) eğilim gösterir, (böylece) cahillerden olurum." Böylece Rabbi, duasını kabul etti ve onların hileli düzenlerini kendisinden uzaklaştırdı. Çünkü O, işitendir, bilendir. Sonra onlarda (Yusuf'un iffetine ilişkin) delilleri görmelerinin ardından, mutlaka onu belli bir vakte kadar zindana atmak (görüşü) ağır bastı.** (Yusuf Suresi, 33-35)

Hz. Yusuf üstün bir ahlak örneği göstermiş ve Allah'ın rızasına uygun hareket edebilmek için zindana girmeyi tercih etmiştir. Hz. Yusuf'un zindan gibi bir yeri 'sevimli' bulması, Allah'ın rızasına uygun bir tavır göstermiş olmasının verdiği mutluluğun ve rahatlığın bir ifadesidir. Hz. Yusuf'un, Allah'ın rızasını kazanmadaki bu kararlılığı ve şevki tüm müminler için önemli bir örnektir. Her samimi mümin, tıpkı Hz. Yusuf'un yaptığı gibi, eğer Allah'ın rızasını ve sevgisini kazandıracaksa zorluğu ve sıkıntıyı seve seve tercih eder. İşte iman etmeyenlerin hiçbir zaman anlayamadıkları bu üstün ahlaki tavır, onların hayatları boyunca bir türlü ulaşamadıkları mutluluğun da sırrıdır.

Müminlerin kalbinde, Allah'ın rızasını kazanma umudunun, bu yolda elinden gelen tüm çabayı harcamanın verdiği bir sevinç ve huzur vardır. Yaşadıkları bu neşe ve sevinç onları hem dünya hayatında mutlu ve huzurlu kılar, hem de Allah'ın rızasını daha fazla kazanmalarını sağlayacak olan şevklerinin en önemli kaynağını oluşturur. Bu sevinç ve mutluluk, cahiliye insanlarının -iman etmedikleri takdirde- asla ulaşamayacakları ve taklit edemeyecekleri bir sevinçtir. Çünkü bu Allah'ın yalnızca müminlere

hissettirdiği ve Allah'ın rızasını, rahmetini ve sonsuz cennetini ummanın verdiği mutluluk ve huzurdur. Allah Kuran'da sadece müminlere ait olan bu nimeti şöyle müjdelemektedir:

> **Allah, rızasına uyanları bununla kurtuluş yollarına ulaştırır ve onları Kendi izniyle karanlıklardan nura çıkarır. Onları dosdoğru yola yöneltip-iletir.** (Maide Suresi, 16)

Cahiliye insanları ise Allah'ın rızasının, alınabilecek tüm karşılıklardan, elde edilebilecek tüm dünya menfaatlerinin en güzeli ve en değerlisi olduğunun bilincinde değildirler. Bu nedenle, hayatları boyunca Allah'ın rızasını kazanmanın kendilerine getireceği kalıcı mutluluk ve neşeden yoksun bir şekilde yaşarlar.

SÜREKLİ MUTLULUK MÜMİNLERİNDİR

Dünyada iken müjdelenirler

Cahiliye toplumundaki insanlar etraflarına karşı her ne kadar neşeli ve mutluymuş gibi görünseler de, önceki bölümlerde vurgulanan nedenlerden dolayı, aslında içlerinde tarif edemedikleri bir sıkıntı ve huzursuzluk yaşamakta bu yüzden de hep sahte bir mutluluk portresi çizmektedirler. Ne yaparlarsa yapsınlar, bu mutsuzluktan kurtulamamaktadırlar. Allah'ın nimetlerine karşı nankörlük etmeleri, Allah'ın zikrinden yüz çevirmeleri, Kuran ahlakından uzak bir yaşam sürmeleri, onları dünyada başlayan ve ahiret günü daha da şiddetlenecek bir mutsuzluğa sürüklemektedir.

Müminler ise, içinde bulundukları koşullar ne olursa olsun, daima Allah'a güvenen, hep O'na yönelip dönen, sürekli O'nu razı etmeyi düşünen ve Kuran ahlakından asla taviz vermeyen insanlar olduklarından, Allah'ın hiç bitmeyen rahmeti, fazlı ve sevgisi hep onların üzerindedir. Allah onları hiçbir zaman yalnız ve yardımsız bırakmayacağını vadetmiştir. Allah, kendi yolunda samimi bir şekilde çaba gösteren, hiçbir şüpheye kapılmadan mallarını ve canlarını Allah'ın rızasını kazanmak için seve seve harcayan bu sadık kullarını, yaptıklarına güzel bir karşılık olarak içinde sonsuza kadar kalacakları, nimetlerle donatılmış cennetlerle müjdelemiştir:

> **Müjde, dünya hayatında ve ahirette onlarındır. Allah'ın sözleri için değişiklik yoktur. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur.** (Yunus Suresi, 64)
>
> **Rableri onlara Katından bir rahmeti, bir hoşnutluğu ve onlar için, kendisine sürekli bir nimet bulunan cennetleri müjdeler.** (Tevbe Suresi, 21)

Ayetlerden de anlaşılacağı gibi, Allah müminleri cennetle müjdelemiş,

yaptıkları tüm salih amelleri kabul edeceğini ve kavuşacakları güzelliğin ve mutluluğun ise pek yakın olduğunu bildirmiştir. İnsanın Allah'ın sonsuz rahmetinin ve sevgisinin hep üzerinde olduğunu bilmesi, Allah'ın cennetiyle mükafatlandırmasını umması müminin kalbine büyük bir ferahlık ve huzur verir. Allah Kuran'da müminlerin ayrıca melekler vasıtasıyla da müjdeleneceklerini bildirmiştir:

> **Şüphesiz "Bizim Rabbimiz Allah'tır" deyip sonra dosdoğru bir istikamet tutturanlar (yok mu); onların üzerine melekler iner (ve der ki) "Korkmayın ve hüzne kapılmayın, size vadolunan cennetle sevinin"** (Fussilet Suresi, 30)

Müminlerin bu tarifsiz mutluluğu sadece cennetle müjdelenmeleriyle sınırlı değildir. Bu müjdenin yanında, Allah salih kullarını dünya hayatında da **"...Bu dünyada güzel davranışlarda bulunanlara güzellik vardır; ahiret yurdu ise daha hayırlıdır...** (Nahl Suresi, 30) ayeti ile güzel bir hayatla müjdelemiştir.

Allah müminlerin dünya hayatında mutlu ve güzel bir hayat yaşayacaklarını bir diğer ayette şöyle bildirmektedir:

> **Erkek olsun, kadın olsun, bir mümin olarak kim salih bir amelde bulunursa, hiç şüphesiz Biz onu güzel bir hayatla yaşatırız ve onların karşılığını, yaptıklarının en güzeliyle muhakkak veririz.** (Nahl Suresi, 97)

Allah'ın müminlere verdiği bu müjdenin Kuran'da anlatılan birçok peygamber üzerinde de tecelli ettiği görülmektedir. Örneğin Allah, Hz. Süleyman'ın **"Rabbim, beni bağışla ve benden sonra hiç kimseye nasip olmayan bir mülkü bana armağan et. Şüphesiz Sen, karşılıksız armağan edensin"** (Sad Suresi, 35) şeklindeki duasına icabet etmiş ve ona dünyada büyük bir mülk vermiştir. Allah, **"Bir yoksul iken seni bulup zengin etmedi mi?"** (Duha Suresi, 8) ayetiyle de, Hz. Muhammed (sav)'in de zengin kılındığını bildirmiştir. Allah ayrıca Hz. Davud'a, Hz. İbrahim'e, Hz. Zülkarneyn'e büyük bir mülk ve imkan verildiğini Kuran'ın çeşitli ayetleriyle bizlere bildirmektedir. Allah, Kendisinden bir mükafat ve bir lütuf olarak, cennette mirasçı kıldığı pek çok nimetin ve güzelliğin

yanı sıra, dünya hayatında da müminlere nimetini vererek, onların Kendisine olan yakınlıklarını, cennete kavuşma isteklerini ve şevklerini artırmaktadır.

Allah, müminlerin bu dünyada daima mutlu ve güvende olacaklarını, onları 'güç ve iktidar sahibi' kılarak Kuran ahlakını hakim edeceğini şöyle vadetmiştir:

> **Allah, içinizden iman edenlere ve salih amellerde bulunanlara vadetmiştir: Hiç şüphesiz onlardan öncekileri nasıl 'güç ve iktidar sahibi' kıldıysa, onları da yeryüzünde 'güç ve iktidar sahibi' kılacak, kendileri için seçip beğendiği dinlerini kendilerine yerleşik kılıp sağlamlaştıracak ve onları korkularından sonra güvenliğe çevirecektir. Onlar, yalnızca Bana ibadet ederler ve Bana hiçbir şeyi ortak koşmazlar. Kim bundan sonra inkar ederse, işte onlar fasıktır.** (Nur Suresi, 55)

Bu, Allah'ın müminlere olan bir vaadidir. Müminlerin yapmaları gereken ise, Allah'ın eşsiz lütfuna karşılık O'na şükretmek ve daima O'nu zikretmektir.

Allah'ın rahmeti ve ihsanıyla sevinirler

Önceki bölümlerde de vurgulandığı gibi, cahiliye toplumundaki insanların sevinçli ve mutlu olmaları, dünya hayatından ne derece faydalanabildiklerine bağlıdır. Tüm değer ölçüleri, birbirlerine olan saygıları, sevgileri ve ilişkileri tümüyle maddiyata dayalıdır. Bu şekilde mutlu ve rahat bir yaşam süreceklerine kendilerini inandırmışlardır. Ancak her defasında unuttukları veya gözardı ettikleri bir şey vardır: İnsanın mutlu olması maddi açıdan rahatlığına değil, manevi rahatlığına ve huzuruna bağlıdır. İnsan ister fakir isterse de zengin olsun, manevi olarak kendini huzurlu ve rahat hissetmiyorsa mutlu olamayacaktır. Cahiliye toplumunun bu maddiyat tutkusu, onlar için bir sıkıntı kaynağı haline gelerek, onları sonu gelmeyen bir boşluğa doğru sürüklemektedir. Allah Kuran'da bu durumu şöyle açıklamaktadır:

...Onların malları ve çocukları seni imrendirmesin; Allah bunlarla ancak onları dünya hayatında azaplandırmak ve canlarının inkar içindeyken zorlukla çıkmasını ister. (Tevbe Suresi, 55)

Allah'ın Kuran'da bildirdiği gibi, inkar edenler ne kadar mal ve mülk yığıp biriktirseler, makamca ne kadar yükselseler de, kazandıkları şeyler onlara azap ve mutsuzluktan başka bir şey kazandırmayacaktır. Kuran ahlakının kendilerine kazandıracağı güzellikleri ve rahatlığı hiç bilmedikleri için, manevi boşluklarını geçici olan bu dünya menfaatleriyle doldurmaya çalışırlar. Müminler bu manevi hazzı, Allah'a samimi bir şekilde iman edip, yalnızca O'na ibadet ettikleri için doğal olarak yaşarlar. Allah bir Kuran ayetinde müminleri **'Rablerine kalpleri tatmin bulmuş olarak bağlanan'** kimseler olarak tanıtmış ve onları cennetle müjdelemiştir:

İman edip salih amellerde bulunanlar ve 'Rablerine kalpleri tatmin bulmuş olarak bağlananlar', işte bunlar da cennetin halkıdırlar. Onda süresiz kalacaklardır. (Hud Suresi, 23)

Allah bir başka Kuran ayetinde ise, müminlerin kalplerinin yalnız Allah'ın zikriyle mutmain olup rahatladığını ve tüm kalplerin yalnız Allah'ın zikriyle huzur bulabileceğini bildirmiştir:

Bunlar, iman edenler ve kalpleri Allah'ın zikriyle mutmain olanlardır. Haberiniz olsun; kalpler yalnızca Allah'ın zikriyle mutmain olur. (Rad Suresi, 28)

Müminleri mutlu kılan, onlara huzur ve ferahlık veren, Allah'a karşı duydukları derin sevgi ve bağlılıkları ve kalplerinin her an Allah ile birlikte olmasıdır. Bu ise, Allah'ın samimi imanlarına karşılık müminlere bir lütuf olarak verdiği bir nimeti ve rahmetidir. Dua ettiklerinde Allah'ın dualarına icabet edeceğini, bir hata yaptıkları zaman, samimi bir şekilde tevbe ettikleri takdirde onları bağışlayacağını, her zaman Allah'ın kendilerine yardım edeceğini, mutlaka bir çıkış yolu göstereceğini, yaptıkları herşeyin karşılığını tam olarak hatta fazlasıyla alacaklarını ve Allah'ın onları sonsuz rahmetine kavuşturacağını bilmenin mutluluğunu yaşarlar. İşte müminlerin sevinç ve mutluluk kaynağı Allah'ın kendileri üzerindeki sınırsız rahmeti ve ihsanıdır. Allah müminlerin bu sevincini Kuran'da şöyle bildirmektedir:

De ki: "Allah'ın bol ihsanıyla (fazlıyla) ve rahmetiyle, yalnız bunlarla sevinsinler. Bu, onların toplayıp yığmakta olduklarından hayırlıdır." (Yunus Suresi, 58)

Allah'ın rahmeti ve bol ihsanı müminler üzerinde hiç durmadan, hayatlarının sonuna kadar tecelli eder. Allah'ın rahmeti ve ihsanı, Allah'ın müminler için hazırladığı nimetlerle donatılmış cennetlerde de sonsuza dek onların üzerinde olacaktır.

Allah'a teslimiyetleri çok güçlüdür

Müminler yaşamları boyunca karşılaştıkları herşeyin Allah'ın bilgisi ve kontrolü dahilinde gerçekleştiğine kesin bir bilgiyle iman ederler. İnsanın hayatının her anı, söylediği her söz, düşündüğü herşey, başına gelen her olay, nerede ve ne zaman öleceği o daha dünyaya gelmeden belirlenmiştir. İnsan hayatı süresince Allah'ın kendisi için dilediklerini yaşamaktadır. İşte müminlere büyük bir huzur ve rahatlık veren de budur; başlarına gelen herşeyi Allah'ın planladığını ve herşeyin mutlaka kendileri için hayır olduğunu bilmeleri. Bundan dolayı müminler, başlarına gelen her olayda hep Allah'a sığınır, O'na yönelir ve O'dan yardım dilerler. Allah, müminlerin bu güçlü teslimiyetlerini şöyle dile getirdiklerini bildirmektedir:

De ki: "Allah'ın bizim için yazdıkları dışında, bize kesinlikle hiçbir şey isabet etmez. O bizim Mevlamızdır. Ve müminler yalnızca Allah'a tevekkül etmelidirler." (Tevbe Suresi, 51)

Müminler her konuda Allah'a tevekkül edip, O'nun kendileri için yarattığı herşeyden razı oldukları için, karşılaştıkları hiçbir olayda korkuya ve endişeye kapılmazlar. Allah'a olan teslimiyetleri, onları her türlü dünyevi korku ve sıkıntıdan uzak tutmaktadır. Cahiliye toplumunda yaşayan insanlar ise Allah'a tevekkül etmedikleri için pek çok korkuları ve endişeleri vardır. Gelecek korkusu, fakirlik korkusu, ölüm korkusu bunlardan en önemlileridir. Sürekli bunları düşünür ve tüm bunların yükünü üzerlerine alarak, bunlara çözüm getirmeye çalışırlar. Bir insanın Allah'ın yardımı ve rahmeti olmadan bir çıkış yolu bulabilmesi ise imkansızdır. İşte Allah'a

samimi iman edip, O'na gönülden teslim olmak, müminleri tüm dünyevi telaş ve korkuların yarattığı bu sıkıntılardan uzak tutmakta, onları hep dinç, neşeli ve umutlu kılmaktadır.

Müminleri mutlu ve huzurlu kılan bir diğer önemli konu da, kendilerine isabet eden her türlü olumsuz gibi gözüken olayın, gerçekte kendileri için 'hayır' olduğunu bilmeleridir. Cahiliye insanları karşılaştıkları zorluklar karşısında büyük bir sıkıntı ve huzursuzluk duyar, bunların yükü altında ezilirler. Allah'a karşı teslimiyetli olmadıkları için tüm bunların kendileri için hayırlara vesile olabileceğini akıllarına bile getirmezler. Olumsuz gibi görünen bir olayda, Allah'ın kendileri için dilemiş olduğu 'iyiliği' ve hayrı fark edemezler. Bu yüzden hep karamsar ve umutsuz bir yapıya sahiptirler. Bu da onları her defasında Allah'tan uzaklaştırmaktadır. İnsanların düştükleri bu durum, onların azabını ve sıkıntısını daha da artırmaktadır. Allah inkar edenlerin yaşadığı bu sıkıntının sürekli olarak artacağını şöyle bildirmiştir:

> **Ayetlerimizi yalanlayanları ise, onları bilmeyecekleri bir yönden derece derece (günahları yükletip azaba) yaklaştıracağız.** (Araf Suresi, 182)

Allah, ayetteki **'bilmeyecekleri bir yönden'** ifadesiyle, inkar edenlerin dünya hayatında hiç tahmin etmedikleri bir şekilde sıkıntı ve mutsuzluk duyacaklarını bildirmiştir. Kendilerine gerçekte neyin mutsuzluk ve sıkıntı verdiğinin şuurunda değillerdir. Kuran'a tabi olmadıkları sürece de mutsuzluklarının kaynağını tespit edemeyecek ve bu sıkıntıyı yaşamaya devam edeceklerdir.

Müminler ise herşeyi hayır gözüyle değerlendirir ve içinde bulundukları şartlar ne olursa olsun, Allah'ın kendileri için iyilik dilemiş olduğunu hiç akıllarından çıkarmazlar. Dolayısıyla müminleri üzecek veya onlara sıkıntı verecek herhangi bir şey yoktur. Çok zor ve olumsuz bir durumla karşılaşmış olsalar bile, Allah'a yönelir ve yine O'nun yardımını isteyerek sabrederler. Müminler için bu bir hayırdır. Rahatlık ve bolluk zamanlarında da yine Allah'a yönelir, O'na şükrederek, O'na yakınlaşmaya çalışırlar. Müminler için bu durum da hayırlıdır.

İşte müminlerin kadere olan bağlılıkları, Allah'a olan güçlü teslimiyet-

leri onları her şartta mutlu ve huzurlu olmaya sevk etmekte, onlara Allah'ın rızasını kazandırmaktadır. Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav), müminlerin bu ahlakını çok 'şaşırtıcı' olarak nitelendirerek övmüş ve şöyle demiştir:

> "Mümin kişinin durumu ne kadar şaşırtıcıdır. Zira her işi onun için bir hayırdır. Bu durum, sadece mümine hastır, başkasına değil: Ona memnun olacağı bir şey gelse şükreder, bu ise hayırdır; bir zarar gelse sabreder, bu da hayırdır." *(Kütüb-i Sitte, Muhtasarı Tercüme ve Şerhi, 2.cilt, s. 208)*

Peygamberimiz (sav)'in de belirttiği gibi, herşey mümin için bir hayra vesile olmaktadır. Bu durumun da sadece müminlere has olması, Allah'ın müminlere olan rahmetinin bir tecellisidir. Allah Kuran'da müminlere olan rahmetini şöyle müjdelemektedir:

> **Artık iman edip salih amellerde bulunanlara gelince; Rableri onları Kendi rahmetine sokar. İşte apaçık olan büyük 'mutluluk ve kurtuluş' budur.** (Casiye Suresi, 30)

Müminlerin Allah'a olan güçlü teslimiyetleri, onları her şartta Allah'a yakınlaştırır ve onların sürekli mutlu ve huzurlu olmalarına vesile olur.

EN MUTLU İNSANLAR: PEYGAMBERLER

Peygamberler, insanlara dini tebliğ edip, onları hak yola davet etmesi için Allah'ın göndermiş olduğu mübarek kişilerdir. Allah peygamberleri, insanlara dini anlatmaları, güzel ahlaklarıyla onlara en iyi şekilde örnek olmaları ve ahiretin varlığını anlatarak onları uyarıp korkutmaları için göndermiştir. Bir insanın yeryüzünde Allah'ı temsil etmesi, çok büyük ve önemli bir sorumluluktur. Peygamberlerin, Allah'ın özel olarak görevlendirdiği kişiler olması, onları diğer insanlardan ayırmaktadır. Peygamberler kalplerinde imanı çok yoğun bir şekilde yaşayan insanlardır. Allah yolunda göstermiş oldukları üstün ve örnek davranışlarla da zaten bu açık bir biçimde görülmektedir. Her peygamber, azgınlıkta, ahlaksızlıkta ve toplumsal dejenerasyonda sınır tanımayan pek çok kavme ve hükümdara gönderilmişlerdir. Allah'ın dinini anlatarak, kavimlerini içinde yaşadıkları çirkinlikleri ve ahlaksızlıkları terk etmeleri konusunda uyarmış ve onları Allah'a iman etmeye davet etmişlerdir. Bu görevi gerçekleştirmek için, hayatlarının sonuna kadar kendilerine isabet eden hiçbir güçlükten, zorluktan, sıkıntıdan, yapılan tehditlerden ve atılan iftiralardan yılmayarak sabretmiş ve bu yolda gösterdikleri her türlü tavırla, ahlak ve düşünceleriyle kendilerine inanan ve destekleyen müminlere en mükemmel örnekleri oluşturmuşlardır. Allah Kuran'da, iman edenler için peygamberlerin yaşamlarında güzel örnekler olduğunu şu şekilde haber verir:

> **Andolsun, sizin için, Allah'ı ve ahiret gününü umanlar ve Allah'ı çokça zikredenler için Allah'ın Resulü'nde güzel bir örnek vardır.** (Ahzab Suresi, 21)

Peygamberler tüm insanlar için 'örnek' olan insanlardır. Müminler için Peygamberimiz (sav)'in gönderilmesinin, büyük bir rahmet ve lütuf olduğunu Allah Kuran'da şöyle bildirmektedir:

Andolsun ki Allah, müminlere, içlerinde kendilerinden onlara bir peygamber göndermekle lütufta bulunmuştur. (Ki O) Onlara ayetlerini okuyor, onları arındırıyor ve onlara Kitabı ve hikmeti öğretiyor. Ondan önce ise onlar apaçık bir sapıklık içindeydiler. (Al-i İmran Suresi, 164)

Salih müminler Allah'ın ayetlerde bildirdiği şekilde, hayatları boyunca peygamberleri örnek alarak, en güzel ahlaka ulaşmaya çalışırlar.

Peygamberler hayatları boyunca inkarcılara karşı mücadele etmelerine rağmen oldukça mutlu ve huzurludurlar. İnsanları 'hidayete yönelten önderler' oldukları için imanı en yoğun ve en derin şekilde yaşayan insanlardır. Allah'ın onların kalplerine hissettireceği mutluluk, huzur ve güven de imanlarıyla doğru orantılı olarak o denli güçlüdür.

İlerleyen satırlarda Allah'ın Kuran'da yer verdiği peygamberlerden bazılarının hayatlarına ve güzel ahlaklarına değineceğiz.

Hz. İbrahim

Allah, Kuran'ın pek çok ayetinde Hz. İbrahim'in hayatından ve karşılaştığı olaylarda gösterdiği güzel tavırlardan örnekler vermiş ve ondan övgüyle bahsetmiştir.

Hz. İbrahim, tavırlarıyla bir müminin ne kadar akıllı ve dikkatli olması, sürekli vicdanıyla hareket etmesi ve Allah yolunda çok cesaretli olması gerektiğini en güzel şekilde göstermiştir. İbrahim Peygamber, Allah'a olan bağlılığı, teslimiyeti ve yakınlığıyla da müminler için hikmetli bir örnek olmuştur. Allah, Nisa Suresi'nin 125. ayetinde Hz. İbrahim'i **'dost'** edindiğini belirterek, onun Kendi Katında ne kadar değerli ve üstün bir konuma sahip olduğunu müminlere bildirmiştir. Şüphesiz ki Allah'ın bir kulunu dost edinmesi bir insanın ulaşabileceği en yüksek derecelerden biridir. Elbette her mümin için Allah'a bir dost kadar yakın olabilmenin, buna bağlı olarak Allah'ın kendi üzerindeki yardımını, rahmetini ve korumasını yakından hissetmenin, O'nun sürekli olarak kendisiyle her zaman her yerde beraber olduğunu, kendisini duyduğunu, işittiğini bilmek mümine mutluluk, huzur ve güven verir.

Allah Kuran'ın Meryem Suresi'nde, Hz. İbrahim'in, puta tapan babasına Allah'a iman etmesi için yaptığı tebliğe yer vermiştir. Allah Hz. İbrahim ile babası arasında geçen konuşmayı şöyle bildirmiştir:

Hani babasına demişti; "Babacığım, işitmeyen, görmeyen ve seni herhangi bir şeyden bağımsızlaştırmayan şeylere niye tapıyorsun? Babacığım, gerçek şu ki bana, sana gelmeyen bir ilim geldi. Artık bana tabi ol, seni düzgün bir yola ulaştırayım. Babacığım, şeytana kulluk etme, kuşkusuz şeytan, Rahman' (olan Allah)a başkaldırandır. Babacığım, gerçekten ben, sana Rahman tarafından bir azabın dokunacağından korkuyorum, o zaman şeytanın velisi olursun." (Babası) Demişti ki; "İbrahim, sen benim ilahlarımdan yüz mü çeviriyorsun? Eğer (bu tutumuna) bir son vermeyecek olursan, andolsun, seni taşa tutarım; uzun bir süre benden uzaklaş, (bir yerlere) git." (Meryem Suresi, 42-46)

Hz. İbrahim, babasına şirk koştuğu şeyleri bırakması konusunda öğüt verirken çok rahatlatıcı ve saygılı bir üslup kullanmıştır Ancak babasının, oğlunun gösterdiği bu güzel ahlak karşısında duyduğu rahatsızlık ve huzursuzluk o kadar büyük olmuştur ki kendi oğlunu öldürmekle tehdit edebilecek ve onu görmek istemeyecek bir hale gelmiştir. Babasının içinde bulunduğu gaflet hali, onun gerçekleri görmesini engelleyerek, vicdanını ve aklını kapatmıştır. Göstermiş olduğu saldırgan ve çirkin tavır, Allah'a iman etmemesinden, din ahlakını yaşamamasından kaynaklanmaktadır.

Hz. İbrahim ise babasının bu çirkin davranışına rağmen ondan güzel bir şekilde ayrılmış ve şöyle demiştir:

"Sizden ve Allah'tan başka taptıklarınızdan kopup-ayrılıyorum ve Rabbime dua ediyorum. Umulur ki, Rabbime dua etmekle mutsuz olmayacağım." (Meryem Suresi, 48)

Şüphesiz ki bir insanın sevdiklerinden, özellikle de annesinden, babasından, ailesinden ayrılmak zorunda kalması ya da onlarla arasının bozulması pek de hoş bir durum değildir. Kendisine en yakın olan ailesini bırakıp git-

mek insanı oldukça rahatsız eden ve sıkan bir durumdur. Bu açıdan, hiç kimse ailesi, babası ya da bir yakınıyla ters düşmek istemez. Ancak eğer bu kişi Allah'ı tanımayan, hatta düşman olan bir inkarcı ise, ona karşı sevgi beslemesi, onu dost ve veli edinmesi, Allah'ın rızasına tamamen aykırı bir davranış olacaktır. İşte Hz. İbrahim de babasının kendisine göstermiş olduğu saldırgan tavır karşısında onun kendisine dost olamayacağını anlamış ve babasının gitme isteğini kabul etmiştir. Bu olayda Hz. İbrahim için önemli olan, "Allah'ın rızasına en uygun olan tavrı" göstermek olduğundan hiç tereddüt etmeden babasından ayrılmıştır. Allah'ın rızasına uygun hareket ettiği için de bu davranışından sonra, 'Allah'a dua etmekle asla mutsuz olmayacağını' ifade etmiştir. Elbette ki bu, Allah'ın rızasına uygun hareket etmiş olmanın verdiği bir huzur ve mutluluktur. Allah Hz. İbrahim'e, Hz. İshak'ı ve Hz. Yakub'u armağan etmiş ve onu Kendi rahmetinden armağanlarla ödüllendirmiştir:

> **Böylelikle, onlardan ve Allah'tan başka taptıklarından kopup-ayrılınca ona İshak'ı ve (oğlu) Yakub'u armağan ettik ve her birini peygamber kıldık. Onlara rahmetimizden armağan(lar) bağışladık ve onlar için yüce bir doğruluk dili verdik.** (Meryem Suresi, 49-50)

Allah'ın bu kıssa ile hatırlattığı gibi, insan eğer Allah'ın rızasına uygun şekilde hareket ediyorsa, her ne koşulda olursa olsun, Allah onu tüm sıkıntılardan arındıracak, kalbindeki mutluluğu ve huzuru daimi kılacaktır.

Hz. Zekeriya

Hz. Zekeriya da Kuran'ın çeşitli bölümlerinde zikredilen peygamberlerden biridir. O da diğer tüm peygamberler gibi, hayatı boyunca Allah'ın rızasını kazanmaktan ve bu yolda göstermesi gereken ahlaktan hiçbir şekilde taviz vermemiştir. Allah'a ibadette kararlı olmuş ve O'na karşı olan sadakatini ve teslimiyetini sürekli muhafaza etmiştir. Hz. Zekeriya'nın göstermiş olduğu bu içten sadakat ve bağlılığa karşı, Allah ona hep rahmet etmiştir. Allah Kuran'da Hz. Zekeriya'nın yaşlandığında,

kendi soyunun devamı için, Allah'tan salih bir çocuk istediğini ve şöyle dua ettiğini bildirmiştir:

> **Demişti ki: "Rabbim, şüphesiz benim kemiklerim gevşedi ve baş yaşlılık aleviyle tutuştu; ben Sana dua etmekle mutsuz olmadım. Doğrusu ben, arkamdan gelecek yakınlarım adına korkuya kapıldım, benim karımda bir kısır (kadın)dır. Artık Bana Kendi Katından bir yardımcı armağan et. Bana mirasçı olsun. Yakupoğullarına da mirasçı olsun. Rabbim, onu (kendisinden) razı olunan(lardan) kıl."** (Meryem Suresi, 4-6)

Allah, Hz. Zekeriya'nın bu duasına icabet etmiş ve onu adı "Yahya" olan bir çocukla müjdelemiştir. Allah, doğurmaya elverişli olmayan bir kadını doğurabilecek hale getirmiş ve Hz. Zekeriya'yı duyduğu bu endişeden mucizevi bir şekilde kurtarmıştır. Allah, bu örnekle de, koşullar ne kadar olumsuz hatta imkansız gibi gözükse de, salih kullarını karşılaştıkları her türlü sıkıntıdan kurtaracağını ve onları hep hoşnut kılacağını göstermiştir.

Hz. Yusuf ve babası Hz. Yakup

Allah Kuran'ın Yusuf Suresi'nde bizlere Hz. Yusuf'un hayatı hakkında bilgi vermektedir. Hz. Yusuf karşılaştığı zorluklarda, kendisine atılan iftiralarda, kurulan tuzaklarda her zaman Allah'a samimi bir şekilde dua ederek mücadele etmiş ve Rabbimize olan sadakatinden hiç ödün vermemiştir. Allah'ın rızasını kazanmak ve harama girmemek için hapse girmeyi göze almıştır. Gösterdiği ihlas, samimiyet ve onurlu davranışlar nedeniyle çevresindeki insanlarda Hz. Yusuf'a karşı bir sevgi ve saygı oluşmuştur. O da insanlara verdiği öğütlerle onları doğru yola çağırmıştır. Yusuf Suresi'nde en az Hz. Yusuf kadar zikredilen ve Allah'a olan sadakati ve teslimiyetiyle övülen bir başka kişi de vardır ki o da Hz. Yusuf'un babası olan Hz. Yakup'tur.

Hz. Yakup, oğlu Hz. Yusuf'un, ileride seçkin kılınan bir insan olacağını kendisine anlattığı rüyadan anlamış, bu yüzden de Hz. Yusuf'u kendi

gücü oranında korumaya ve ona destek olmaya çalışmıştır. Ancak Hz. Yusuf'un kardeşleri, babalarının ona olan sevgisini ve ilgisini kıskanarak ona bir tuzak hazırlamışlardır. Kendi aralarında konuşarak Hz. Yusuf'u kuyuya atıp ondan kurtulmaya karar vermişlerdir. Hz. Yusuf'u kuyuya attıktan sonra da babalarına yalan söyleyerek, onu kurdun yediğini ileri sürmüşler ve delil olarak da üzerine yalandan kan sürülmüş gömleğini getirmişlerdir. Hz. Yakup, bu üzücü durum karşısında üstün bir ahlak göstermiş, Allah'ın rızasına uyarak, hem oğullarına öğüt vermiş hem de bu durumdan sabırla ve Allah'ın yardımıyla kurtulacağını bildiğinden sabretmeyi tercih etmiştir. Allah Kuran'da Hz. Yakup'un bu tavrını şöyle bildirmektedir:

> **Ve üzerine yalandan kan (sürülmüş) olan gömleği getirdiler. 'Hayır' dedi. Nefsiniz, sizi yanıltıp (böyle) bir işe sürüklemiş. Bundan sonra (bana düşen) güzel bir sabırdır. Sizin bu düzüp-uydurduklarınıza karşı (kendisinden) yardım istenecek olan Allah'tır.** (Yusuf Suresi, 18)

Kardeşlerinin Hz. Yusuf'a kurdukları tuzak Hz. Yakup için Allah'tan gelen bir deneme olmuştur. Hz. Yakup, Allah'ın rızasına uygun ahlak gösterdiği takdirde, Allah'ın onun bu üzüntüsünü, mutluluğa ve sevince çevireceğini umarak tevekkül etmiştir.

Hz. Yusuf, atıldığı kuyudan bir yolcu kafilesi tarafından kurtarılarak Mısırlı bir vezire satılmıştır. Allah, böylece Hz. Yusuf'u Mısır'da yerleşik kılmış, ona hüküm ve hikmet vermiş ve rüyaların yorumunu öğretmiştir. Hz. Yusuf daha sonra vezirin karısı tarafından atılan bir iftira sonucu zindana düşmüş burada senelerce kaldıktan sonra, hükümdarın gördüğü kimsenin anlayamadığı bir rüyayı, kendisine verilen ilimle açıklamış ve hükümdarın dikkatini çekmiştir. Ardından da hükümdar tarafından Mısır'a yönetici kılınmıştır. Allah onu rahmeti ve yardımıyla desteklemiş, zindandan kurtarıp ülke hazinelerinin başına geçirmiştir.

Bu sırada Hz. Yusuf'un diğer kardeşleri, kim olduğunu bilmeden, kendisinden para karşılığı erzak almak için birkaç kez ona gelmişlerdir. Hz. Yusuf bu sırada babasından olan diğer kardeşini de kötü niyetli diğer

kardeşlerinden kurtarmak için bir plan hazırlamış ve onu da kendi yanına almayı başarmıştır. Hz. Yusuf'un kardeşleri bu durumu babalarına söylediklerinde, Hz. Yakub'un göstermiş olduğu teslimiyetli tavrı Allah Kuran'da şöyle bildirmektedir:

> **(Şehre dönüp durumu babalarına aktarınca o;) 'Hayır' dedi 'Nefsiniz sizi yanıltıp (böyle) bir işe sürüklemiş. Bundan sonra (bana düşen) güzel bir sabırdır. Umulur ki Allah (pek yakın bir gelecekte) onların tümünü bana getirir. Çünkü O, bilenin, hüküm ve hikmet sahibi olanın Kendisidir.'** (Yusuf Suresi, 83)

Diğer oğlunu da kaybettiğini duymak Hz. Yakup'un üzüntüsünü daha da artırmıştır, ancak o yine de Allah'ın rızasına uygun hareket etmiş, güzel ahlakından taviz vermemiş ve yine sabrederek onlara kavuşacağı günü umutla beklemiştir. Allah Hz. Yakub'un bu üstün ahlakına ve tevekkülüne karşılık onu her iki oğluna da kavuşturmuştur. Allah, göstermiş olduğu samimi sadakate ve Kendi rızasına uymaktan taviz vermemesine karşılık, Hz. Yakup'un sıkıntısını mutluluğa ve sevince dönüştürmüştür.

Hz. Yakup örneğinde olduğu gibi, şartlar ne olursa olsun, Allah'a teslimiyetinden ve O'nun rızasını kazanmaktan asla taviz vermeyen her insan -Allah'ın dilemesiyle- mutlaka mutlu olacaktır. Bu Rabbimizin bize vaadidir.

İMANIN GETİRDİĞİ MUTLULUK VE KAZANDIRDIĞI GÜZELLİKLER

Neşe kazandırır

Müminler Allah'a ve O'nun yarattığı kadere iman ettikleri için neşe ve sevinçleri süreklidir. Bu durum onların günlük hayatlarına da yansır ve müminlerin karakterinin temel kaynağını oluşturur. İnkarcılar ise tam tersine, Allah'tan ve O'nun ayetlerinden habersiz bir şekilde yaşamanın karşılığı olarak hep mutsuz olurlar.

Müminlerin Allah'a karşı duydukları sevgi, bağlılık ve kadere olan teslimiyetleri, onları maddi ve manevi olarak rahatsız edebilecek her türlü sebebi ortadan kaldırır. Çünkü mümin için yaşamı boyunca 'kötü' olarak nitelendirebileceği hiçbir şey yoktur. Göstereceği Kuran ahlakı ile Allah'ın tüm 'kötü' gibi görünen şeyleri, kendisi için 'hayra' ve 'iyiliğe' dönüştüreceğini çok iyi bilmektedir. Bu da müminin her zaman imani bir neşeye ve sevince sahip olmasını sağlar. Herkesin üzüldüğü, karamsar olduğu bir ortamda, onu üzecek herhangi bir neden mevcut olmadığından, neşesinden ve sevincinden hiçbir şey eksilmez.

Cahiliye toplumundaki insanlar ise her ne kadar gayret ederlerse etsinler, imani bir neşeye sahip olamadıklarından, hiçbir zaman bu mutluluğu yaşayamazlar. Çok isteseler bile, bir türlü samimi ve içten bir neşe ile hareket etmeyi başaramazlar. İmanın kendilerine getireceği huzurdan uzak kaldıkları için gerçek anlamda rahat ve huzurlu olamaz, karşılarındaki insanlara da rahatsızlık verirler.

Müminin tepkileri ise, imani bir neşeye sahip olduğu için her zaman içten ve samimi olur. Her zaman Allah'a tevekkül ettiği için hareketleri ve tavırları karşısındaki insana da büyük bir huzur ve neşe verir. Bu açıdan herkes bir müminle konuşmaktan ve arkadaşlık etmekten büyük zevk alır. Çünkü gerçek anlamda samimiyete, içtenliğe ve neşeye yal-

nız müminler sahiptir. Zaten çevresindeki herkes de onun bu halini çok açık bir şekilde fark eder. Mümin, Allah'ın kendisine vermiş olduğu bu eşsiz nimet sayesinde yaşamaktan zevk alan, gerçek anlamda eğlenen ve gülen tek kişidir, çünkü müminler herşeyin kontrolünün Allah'ın iradesinde olduğunu bilirler. Allah bu konuyu bir ayette şöyle bildirmektedir:

De ki: "Allah'ın bizim için yazdıkları dışında, bize kesinlikle hiçbir şey isabet etmez. O bizim Mevlamızdır. Ve müminler yalnızca Allah'a tevekkül etmelidirler." (Tevbe Suresi, 51)

Cahiliye ahlakının neden olduğu, insana azap ve sıkıntı veren ortamlarda yaşayan insanlar ise duydukları manevi rahatsızlıktan dolayı, eğlenmenin ve gülebilmenin zevkini hiçbir zaman gerçek anlamıyla yaşayamazlar. Bu insanlar eğleniyor veya gülüyormuş gibi görünseler de, yalnızca eğlendiklerini zannetmektedirler. Günlük hayatlarında karşılaştıkları sorunları ve problemleri hiç akıllarından çıkaramadıkları, her an onları düşündükleri için gittikleri her yerde, bulundukları her ortamda doğru dürüst eğlenip gülemez, sahte bir 'sevinç' ve 'mutluluk' tablosu çizerler. Bu insanların mutsuzlukları o kadar derindir ki, çevrelerinde samimi bir şekilde gülebilen birini gördüklerinde, kendileri böyle olamadıkları için bu durumdan bile büyük bir rahatsızlık duyabilirler. Başkalarının neşesi ve rahatlığı bu insanlar için yine azaba dönüşmekte ve mutsuzlukları daha da artmaktadır. Bu nedenle, kendi mutsuzluklarını çevrelerindekilere de aşılayabilmek için ellerinden gelen her türlü kötü ve aksi davranışı göstermekten de çekinmezler. Çevrelerindeki insanları da kendilerine benzetmeye çalışırlar. İnkarcıların göstermiş oldukları bu dengesiz davranışlar, onların 'neşe' gibi güzel bir nimetin zevkinden de mahrum kalmalarına neden olur. Her ne yaparlarsa yapsınlar, nereye giderlerse gitsinler, -samimi bir şekilde iman etmedikleri sürece- imanın kazandıracağı 'neşe'den mahrum kalacak ve hayatlarını manevi bir azap içerisinde geçireceklerdir.

Bu insanların kalplerini içi dumanla kaplı karanlık bir eve benzetebiliriz. Allah'a iman etmedikleri için bu evin kapısı, penceresi yoktur. Rabbimize iman etmedikleri için de, evlerinin içindeki pis ve dumanlı hava

hiç dışarı çıkmaz, içeriye de hiçbir zaman için temiz hava girmez.

Müminler ise Allah'a samimi bir şekilde iman etmelerinin bir karşılığı olarak, Allah'ın onlara hissettirdiği 'gerçek' neşeyle eğlenip güldükleri için, aldıkları keyif ve mutluluk en üst seviyededir. Rabbimiz bu konuyu Kuran'da şöyle müjdelemektedir:

...Allah onlardan razı oldu, onlar da O'ndan razı olmuşlardır. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur. (Maide Suresi, 119)

Bir başka ayette ise Allah, müminlerin kalplerinin Allah'ın zikriyle mutmain olduğunu bildirerek, iman edenlerin yaşadığı bu huzur ve mutluluğun gerçek kaynağının Allah'a olan imanları olduğunu bildirmiştir:

Bunlar, iman edenler ve kalpleri Allah'ın zikriyle mutmain olanlardır. Haberiniz olsun; kalpler yalnızca Allah'ın zikriyle mutmain olur. (Rad Suresi, 28)

Güç kazandırır

Cahiliye toplumunda güçlü olabilmek ve buna bağlı olarak insanlara hükmedebilmek oldukça önemli görülür. İnsanlar zengin olarak ya da çevrelerindeki insanların kendilerine saygı gösterecekleri bir makam elde ederek güç sahibi olabileceklerine inanırlar.

Örneğin, paranın gücüne ya da parayla istediği herşeyi yapabileceğine inanan bir insan, parayı elde etmek için elinden gelen herşeyi yapar. Ancak çok önemli bir şeyi sürekli gözardı etmektedir: manevi güç. İnsanın manevi gücü ise Allah ile olan yakınlığına bağlıdır. Cahiliye toplumunda yaşayan insanlar, her ne kadar maddi açıdan güçlü olsalar bile, en ufak bir zorluk anında hemen umutsuz ve karamsar bir ruh haline bürünebilir ve bundan dolayı da sahip oldukları yaşama sevinçlerini o anda kaybedebilirler. Yaşama sevinçlerini ve azimlerini kaybettikleri için, karşılaştıkları zor durumlarda güç ve destek alabilecekleri hiçbir şeyleri kalmamış olur. Ruhlarında meydana gelen bu güç kaybı doğal olarak onların günlük yaşamlarına, hareketlerine ve tavırlarına da olumsuz bir biçimde yansır. Herhangi bir yere gidecek, herhangi bir işi yapacak gücü ve isteği

kendilerinde bulamadıkları için üşengeç ve halsiz bir yapıya bürünürler. Herhangi bir çaba harcamaktan kaçınır, kendilerine yarar sağlayacak faaliyetlerden hep yüz çevirirler. Hatta kendi menfaatleri söz konusu olsa bile, yine üstlerine çöken bu ağırlık ve üşengeçlik nedeniyle, pek bir şey yapma arzusu duymazlar. Bu insanları, çok yaşlı bir insanın durumuna benzetebiliriz. Görüntüleri genç bile olsa, bu güç eksikliğinden dolayı, ruhları bedenlerini yaşlı bir insanın bedeni gibi hareket ettirir. Bedensel olarak değil ama ruh olarak yaşlanmışlardır. Yaşlı bir insanın güçten düşmesi, kendini yorgun hissetmesi, hep dinlenmeye ihtiyaç duyması gayet normaldir. Hatta, bazen yaşlı insanların bile tıpkı gençler gibi dinamik ve aktif olduğuna şahit oluruz. Bedenleri yaşlanmış olsa bile, ruhları aktif ve dinamik kalır. Bu insanlar ise, tam tersine, genç oldukları halde bu tarif edilen duruma düşmüş ve manevi olarak yaşlı bir insandan farksız hale gelmişlerdir.

Görüldüğü gibi bu insanlar iman etmemeleri nedeniyle Allah'ın kalplerine vereceği manevi güçten yoksun olarak yaşamaktadırlar. Allah bu insanların gösterdikleri ahlaka bir karşılık olarak kalplerindeki gücü çekip almıştır. Bu yüzden bir anlamda, yaşarken ölmüş gibi bir ruh hali içerisinde yaşarlar. Bu olumsuz halleri onların her hallerinden, her davranışlarından rahatlıkla anlaşılabilir.

İnkarcıların bu durumlarına karşılık müminler, güçlü imanlarının kendilerine kazandırdığı mutluluk ile manevi güçlerine güç katmaktadırlar. Daima Allah'ı veli ve dost edinmelerinin ve O'nun rızasına uymalarının karşılığında, Allah'ın onlara bir nimet olarak verdiği manevi güç sayesinde hep canlı ve diridirler. Hiçbir zaman üşengeç ve uyuşuk bir hale bürünmezler; bunun kendilerine getireceği zararı ve kaybı iyi bildiklerinden bu durumdan sakınırlar. Duydukları bu manevi güç onları Allah'ın rızasını daha çok kazanmaya, her zaman bir önceye göre çok daha ciddi bir çaba harcamaya yöneltir. Allah yolunda karşılaşacakları güç durumlarda sabretmelerinin de temel kaynağını oluşturur. Böylece hiçbir işte ve hiçbir yerde Allah'ın beğenmeyeceği bir tavır içerisine girmezler. Her zaman ileride, hep önde ve hep örnek olabilmek için daima hızlı ve aktif olmayı tercih ederler. Bu çabaları onların her geçen gün cennet ahlakına biraz daha yakınlaşmaları-

nı sağlar. Allah'ın rızasını ve cennetini umut etmenin verdiği güç, her defasında katlanarak büyür ve Allah'ın Kuran'da tarif ettiği üstün ahlaka ulaşırlar. Salih amellerde bulunmanın verdiği mutluluk, başka salih amellere de talip olma isteği oluşturur. Göstermiş oldukları bu çaba ne kadar çok olursa olsun bundan dolayı bir yorgunluğa da kapılmazlar. Allah, Kendi rızası için samimi çaba harcayan kullarının imanına iman katarak, onların güçlerini daimi kılar. Allah Kuran'da müminlere durmaksızın çaba harcamaya devam etmelerini şu sözlerle bildirmektedir:

> **Şu halde boş kaldığın zaman, durmaksızın (dua ve ibadetle) yorulmaya-devam et. Ve yalnızca Rabbine rağbet et.** (İnşirah Suresi, 7-8)

Allah'ın bu emrine uyan ve tüm hayatlarını Allah'ın rızasını kazanabilmek için durmaksızın bir çaba içerisinde geçiren müminler, hem dünyada hem de ahirette mutlu bir yaşam sürerler. Allah müminlerin dünya ve ahiret mutluluğuyla müjdelendiğini Kuran'da şöyle bildirmektedir:

> **Ve onlar -Rablerinin yüzünü (hoşnutluğunu) isteyerek sabrederler, namazı dosdoğru kılarlar, kendilerine rızık olarak verdiklerimizden gizli ve açık infak ederler ve kötülüğü iyilikle savarlar. İşte onlar, bu yurdun (dünyanın güzel) sonucu (ahiret mutluluğu) onlar içindir.** (Rad Suresi, 22)

Şevk kazandırır

Şevk, bir işi ya da bir amacı gerçekleştirmek için duyulan yoğun istek ve arzudur. Yapılan işte ne kadar ihlaslı olunursa, duyulacak şevk o denli büyük olur. İnkar edenlerin ise yaptıkları işlerde -herhangi bir çıkarları olmadığı sürece- şevkli hareket etmeleri hemen hemen imkansızdır. Onlar sadece nefislerinin isteklerini tatmin etmek için şevk duyar ve bunun için de hırsla hareket ederler. Yapılan bu işin sonucunda ise kişinin sadece kendisinin kazanması önemlidir. Bunun dışında, kendilerinden yana bir çıkar sağlayamayacakları işlerde, son derece isteksiz ve şevksiz olurlar. Bu tavırları da yaptıkları işlere olumsuz bir şekilde yansır. Şevk ve isteğin getirdiği

özen olmadığı için, ortaya çıkan sonuç da verimsiz ve bereketsiz olur. Çoğu zaman başladıkları işleri yarım bırakırlar, hatta başlayamazlar bile. Bu nedenle başladıkları bir şeyin sonunu getirebilmeleri, onlar için büyük bir başarı hatta takdir edilmesi gereken bir durumdur. Allah Kuran'da bu insanların isteksizce yaptıkları işlerin tamamen boş bir çabadan ibaret olduğunu ve bundan dolayı da hüsrana uğrayacaklarını bildirmiştir:

De ki; "Davranış (ameller) bakımından en çok hüsrana uğrayacak olanları size haber vereyim mi? Onların, dünya hayatındaki bütün çabaları boşa gitmişken, kendilerini gerçekte güzel iş yapmakta sanıyorlar." (Kehf Suresi,103-104)

Müminler ise, imanlarının kendilerine verdiği mutluluk nedeniyle, hiç bitmeyen bir enerji, şevk ve isteğe sahiptirler. Her geçen gün Allah'ın rızasını daha da fazla kazanmak için, daha çok salih amelde bulunmayı isterler. Bitirdikleri bir işle yetinmezler, aksine bu onları daha da şevklendirir, yeni salih amellerde bulunmalarına vesile olur. Yapmaları gereken işleri en iyi, en güzel ve insanlara en faydalı olacak şekilde yapabilmek için Allah'a dua eder, düşünür ve bu yönde samimi bir çaba harcarlar. Tüm bunların sonucunda ortaya çıkan sonuç, yapabileceklerinin en iyisi olur. Bu, Allah'ın müminlere verdiği başarının önemli bir sırrıdır.

Bu kısa dünya hayatında Allah'ın rızasını kazanabilecekleri ne kadar çok salih amelde bulunurlarsa, ahirette görecekleri güzel karşılığın o denli büyük olacağını bildiklerinden hiçbir zaman azıyla yetinmeyip, hep daha fazlasına talip olur, Allah'a, **"...Senin razı olacağın salih bir amelde bulunmamı bana ilham et..."** (Ahkaf Suresi, 15) şeklinde dua ederler. Allah müminlerin bu ihlaslı davranışına karşılık kalplerine 'güven ve huzur' duygusunu indirerek onların imanlarını her geçen gün daha da artırır. Allah müminlere olan bu rahmetini Kuran'da şu şekilde bildirmiştir:

Müminlerin kalplerine, imanlarına iman katıp artırsınlar diye, 'güven duygusu ve huzur' indiren O'dur... (Fetih Suresi, 4)

Fiziksel güzellik ve sağlık kazandırır

Müminlerle inkarcılar arasında her konuda büyük farklılıklar vardır. Genellikle insanların ruh halleri ve dış görünüşleri arasında çok sıkı bir bağlantı vardır. Çoğunlukla hareket ve tavırlarından nasıl bir ruh hali içinde oldukları rahatça anlaşılabilir. Kuran ahlakından uzak yaşayan kişilerin sıkıntılar karşısında duydukları tevekkülsüzlük, yüzlerine bitkin ve umutsuz bir ifade olarak yansır. Kalpleri, üzülecek ya da sıkılacak bir şey olmadığı zamanlarda bile hep dar ve sıkıntılıdır. Yaşadıkları herşeyden şikayet eder, hiçbir şeyden kolay kolay memnun olamazlar. Genelde aksi ve ters tavırlar sergilerler. Elbette ki, böyle bir ruh haline sahip bir insanın yüzünün gülmesi, neşeli tavırlar sergilemesi ve buna bağlı olarak güzel, temiz ve güvenilir bir yüz ifadesine sahip olması da söz konusu olmaz. Bu nedenle yüzleri karanlıktır, neşe ve mutluluğun vereceği aydınlıktan yoksun olarak yaşarlar. Allah iman etmeyenlerin içinde bulunduğu durumu bir ayette şu şekilde açıklamıştır:

> **"Kim de Benim zikrimden yüz çevirirse, artık onun için sıkıntılı bir geçim vardır ve Biz onu kıyamet günü kör olarak haşredeceğiz."** (Taha Suresi, 124)

İman etmedikleri için doğruyla yanlışı, iyi ile kötüyü birbirinden ayırt edebilecek bir anlayışa sahip değillerdir. Bundan dolayı da, içinde bulundukları durumun kendilerine ne kadar zarar verdiğini de göremezler. Rahatsız olmaları, bu durumdan kurtulmak için çaba göstermeleri gerekirken, yaşadıkları hayatın doğruluğunu savunmaları, onların bu durumu benimsediklerini açıkça göstermektedir. Şeytan tüm bunları onlara 'çekici ve süslü' göstererek, içinde yaşadıkları bu durumun zararını görmelerini engellemektedir. Kendilerine içinde bulundukları durumun zararları anlatılıp, düzeltmeleri yönünde öğütle hatırlatma yapıldığında ise, Allah'ın **"Allah'tan 'içi titreyerek korkan' öğüt alır-düşünür. 'Mutsuz bedbaht' olan ondan kaçınır."** (A'la Suresi, 10-11) ayetleriyle bildirdiği gibi, verilen öğüt ve tavsiyelerden yüz çevirirler. Mutsuz olduklarının farkında olmalarına rağmen, bunu itiraf etmekten kaçınır ve bu durumun çeşitli

sebepleri olduğunu ileri sürerler. Bu hallerini meşru göstermeye çalışarak kendilerini kandırırlar. Aslında öne sürdükleri mazeretlerin hiçbiri doğru değildir. Çünkü hayatları boyunca üzülmelerine yol açan, onları mutsuzlaştıran herşey aslında Allah'ın onlar için yarattığı imtihanın bir parçasıdır. Tüm bunların Allah'tan bir hikmet üzerine kendilerine verildiğinin şuurunda olmadıkları için, hoşlarına gitmeyen olaylar onları üzüp, mutsuzlaştırmaktadır. Bu gerçekten ne kadar habersiz kalırlarsa, mutsuzlukları da o denli artmaya devam edecektir.

Allah, Kendisine iman etmeyen, dolayısıyla akıl erdiremeyen bu insanların üzerine bir 'pislik' çökerteceğini bildirmiştir:

> **Allah'ın izni olmaksızın, hiç kimse için iman etme (imkanı) yoktur. O, akıl erdiremeyenlerin üzerine iğrenç bir pislik kılar.** (Yunus Suresi, 100)

İnkarcıların akletmemelerinden kaynaklanan kötü halleri onları çirkinleştirdiği gibi ruh ve beden sağlıklarını da olumsuz yönde etkilemektedir. Dengeli bir ruh haline sahip olamazlar. Yaşadıkları stres ve sıkıntı bu insanların psikolojilerinin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Ne zaman kızacaklarını, ne zaman güleceklerini anlayabilmek, neye, nasıl bir tepki vereceklerini önceden kestirmek mümkün olmaz. Bu karanlık ruh hali her fırsatta kendini belli eder. Rahatı ve huzuru, hep kendilerine rahatsızlık ve mutsuzluk verecek şeylerde ararlar. Karşılaştıkları bir sorunu aşmak için, Allah'a dua edecekleri, sabredip O'dan yardım dileyecekleri yerde, bunu kendi akıllarıyla çözmeye çalışırlar. Ancak sorunlarını çözemedikleri gibi, bundan duydukları sıkıntı ve stresle mutsuzlukları daha da artar. Biraz olsun rahatlamak için, kendilerine çok daha fazla zarar verecek çeşitli yöntemlere başvururlar. Bunlardan en yaygın olanları ise içki, sigara ve uyuşturucudur. Yaşadıkları kötü psikoloji o kadar ağır ve derindir ki, bedenlerine ve organlarına zarar veren bu maddeleri bile kullanmaktan hiç çekinmezler. Hayatları boyunca duydukları sürekli mutsuzluk nedeniyle, bir çeşit akıl kapanması veya şuursuzluk yaşadıklarından, tüm bunların içinde bulundukları durumu daha da ağırlaştıracağının farkına varamazlar. Sürekli bu psikolojiyle yaşayan bir insanın sağlıklı ve

dayanıklı olması ise mümkün değildir. Bedeni normalden çok daha kısa zamanda yaşlanacak ve çeşitli şekillerde bunun sinyallerini verecektir. Sürekli baş ağrısı, erken yaşlarda saçların dökülmesi ve iştahsızlıkla başlayan rahatsızlıklar, daha sonraları baş gösterecek olan daha ağır ve ciddi hastalıkların habercisi olacaktır.

Duydukları sıkıntı, hayatlarını sürdürebilmeleri için ihtiyaç duydukları en önemli nimetlerden biri olan sağlıklarını tehlikeye sokar. Mutlu olmak, sıkıntıdan biraz olsun kurtulup rahatlamak için, daha büyük sorunları ve bunların getireceği zorlukları davet ettiklerinin farkında bile değillerdir.

Müminler ise, her zaman Allah'a samimi bir şekilde iman etmenin, yalnız O'nu dost ve veli edinmenin huzurunu yaşarlar. Hiçbir şekilde sağlıklarını tehlikeye atacak bir şekilde hareket etmez, bunu Allah'ın kendilerine verdiği bir nimet olarak görürler. Bundan dolayı da kendilerine olabildiğince iyi bakar ve böylece sağlıklı ve dayanıklı olurlar. Sağlıklı olmanın ne denli önemli ve güzel bir şey olduğunu bilir ve bunun karşılığında hep Allah'a şükrederler. İnkarcılar gibi, karşılaştıkları bir problemi görmezlikten gelmez, hemen bununla ilgilenerek, ileride doğabilecek daha önemli problemler için tedbir almış olurlar.

Allah, müminlerin göstermiş olduğu bu güzel ahlaka ve Kendisine olan içten bağlılıklarına karşılık, onları dünyada da güzel bir hayat ile müjdelemiştir. Tabii ki bu 'güzel hayat', hem 'maddi' hem de 'manevi' anlamdadır. Duydukları manevi mutluluk, onların sağlıklı ve güzel görünmelerinin en önemli ve en büyük kaynağıdır. Müminlerin sahip olduğu güzellik, Allah'ın onlara vermiş olduğu 'nuru' dur. Bu nur sayesinde müminlerin yüzleri hep aydınlık ve temizdir. Allah, müminlere vermiş olduğu nuruyla, onları inkarcılardan farklı ve üstün kılmış ve onlara etkileyici bir manevi güzellik ve imani bir heybet vermiştir. Tüm müminler Allah'ın bir lutfu olarak temiz ve etkileyici bir görünüme sahiptirler. Allah, **"...Belirtileri, secde izinden yüzlerindedir..."** (Fetih Suresi, 29) ayetiyle, müminlerin yüzlerindeki imanlı ifadenin, toplumda onları fark ettirecek bir özellik olduğunu buyurmuştur.

İnkar edenler ile müminler arasındaki bu fark dünyada olduğu gibi ahiret

gününde de ortaya çıkacaktır. Allah bu durumu şu ayetlerle haber verir:

> **O gün yüzler ışıl ışıl parlar. Rablerine bakıp-durur. O gün, öyle yüzler vardır ki kararmış-ekşimiştir. Kendisine, beli büken işlerin yapılacağını anlamaktadır.** (Kıyamet Suresi, 22-25)
>
> **O gün, öyle yüzler vardır ki apaydınlıktır; güler ve sevinç içindedir. Ve o gün, öyle yüzler vardır ki üzerini toz bürümüştür. Bir karartı sarıp-kaplamıştır. İşte onlar da, kafir, facir olanlardır.** (Abese Suresi 38-42)

Hikmetle bakan bir iç göz kazandırır

İnsan kendisini, tüm canlıları ve evreni yaratan Allah'ı tanıyabilmek, O'nun gücünü kavrayabilmek için Rabbimizin yarattığı herşey üzerinde düşünmeli ve O'nun sonsuz aklının ve sanatının tecellilerini görmeye çalışmalıdır. Ancak bu sayede gördüğü herşeyin yaratılmış olduğunu, herşeyin mutlaka bir gücün ve aklın ürünü olması gerektiğini kavrayabilir. Bu sayede, Allah'ın aklını, gücünü ve sanatının çeşitliliğini anlayarak Allah'a yakınlaşacak ve O'na iman etmesi gerektiğini anlayacaktır.

Ancak insanın tüm bunları görüp anlayabilmesi için, 'hikmetle bakan bir iç göze' ihtiyacı vardır. İnsanların çevrelerindeki herşeye 'hikmetle' bakmaları, Allah'ın **"(Bunlar) 'İçten Allah'a yönelen' her kul için 'hikmetle bakan bir iç göz' ve bir zikirdir."** (Kaf Suresi, 8) ayetiyle belirttiği gibi, her an Allah'ı zikretmeye ve O'nu anmaya güzel bir vesile olacaktır. İnsan istediği kadar dünya üzerindeki yaratılış delillerine baksın, bunlar üzerinde günlerce, haftalarca, yıllarca araştırmalar yaparak bunların insanı şaşırtan özellikleri olduğunu bulsun, iman gözüyle değerlendirmediği sürece, tüm bunların gerçekte ne anlama geldiğini ve bunlarla kendisine ne anlatılmak istendiğini kavrayamaz.

İnsanların bu anlamı göremeyişlerinin bir nedeni de, tüm bunları kalp gözüyle değerlendirecek zihinsel ve ruhsal bir rahatlığa sahip olmamalarıdır. İnsanın dikkatli olabilmesi, her ayrıntıyı fark edebilmesi ve bunları

doğru bir şekilde değerlendirebilmesi için zihinsel bir rahatlığa da sahip olması gerekmektedir. İşte cahiliye toplumunda yaşayan insanların zihinleri, yukarıda bahsedilen nedenlerden dolayı, sürekli olarak dünyevi işlerle doludur. Karşılaştıkları sorunları, problemleri çözme endişesi içerisindedirler. Kendilerini rahatsız eden bir durumdan kurtulup mutlu olabilmenin yolunu, günlük hayatta sürekli olarak kendi işlerini düşünmede, elde edecekleri kazançları hesap etmede ve dünya hayatından maksimum faydayı elde edebilmenin yollarını aramada görürler. Bu yüzden, tüm dikkatlerini bunlar için harcar ve çevrelerindeki yaratılış delillerini göremezler. Ya da görseler bile, yüzeysel bakış açıları nedeniyle bunları sıradan olaylarmış gibi karşılarlar. Tüm bunların ne kadar mucizevi detaylar olduğu kendilerine anlatılsa bile, onları asıl ilgilendiren ulaşmak istedikleri menfaatler olduğundan, bu anlatılanlar onlar için bir anlam ifade etmez. Kısacası, bu insanlar görmek istemedikleri için kör bir insandan daha kör, duymak istemedikleri için de, sağır bir insandan daha sağır hale gelmişlerdir. Allah bir ayetinde bu insanları şu şekilde tarif etmiştir:

"...Kalpleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler..." (Araf Suresi, 179)

Zihinlerinin yanı sıra, manevi olarak yani ruhsal açıdan da rahat ve huzurlu olmadıkları için, Allah'ın yaratılış delillerindeki hikmetleri göremezler. Allah, bir Kuran ayetinde inkarcıların sivrisinekteki yaratılış delillerini göremedikleri için verdikleri tepkiyi şöyle anlatır:

Şüphesiz Allah, bir sivrisineği de, ondan üstün olanı da, (herhangi bir şeyi) örnek vermekten çekinmez. Böylece iman edenler, kuşkusuz bunun Rablerinden gelen bir gerçek olduğunu bilirler; inkar edenler ise, "Allah bu örnekle neyi amaçlamış?" derler. (Oysa Allah) Bununla birçoğunu saptırır, birçoğunu da hidayete erdirir. Ancak O, fasıklardan başkasını saptırmaz. (Bakara Suresi, 26)

İnkar edenler karamsarlık, sıkıntı ve stres içinde yaşadıkları için, her gün karşılaştıkları, gözlerinin önündeki iman hakikatlerinin üzerinde

düşünmezler. Onlar için önemli olan, dünyada elde edebilecekleri en yüksek menfaati kazanmak olduğundan, bunun dışındaki konuları pek önemsemezler. Allah'ın gücünü, O'nun yarattığı tüm varlıklar üzerindeki hakimiyetini gerçek anlamda göremedikleri için de, Allah'a imanın gereğini ve önemini kavrayamazlar. Biraz olsun kavramış gibi gözükseler de, bu onların vicdanlarını harekete geçirecek kadar güçlü olmadığı için kısa sürede etkisi kaybolur.

Allah bu insanların, kendilerine Allah'ı hatırlatan nice delillerle karşılaşmalarına rağmen, bunlardan hiç etkilenmediklerini bir ayette şöyle bildirmektedir:

> **Göklerde ve yerde nice ayetler vardır ki, üzerinden geçerler de, ona sırtlarını dönüp giderler.** (Yusuf Suresi, 105)

Mutsuzluklarından dolayı manevi anlamda rahat ve huzurlu olamazlar; bu da onların çevrelerindeki herşeye **"hikmetle bakan bir iç göz"** ile bakmalarını engeller ve onları Allah'a iman etmekten alıkoyar. Allah'a samimi bir şekilde iman ederek kazanacakları mutluluğu, kendi akılsızlıkları yüzünden kaybedip mutsuz bir yaşam sürerler.

Müminler Allah'a iman ettikleri, hep O'nu düşünüp, O'nun rızası için çalıştıkları için mutluluğu her zaman hissederler. Allah'a daha fazla yakınlaşmak için Allah'ın yarattığı herşey üzerinde derinlemesine düşünür ve araştırırlar.

Örneğin müminin uçsuz bucaksız gökyüzüne bakması Allah'ın gücünü ve sanatını takdir etmesine vesile olur. Ya da güzel bir manzarayla karşılaştığında bunun Allah'ın kendisine gösterdiği bir güzellik olduğunu düşünerek şükreder. Müminlerin çevrelerindeki herşeyi Allah'ı zikretmek için bir fırsat olarak görmeleri, onların Allah'ın rızasını kazanmalarını ve mutluluğu daha yoğun bir şekilde yaşamalarını sağlar.

SONSUZ MUTLULUK MEKANI: CENNET

Allah, Kendi rızasına uyan salih kullarını içinde sonsuza dek kalacakları nimetlerle donatılmış cennetlerle müjdelemiş ve insanları dünya hayatına aldanmamaları, dünya hayatını seçip üstün tutmamaları konusunda uyarmıştır. **"...Gerçekten ahiret yurdu ise, asıl hayat odur, bir bilselerdi"** (Ankebut Suresi, 64) ve **"...Asıl varılacak güzel yer Allah Katında olandır"** (Al-i İmran Suresi, 14) ayetleriyle Allah ahiretin, dünyadan daha değerli ve üstün olduğunu ve insanların **"gerçek"** hayatlarının ahiret hayatı olacağını bildirmiştir. Peki ahiret hayatında insanları nasıl bir ortam ve nasıl bir yaşam beklemektedir?

Burada konumuz cennet ve burada yaşanacak olan mutluluk olduğundan, Allah'ın inkarcılar için hazırladığı azap dolu cehennemden bahsetmeyeceğiz.

Allah ayetleriyle ahiret hayatının insanların 'asıl ve gerçek hayat'ı olduğunu bildirmiştir. Cennette, dünya hayatındaki kusurlar, eksiklikler hiçbir şekilde olmayacaktır. Orada insanların nefislerinin arzu ettiği herşey vardır. Cennetteki bu kusursuzluk ve müminlerin cennetteki yaşamları hakkındaki detayları Allah Kuran ayetleriyle bizlere bildirmiştir; müminlerin yaşayacakları ortamlardan, yiyeceklerine, cennetteki doğal güzelliklerden, müminlerin oradaki eşlerine kadar cennet hakkında tefekkür edeceğimiz pek çok bilgi Kuran'da yer almaktadır. Cennetteki yaşamı ve burada duyulacak olan sınırsız mutluluğu daha iyi anlayabilmek için cennetin mükemmelliğini Kuran ayetleri ışığında kısaca inceleyelim.

İlk olarak cennetteki doğal güzellikleri ele alırsak, şunları söyleyebiliriz: Cennet Allah'ın **"ne (yakıcı) bir güneş ve ne de dondurucu bir soğuk"** (İnsan Suresi, 13) olarak tarif ettiği, insana hiçbir rahatsızlık vermeyen, çok güzel bir iklime sahiptir. İnsanı, dünyada terleten, bunaltan

sıcaklar ya da donduran soğuklar orada yoktur. Bu da cennetteki iklimin kusursuzluğuna işaret eden bir durumdur. Allah'ın cennet ile ilgili olarak bildirdiği doğal güzelliklerden biri de, **"durmaksızın akan su(lar)"** dır (Vakıa Suresi, 31). Durmaksızın akan bir suyun, hem görüntüsü hem de sesi insana büyük bir zevk verir. Aynı zamanda da insanı rahatlatır ve dinlendirir. Dünya hayatında insanların evlerinin, villalarının bahçelerine havuzlar, fıskiyeler yaptırmalarının amacı hem estetik bir görüntü elde etmek, hem de bu ferahlatıcı ortamı oluşturmaktır. Allah cennetteki bu özelliği bir diğer ayette şöyle haber vermektedir: **"İçlerinde durmaksızın fışkırıp-akan iki pınar vardır."** (Rahman Suresi, 66)

Ayrıca Allah **"Gerçekten takva sahibi olanlar, cennetlerde ve pınar başlarındadır"** (Hicr Suresi, 45), **"Şüphesiz muttaki olanlar, gölgeliklerde ve pınar başlarındadır"** (Mürselat Suresi 41) ayetleriyle de müminlerin huzur veren ferahlatıcı yerlerde yaşayacaklarını haber vermektedir. Allah'ın Kuran'da bildirdiği bir diğer güzellik de, müminler için hazırlanmış olan **'cennet bahçeleri'**dir. Bu bahçelerde insan ruhunun görmekten zevk alacağı her çeşit çiçek ve bitki birarada, uyum içinde bulunmaktadır. Bunlardan başka **"yüklü dalları bükülmüş" ve "üst üste dizilmiş meyveleri sarkmış"** (Vakıa Suresi, 28-29) olan meyve ağaçlarının varlığı da ayrı birer nimettir. Bunlara ek olarak Allah cennetin **"alabildiğine yemyeşil"** (Rahman Suresi, 64) bir görüntüye sahip olduğunu bildirmektedir.

Tüm bunlar birarada düşünüldüğünde insanın karşısına büyüleyici güzellikte bir manzara çıkmaktadır. Bu güzel görüntünün yok olması, zamanla güzelliğini kaybetmesi gibi bir durum da söz konusu değildir. Sonsuza dek hiç değişmeden, bozulmadan kalacaktır. Cennetteki müminler için olan güzellikler ve nimetler sadece bunlarla sınırlı değildir. Allah Kuran'da bu doğal güzelliklerin yanında müminlerin cennette yaşadıkları mekanların güzelliği hakkında da bilgi vermektedir:

> **Ancak Rablerinden korkup-sakınanlar ise; onlara yüksek köşkler vardır, onların üstünde de yüksek köşkler bina edilmiştir. Onların altında ırmaklar akmaktadır. (Bu), Allah'ın va-**

didir. Allah vadinden dönmez. (Zümer Suresi, 20)

Allah'ın ayette bildirdiği gibi, müminler cennette yüksek yerlere yapılmış olan köşklerde etkileyici bir manzaraya karşı oturmaktadırlar. Bunların dışında Allah, müminlere hizmet etmeleri için civanlar yaratmıştır. Allah müminlere sürekli ve kesintisiz bir şekilde hizmet eden civanları bizlere şöyle haber vermektedir:

Kendileri için (hizmet eden) civanlar, etrafında dönüp dolaşırlar; sanki (her biri) 'sedefte saklı inci gibi tertemiz, pırıl pırıl.' (Tur Suresi, 24)

Bunların yanı sıra, Allah **"hafif ipekten ve ağır işlenmiş atlastan (elbiseler) giyer"** (Duhan Suresi, 53) ve **"...orada altından bileziklerle ve incilerle süslenirler"** (Hac Suresi, 23) ayetleriyle müminlerin cennetteki giysilerinin güzelliği hakkında da bilgi vermiştir. Bilindiği gibi ipek ve atlas kumaş, altın ve inci dünyada da çok kıymetlidir. Aynı zamanda da gösteriş ve zenginliğin bir ifadesi olarak bilinmektedir. Müminler, cennette bu kumaşlardan yapılmış elbiseleri giyecek, altın ve inci takılar takarak çok daha estetik ve ihtişamlı bir görünüme sahip olacaklardır. Allah ayrıca Kuran'da cennette müminler için tertemiz, kusursuz bir güzelliğe sahip ve yalnızca müminlere ait olan eşler vereceğini de müjdelemektedir:

Orada bakışlarını yalnızca eşlerine çevirmiş kadınlar vardır ki, bunlardan önce kendilerine ne bir insan, ne bir cin dokunmuştur. (Rahman Suresi, 56)

Allah, ayetlerdeki **"saklı yumurta"** (Saffat Suresi, 49) ve **"saklı inci gibi"** (Vakıa Suresi, 23) ifadeleriyle, sadece müminlere has olarak yarattığı bu eşlerin kusursuz güzelliklerine de dikkat çekmiştir. Hiçbir dünyevi eksikliğe sahip değillerdir ve sonsuza dek de güzelliklerinden hiçbir şey kaybetmeyeceklerdir. Tüm bunlar cennette müminleri bekleyen birbirinden güzel ve Allah'ın yalnız mümin kullarına vereceği nimetlerdir. Müminler tüm bu nimetlerden hoşnut kalacak, Rabbimizden razı olacaklardır. Allah **"Nimetin parıltılı-sevincini sen onların yüzlerinde tanırsın."** (Mutaffifin Suresi, 24) ayetiyle müminlerin duyacakları sonsuz mutluluk ve sevincin yüzlerine 'parıltı' şeklinde yansıdığını bildirmiştir.

Müminler için bir diğer mutluluk sebebi de, Allah'ın cenneti herşeyiyle kusursuz bir şekilde yaratmış olmasıdır. İnsanı dünyada sıkan, rahatsızlık ve bıkkınlık veren, mutsuzlaştıran hiçbir eksiklik ve bozukluk cennette olmayacaktır. Yorulma, ölme, hastalanma, acı çekme, yaşlanma, kirlenme, susama, acıkma ve bunlara benzer insanın aklına gelen dünyevi eksiklik ve kusurların hiçbirinin cennette olmayacağını Allah Kuran'da şöyle bildirmektedir:

Şüphesiz ki, senin acıkmaman ve çıplak kalmaman orda (cennette kalmana bağlı)dır. Ve gerçekten sen burada susamayacaksın ve güneş altında yanmayacaksın da. (Taha Suresi, 118-119)

Şüphesiz ki insanın, kendisini sıkan, huzursuzlaştıran, mutsuz kılan her türlü etkenden arındırılmış bir mekanda sonsuza kadar yaşaması olabilecek en büyük konfor, lüks ve benzersiz bir mutluluk kaynağıdır.

Cennette ayrıca müminler için "ihtiyaç" diye bir kavram da söz konusu değildir. Orada hiçbir şeyi ihtiyaçtan dolayı yapmamaktadırlar. Herşey onların hizmetindedir, nefislerinin arzu ettiği herşey de onlarındır. Allah tüm bu nimetleri mümin kullarının zevk alıp, mutlu olması için yaratmıştır. Yaptıkları herşey onlar için bir zevke ve eğlenceye dönüşmektedir. Tüm bunlardan sonsuza kadar hiçbir sıkıntı ve bıkkınlık da duymayacaklardır.

Cennette müminlere huzur ve mutluluk veren bir diğer büyük nimet de orada beraber yaşayacakları salih müminlerdir. Şüphesiz ki müminler cennette, dünyada insanları sıkan, öfkelendiren ve huzursuzluk veren her türlü kötü ahlak özelliklerinden arındırılmış olacaklardır. Allah bir ayetinde cennetteki müminlerin kalplerinde kin ve öfkenin bulunmayacağını şöyle bildirmiştir:

Biz onların göğüslerinde kinden ne varsa çekip almışız. Altlarından ırmaklar akar. Derler ki: "Bizi buna ulaştıran Allah'a hamd olsun. Eğer Allah bize hidayet vermeseydi biz doğruya ermeyecektik..." (Araf Suresi, 43)

Her türlü kötü ahlak ve davranıştan arındırılmış, tertemiz, güzel ahlaklı insanlarla yaşamak ve kusursuz bir ahlaka sahip olmak cennette yaşayan

tüm salih müminler için şüphesiz ki büyük bir nimet, huzur ve mutluluk vesilesidir. Allah müminlerin cennette mutluluklarını şöyle dile getirdiklerini bildirmektedir:

> **Derler ki; "Bizden hüznü giderip yok eden Allah'a hamd olsun; Şüphesiz Rabbimiz, gerçekten bağışlayandır, şükrü kabul edendir. Ki O, bizi Kendi fazlından (ebedi olarak) kalınacak bir yurda yerleştirdi; burada bize bir bıkkınlık da dokunmaz."** (Fatır Suresi, 34-35)

Ayetlerden de anlaşılacağı gibi, Allah cennette, insana en büyük zevk ve lezzetleri tattırmaktadır. Müminin Allah'ın rızasını ve sevgisini kazanabilmiş olmasından dolayı duyduğu mutluluk ve sevinç ise, tüm bunların üzerinde bir mutluluk vesilesidir. Cennetteki tüm bu nimetler, Allah'ın salih kullarına bir ikramıdır. Onları değerli ve çekici kılan şey ise, Allah'ın müminlerden razı olmuş ve onları cennetine kabul etmiş olmasıdır.

Cennet, Rabbimiz olan Allah'ın bir ikramıdır ve bu nedenle çok değerlidir. Cennet halkı, ikrama layık görülmüş kullardan oldukları için ebedi bir mutluluk ve sevince kavuşurlar. İşte bir insan için 'en büyük mutluluk ve kurtuluş', Allah'ın rızasını kazanıp, cennetine ve rahmetine kavuşabilmiş olmaktır.

SONUÇ

İster genç, ister yaşlı olsun, insanların çoğunun bu dünyadan beklediği, yalnız başarılı, güvenli, konforlu ve lüks bir hayat değildir; aslında herkes bunlara sahip olmaktan zevk duyar. Fakat herşeyin üstünde insanlar yaşamlarının bir anlamı ve amacı olmasını isterler. İşte müminlerle inkarcılar bu önemli noktada birbirlerinden ayrılmaktadırlar. Müminler için bu yaşam Allah'ın hoşnutluğunu kazanabilmeleri için tek fırsatları olduğundan, hayatlarının sonuna kadar kendilerine Allah'ın rızasını kazanmayı amaç edinirler.

İnkarcılar ise, bu değersiz olan dünyadan olabildiğince faydalanmak için çeşitli amaçlar edinerek hayatlarının sonuna kadar dünyayı elde etme arzusuyla yaşarlar. Bu yüzden, müminlerin yaşadığı gerçek mutlulukla, cahiliye toplumunun yaşadığı sahte mutluluk arasında çok büyük farklılıklar vardır. Mümin bu dünyanın gerçek mahiyetinin, kendi yaratılış amacının, Allah'ın kendisini denediğinin ve O'na kulluk etmekle sorumlu olduğunun bilincindedir. Bu yüzden, hayatı boyunca gerçek yurdu olan cenneti umar ve Allah'ın rızasını kazanıp, Allah'ın rahmetine ve mükafatına daha çok layık olmaya çalışır. Mutluluk ise, Allah'ın salih kullarına bu samimi imanlarından ve bağlılıklarından dolayı, hem dünyada hem de cennette verdiği çok büyük bir nimettir. Müminlerin mutluluklarının ve huzurlarının kaynağı sadece imanlarıdır. Allah, samimi imanlarına karşılık, onların kalplerine mutluluğu ve huzuru bir nimet olarak hissettirmektedir. Müminlerin yaşadığı, şartlara bağlı bir mutluluk değil, imanın getirdiği manevi mutluluktur. İnkar edenler ise, iman etmedikleri sürece hep mutsuz olacaklardır. Allah inkarlarına karşılık bu insanların kalplerini mutsuz ve sıkıntılı kılacağını bildirmiştir:

Allah, kimi hidayete erdirmek isterse, onun göğsünü İslam'a açar; kimi saptırmak isterse, onun göğsünü, sanki göğe yükseliyormuş gibi dar ve sıkıntılı kılar. Allah, iman

etmeyenlerin üstüne işte böyle pislik çökertir. (Enam Suresi, 125)

İnkar edenler, dünyaya karşı olan tutkulu sevgilerini terk etmedikleri sürece, imanın kendilerine vereceği huzuru ve mutluluğu, asla yaşayamayacak ve bilemeyeceklerdir. Allah bu kimselerin ahiret günü bu yüzden duyacakları pişmanlıklarını **"Ve derler ki; "Eğer dinlemiş olsaydık ya da akıl etmiş olsaydık, şu çılgınca yanan ateşin halkı arasında olmayacaktık."** (Mülk Suresi, 10) sözleriyle dile getireceklerini ve iman etmemelerine gerekçe olarak dünya hayatlarındaki mutsuzluklarını öne süreceklerini bildirmiştir:

Ayetlerim size okunuyorken, yalanlayanlar sizler değil miydiniz? Dediler ki; "Rabbimiz, mutsuzluğumuz bize karşı üstün geldi, biz sapan bir topluluk imişiz." (Müminun Suresi, 105-106)

Müminler ise, Allah'ın rızasına uygun bir yaşam sürdükleri için, Allah ahiret günü onları içinde sonsuza kadar kalacakları, nimetlerle donatılmış cennetlere sevk edecek ve müminler cennet bekçileri tarafından şu şekilde karşılanacaklardır:

Rablerinden korkup-sakınanlar da, cennete bölük bölük sevk edildiler. Sonunda oraya geldikleri zaman, kapıları açıldı ve onlara (cennetin) bekçileri dedi ki; "Selam üzerinizde olsun, hoş ve temiz geldiniz. Ebedi kalıcılar olarak ona girin" (Zümer Suresi, 73)

Mutlulukları daha dünyada başlayan müminler, cennete girmeleriyle birlikte, mutluluğun ve kurtuluşun en büyüğüne kavuşacaklardır. Allah'ın kendileri için hazırladığı cennetlerde, Rabbimiz'in rızasını, sevgisini ve rahmetini kazanmanın verdiği mutluluk ve sevinç ile sonsuza dek eşsiz nimetler içinde yaşayacaklardır...

DARWINİZM'İN ÇÖKÜŞÜ

Darwinizm, yani evrim teorisi, yaratılış gerçeğini reddetmek amacıyla ortaya atılmış, ancak başarılı olamamış bilim dışı bir safsatadan başka bir şey değildir. Canlılığın, cansız maddelerden tesadüfen oluştuğunu iddia eden bu teori, evrende ve canlılarda mucizevi bir düzen bulunduğunun bilim tarafından ispat edilmesiyle çürümüştür. Böylece Allah'ın tüm evreni ve canlıları yaratmış olduğu gerçeği, bilim tarafından da kanıtlanmıştır. Bugün evrim teorisini ayakta tutmak için dünya çapında yürütülen propaganda, sadece bilimsel gerçeklerin çarpıtılmasına, taraflı yorumlanmasına, bilim görüntüsü altında söylenen yalanlara ve yapılan sahtekarlıklara dayalıdır.

Ancak bu propaganda gerçeği gizleyememektedir. Evrim teorisinin bilim tarihindeki en büyük yanılgı olduğu, son 20-30 yıldır bilim dünyasında giderek daha yüksek sesle dile getirilmektedir. Özellikle 1980'lerden sonra yapılan araştırmalar, Darwinist iddiaların tamamen yanlış olduğunu ortaya koymuş ve bu gerçek pek çok bilim adamı tarafından da dile getirilmiştir. Özellikle ABD'de, biyoloji, biyokimya, paleontoloji gibi farklı alanlardan gelen çok sayıda bilim adamı, Darwinizm'in geçersizliğini görmekte, canlıların kökenini artık yaratılış gerçeğiyle açıklamaktadırlar. Bugün bilimsel gelişmeler, evreni ve tüm canlıları Allah'ın yaratmış olduğu gerçeğini açıkça gözler önüne sermektedir.

Evrim teorisinin çöküşünü ve yaratılışın delillerini diğer pek çok çalışmamızda bütün bilimsel detaylarıyla ele aldık ve almaya devam ediyoruz. Ancak konuyu, taşıdığı büyük önem nedeniyle, burada da özetlemekte yarar vardır.

Darwin'i Yıkan Zorluklar

Evrim teorisi, tarihi eski Yunan'a kadar uzanan bir öğreti olmasına karşın, kapsamlı olarak 19. yüzyılda ortaya atıldı. Teoriyi bilim dün-

yasının gündemine sokan en önemli gelişme, Charles Darwin'in 1859 yılında yayınlanan *Türlerin Kökeni* adlı kitabıydı. Darwin bu kitapta dünya üzerindeki farklı canlı türlerini Allah'ın ayrı ayrı yarattığı gerçeğine karşı çıkıyordu. Darwin'e göre, tüm türler ortak bir atadan geliyorlardı ve zaman içinde küçük değişimlerle farklılaşmışlardı.

Darwin'in teorisi, hiçbir somut bilimsel bulguya dayanmıyordu; kendisinin de kabul ettiği gibi sadece bir "mantık yürütme" idi. Hatta Darwin'in kitabındaki "Teorinin Zorlukları" başlıklı uzun bölümde itiraf ettiği gibi, teori pek çok önemli soru karşısında açık veriyordu.

Darwin, teorisinin önündeki zorlukların gelişen bilim tarafından aşılacağını, yeni bilimsel bulguların teorisini güçlendireceğini umuyordu. Bunu kitabında sık sık belirtmişti. Ancak gelişen bilim, Darwin'in umutlarının tam aksine, teorinin temel iddialarını birer birer dayanaksız bırakmıştır.

Darwinizm'in bilim karşısındaki yenilgisi, üç temel başlıkta incelenebilir:

1) Teori, hayatın yeryüzünde ilk kez nasıl ortaya çıktığını asla açıklayamamaktadır.

2) Teorinin öne sürdüğü "evrim mekanizmaları"nın, gerçekte evrimleştirici bir etkiye sahip olduğunu gösteren hiçbir bilimsel bulgu yoktur.

3) Fosil kayıtları, evrim teorisinin öngörülerinin tam aksine bir tablo ortaya koymaktadır.

Bu bölümde, bu üç temel başlığı ana hatları ile inceleyeceğiz.

Aşılamayan İlk Basamak: Hayatın Kökeni

Evrim teorisi, tüm canlı türlerinin, bundan yaklaşık 3.8 milyar yıl önce ilkel dünyada ortaya çıkan tek bir canlı hücreden geldiklerini iddia etmektedir. Tek bir hücrenin nasıl olup da milyonlarca kompleks canlı türünü oluşturduğu ve eğer gerçekten bu tür bir evrim gerçekleşmişse neden bunun izlerinin fosil kayıtlarında bulunamadığı, teorinin açıklayamadığı sorulardandır. Ancak tüm bunlardan önce, iddia edilen

evrim sürecinin ilk basamağı üzerinde durmak gerekir. Sözü edilen o "ilk hücre" nasıl ortaya çıkmıştır?

Evrim teorisi, yaratılışı reddettiği, hiçbir doğaüstü müdahaleyi kabul etmediği için, o "ilk hücre"nin, hiçbir tasarım, plan ve düzenleme olmadan, doğa kanunları içinde rastlantısal olarak meydana geldiğini iddia eder. Yani teoriye göre, cansız madde tesadüfler sonucunda ortaya canlı bir hücre çıkarmış olmalıdır. Ancak bu, bilinen en temel biyoloji kanunlarına aykırı bir iddiadır.

"Hayat Hayattan Gelir"

Darwin, kitabında hayatın kökeni konusundan hiç söz etmemişti. Çünkü onun dönemindeki ilkel bilim anlayışı, canlıların çok basit bir yapıya sahip olduklarını varsayıyordu. Ortaçağ'dan beri inanılan "spontane jenerasyon" adlı teoriye göre, cansız maddelerin tesadüfen biraraya gelip, canlı bir varlık oluşturabileceklerine inanılıyordu. Bu dönemde böceklerin yemek artıklarından, farelerin de buğdaydan oluştuğu yaygın bir düşünceydi. Bunu ispatlamak için de ilginç deneyler yapılmıştı. Kirli bir paçavranın üzerine biraz buğday konmuş ve biraz beklendiğinde bu karışımdan farelerin oluşacağı sanılmıştı.

Etlerin kurtlanması da hayatın cansız maddelerden türeyebildiğine bir delil sayılıyordu. Oysa daha sonra anlaşılacaktı ki, etlerin üzerindeki kurtlar kendiliklerinden oluşmuyorlar, sineklerin getirip bıraktıkları gözle görülmeyen larvalardan çıkıyorlardı.

Darwin'in *Türlerin Kökeni* adlı kitabını yazdığı dönemde ise, bakterilerin cansız maddeden oluşabildikleri inancı, bilim dünyasında yaygın bir kabul görüyordu.

Oysa Darwin'in kitabının yayınlanmasından beş yıl sonra, ünlü Fransız biyolog Louis Pasteur, evrime temel oluşturan bu inancı kesin olarak çürüttü. Pasteur yaptığı uzun çalışma ve deneyler sonucunda vardığı sonucu şöyle özetlemişti:

"Cansız maddelerin hayat oluşturabileceği iddiası artık kesin olarak tarihe gömülmüştür." (Sidney Fox, Klaus Dose, Molecular

Evolution and The Origin of Life, New York: Marcel Dekker, 1977, s. 2)

Evrim teorisinin savunucuları, Pasteur'ün bulgularına karşı uzun süre direndiler. Ancak gelişen bilim, canlı hücresinin karmaşık yapısını ortaya çıkardıkça, hayatın kendiliğinden oluşabileceği iddiasının geçersizliği daha da açık hale geldi.

20. Yüzyıldaki Sonuçsuz Çabalar

20. yüzyılda hayatın kökeni konusunu ele alan ilk evrimci, ünlü Rus biyolog Alexander Oparin oldu. Oparin, 1930'lu yıllarda ortaya attığı birtakım tezlerle, canlı hücresinin tesadüfen meydana gelebileceğini ispat etmeye çalıştı. Ancak bu çalışmalar başarısızlıkla sonuçlanacak ve Oparin şu itirafı yapmak zorunda kalacaktı:

"Maalesef hücrenin kökeni, evrim teorisinin tümünü içine alan en karanlık noktayı oluşturmaktadır." (Alexander I. Oparin, Origin of Life, (1936) New York, Dover Publications, 1953 (Reprint), s. 196)

Oparin'in yolunu izleyen evrimciler, hayatın kökeni konusunu çözüme kavuşturacak deneyler yapmaya çalıştılar. Bu deneylerin en ünlüsü, Amerikalı kimyacı Stanley Miller tarafından 1953 yılında düzenlendi. Miller, ilkel dünya atmosferinde olduğunu iddia ettiği gazları bir deney düzeneğinde birleştirerek ve bu karışıma enerji ekleyerek, proteinlerin yapısında kullanılan birkaç organik molekül (aminoasit) sentezledi. O yıllarda evrim adına önemli bir aşama gibi tanıtılan bu deneyin geçerli olmadığı ve deneyde kullanılan atmosferin gerçek dünya koşullarından çok farklı olduğu, ilerleyen yıllarda ortaya çıkacaktı. *("New Evidence on Evolution of Early Atmosphere and Life", Bulletin of the American Meteorological Society, c. 63, Kasım 1982, s. 1328-1330)*

Uzun süren bir sessizlikten sonra Miller'in kendisi de kullandığı atmosfer ortamının gerçekçi olmadığını itiraf etti. *(Stanley Miller, Molecular Evolution of Life: Current Status of the Prebiotic Synthesis of Small Molecules, 1986, s. 7)*

Hayatın kökeni sorununu açıklamak için 20. yüzyıl boyunca

yürütülen tüm evrimci çabalar hep başarısızlıkla sonuçlandı. San Diego Scripps Enstitüsü'nden ünlü jeokimyacı Jeffrey Bada, evrimci *Earth* dergisinde 1998 yılında yayınlanan bir makalede bu gerçeği şöyle kabul eder:

> *Bugün, 20. yüzyılı geride bırakırken, hala, 20. yüzyıla girdiğimizde sahip olduğumuz en büyük çözülmemiş problemle karşı karşıyayız: Hayat yeryüzünde nasıl başladı? (Jeffrey Bada, Earth, Şubat 1998, s. 40)*

Hayatın Kompleks Yapısı

Evrim teorisinin hayatın kökeni konusunda bu denli büyük bir açmaza girmesinin başlıca nedeni, en basit sanılan canlı yapıların bile inanılmaz derecede karmaşık yapılara sahip olmasıdır. Canlı hücresi, insanoğlunun yaptığı bütün teknolojik ürünlerden daha karmaşıktır. Öyle ki bugün dünyanın en gelişmiş laboratuvarlarında bile cansız maddeler biraraya getirilerek canlı bir hücre üretilememektedir.

Bir hücrenin meydana gelmesi için gereken şartlar, asla rastlantılarla açıklanamayacak kadar fazladır. Hücrenin en temel yapı taşı olan proteinlerin rastlantısal olarak sentezlenme ihtimali; 500 aminoasitlik ortalama bir protein için, 10^{950}'de 1'dir. Ancak matematikte 10^{50}'de 1'den küçük olasılıklar pratik olarak "imkansız" sayılır.Hücrenin çekirdeğinde yer alan ve genetik bilgiyi saklayan DNA molekülü ise, inanılmaz bir bilgi bankasıdır. İnsan DNA'sının içerdiği bilginin, eğer kağıda dökülmeye kalkılsa, 500'er sayfadan oluşan 900 ciltlik bir kütüphane oluşturacağı hesaplanmaktadır. Bu noktada çok ilginç bir ikilem daha vardır: DNA, yalnız birtakım özelleşmiş proteinlerin (enzimlerin) yardımı ile eşlenebilir. Ama bu enzimlerin sentezi de ancak DNA'daki bilgiler doğrultusunda gerçekleşir. Birbirine bağımlı olduklarından, eşlemenin meydana gelebilmesi için ikisinin de aynı anda var olmaları gerekir. Bu ise, hayatın kendiliğinden oluştuğu senaryosunu çıkmaza sokmaktadır. San Diego California Üniversitesi'nden ünlü evrimci Prof. Leslie Orgel, *Scientific American* dergisinin Ekim 1994 tarihli sayısında bu gerçeği şöyle itiraf eder:

Son derece kompleks yapılara sahip olan proteinlerin ve nükleik asitlerin (RNA ve DNA) aynı yerde ve aynı zamanda rastlantısal olarak oluşmaları aşırı derecede ihtimal dışıdır. Ama bunların birisi olmadan diğerini elde etmek de mümkün değildir. Dolayısıyla insan, yaşamın kimyasal yollarla ortaya çıkmasının asla mümkün olmadığı sonucuna varmak zorunda kalmaktadır. (Leslie E. Orgel, The Origin of Life on Earth, Scientific American, c. 271, Ekim 1994, s. 78)

Kuşkusuz eğer hayatın doğal etkenlerle ortaya çıkması imkansız ise, bu durumda hayatın doğaüstü bir biçimde "yaratıldığını" kabul etmek gerekir. Bu gerçek, en temel amacı yaratılışı reddetmek olan evrim teorisini açıkça geçersiz kılmaktadır.

Evrimin Hayali Mekanizmaları

Darwin'in teorisini geçersiz kılan ikinci büyük nokta, teorinin "evrim mekanizmaları" olarak öne sürdüğü iki kavramın da gerçekte hiçbir evrimleştirici güce sahip olmadığının anlaşılmış olmasıdır. Darwin, ortaya attığı evrim iddiasını tamamen "doğal seleksiyon" mekanizmasına bağlamıştı. Bu mekanizmaya verdiği önem, kitabının isminden de açıkça anlaşılıyordu: *Türlerin Kökeni, Doğal Seleksiyon Yoluyla...*

Doğal seleksiyon, doğal seçme demektir. Doğadaki yaşam mücadelesi içinde, doğal şartlara uygun ve güçlü canlıların hayatta kalacağı düşüncesine dayanır. Örneğin yırtıcı hayvanlar tarafından tehdit edilen bir geyik sürüsünde, daha hızlı koşabilen geyikler hayatta kalacaktır. Böylece geyik sürüsü, hızlı ve güçlü bireylerden oluşacaktır. Ama elbette bu mekanizma, geyikleri evrimleştirmez, onları başka bir canlı türüne, örneğin atlara dönüştürmez.

Dolayısıyla doğal seleksiyon mekanizması hiçbir evrimleştirici güce sahip değildir. Darwin de bu gerçeğin farkındaydı ve *Türlerin Kökeni* adlı kitabında "Faydalı değişiklikler oluşmadığı sürece doğal seleksiyon hiçbir şey yapamaz" demek zorunda kalmıştı. *(Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 189)*

Lamarck'ın Etkisi

Peki bu "faydalı değişiklikler" nasıl oluşabilirdi? Darwin, kendi döneminin ilkel bilim anlayışı içinde, bu soruyu Lamarck'a dayanarak cevaplamaya çalışmıştı. Darwin'den önce yaşamış olan Fransız biyolog Lamarck'a göre, canlılar yaşamları sırasında geçirdikleri fiziksel değişiklikleri sonraki nesle aktarıyorlar, nesilden nesile biriken bu özellikler sonucunda yeni türler ortaya çıkıyordu. Örneğin Lamarck'a göre zürafalar ceylanlardan türemişlerdi, yüksek ağaçların yapraklarını yemek için çabalarken nesilden nesile boyunları uzamıştı.

Darwin de benzeri örnekler vermiş, örneğin *Türlerin Kökeni* adlı kitabında, yiyecek bulmak için suya giren bazı ayıların zamanla balinalara dönüştüğünü iddia etmişti. *(Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 184)*

Ama Mendel'in keşfettiği ve 20.yüzyılda gelişen genetik bilimiyle kesinleşen kalıtım kanunları, kazanılmış özelliklerin sonraki nesillere aktarılması efsanesini kesin olarak yıktı. Böylece doğal seleksiyon "tek başına" ve dolayısıyla tümüyle etkisiz bir mekanizma olarak kalmış oluyordu.

Neo-Darwinizm ve Mutasyonlar

Darwinistler ise bu duruma bir çözüm bulabilmek için 1930'ların sonlarında, "Modern Sentetik Teori"yi ya da daha yaygın ismiyle neo-Darwinizm'i ortaya attılar. Neo-Darwinizm, doğal seleksiyonun yanına "faydalı değişiklik sebebi" olarak mutasyonları, yani canlıların genlerinde radyasyon gibi dış etkiler ya da kopyalama hataları sonucunda oluşan bozulmaları ekledi.

Bugün de hala dünyada evrim adına geçerliliğini koruyan model neo-Darwinizm'dir. Teori, yeryüzünde bulunan milyonlarca canlı türünün, bu canlıların, kulak, göz, akciğer, kanat gibi sayısız kompleks organlarının "mutasyonlara", yani genetik bozukluklara dayalı bir süreç sonucunda oluştuğunu iddia etmektedir. Ama teoriyi çaresiz bırakan açık bir bilimsel gerçek vardır: **Mutasyonlar canlıları geliştir-**

mezler, aksine her zaman için canlılara zarar verirler.

Bunun nedeni çok basittir: DNA çok kompleks bir düzene sahiptir. Bu molekül üzerinde oluşan herhangi rastgele bir etki ancak zarar verir. Amerikalı genetikçi B. G. Ranganathan bunu şöyle açıklar:

> *Mutasyonlar küçük, rasgele ve zararlıdırlar. Çok ender olarak meydana gelirler ve en iyi ihtimalle etkisizdirler. Bu üç özellik, mutasyonların evrimsel bir gelişme meydana getiremeyeceğini gösterir. Zaten yüksek derecede özelleşmiş bir organizmada meydana gelebilecek rastlantısal bir değişim, ya etkisiz olacaktır ya da zararlı. Bir kol saatinde meydana gelecek rasgele bir değişim kol saatini geliştirmeyecektir. Ona büyük ihtimalle zarar verecek veya en iyi ihtimalle etkisiz olacaktır. Bir deprem bir şehri geliştirmez, ona yıkım getirir. (B. G. Ranganathan, Origins?, Pennsylvania: The Banner Of Truth Trust, 1988.)*

Nitekim bugüne kadar hiçbir yararlı, yani genetik bilgiyi geliştiren mutasyon örneği gözlemlenmedi. Tüm mutasyonların zararlı olduğu görüldü. Anlaşıldı ki, evrim teorisinin "evrim mekanizması" olarak gösterdiği mutasyonlar, gerçekte canlıları sadece tahrip eden, sakat bırakan genetik olaylardır. (İnsanlarda mutasyonun en sık görülen etkisi de kanserdir.) Elbette tahrip edici bir mekanizma "evrim mekanizması" olamaz. Doğal seleksiyon ise, Darwin'in de kabul ettiği gibi, "tek başına hiçbir şey yapamaz." Bu gerçek bizlere doğada hiçbir "evrim mekanizması" olmadığını göstermektedir. Evrim mekanizması olmadığına göre de, evrim denen hayali süreç yaşanmış olamaz.

Fosil Kayıtları: Ara Formlardan Eser Yok

Evrim teorisinin iddia ettiği senaryonun yaşanmamış olduğunun en açık göstergesi ise fosil kayıtlarıdır.

Evrim teorisine göre bütün canlılar birbirlerinden türemişlerdir. Önceden var olan bir canlı türü, zamanla bir diğerine dönüşmüş ve bütün türler bu şekilde ortaya çıkmışlardır. Teoriye göre bu dönüşüm yüz milyonlarca yıl süren uzun bir zaman dilimini kapsamış ve kademe kademe ilerlemiştir.

Bu durumda, iddia edilen uzun dönüşüm süreci içinde sayısız "ara

türler"in oluşmuş ve yaşamış olmaları gerekir.

Örneğin geçmişte, balık özelliklerini taşımalarına rağmen, bir yandan da bazı sürüngen özellikleri kazanmış olan yarı balık-yarı sürüngen canlılar yaşamış olmalıdır. Ya da sürüngen özelliklerini taşırken, bir yandan da bazı kuş özellikleri kazanmış sürüngen-kuşlar ortaya çıkmış olmalıdır. Bunlar, bir geçiş sürecinde oldukları için de, sakat, eksik, kusurlu canlılar olmalıdır. Evrimciler geçmişte yaşamış olduklarına inandıkları bu teorik yaratıklara **"ara-geçiş formu"** adını verirler.

Eğer gerçekten bu tür canlılar geçmişte yaşamışlarsa bunların sayılarının ve çeşitlerinin milyonlarca hatta milyarlarca olması gerekir. Ve bu ucube canlıların kalıntılarına mutlaka fosil kayıtlarında rastlanması gerekir. Darwin, *Türlerin Kökeni*'nde bunu şöyle açıklamıştır:

Eğer teorim doğruysa, türleri birbirine bağlayan sayısız ara-geçiş çeşitleri mutlaka yaşamış olmalıdır... Bunların yaşamış olduklarının kanıtları da sadece fosil kalıntıları arasında bulunabilir. (Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 179)

Darwin'in Yıkılan Umutları

Ancak 19. yüzyılın ortasından bu yana dünyanın dört bir yanında hummalı fosil araştırmaları yapıldığı halde bu ara geçiş formlarına rastlanamamıştır. Yapılan kazılarda ve araştırmalarda elde edilen bütün bulgular, evrimcilerin beklediklerinin aksine, canlıların yeryüzünde birdenbire, eksiksiz ve kusursuz bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermiştir. Ünlü İngiliz paleontolog (fosil bilimci) Derek W. Ager, bir evrimci olmasına karşın bu gerçeği şöyle itiraf eder:

Sorunumuz şudur: Fosil kayıtlarını detaylı olarak incelediğimizde, türler ya da sınıflar seviyesinde olsun, sürekli olarak aynı gerçekle karşılaşırız; kademeli evrimle gelişen değil, aniden yeryüzünde oluşan gruplar görürüz. (Derek A. Ager, "The Nature of the Fossil Record", Proceedings of the British Geological Association, c. 87, 1976, s. 133)

Yani fosil kayıtlarında, tüm canlı türleri, aralarında hiçbir geçiş for-

mu olmadan eksiksiz biçimleriyle aniden ortaya çıkmaktadırlar. Bu, Darwin'in öngörülerinin tam aksidir. Dahası, bu canlı türlerinin yaratıldıklarını gösteren çok güçlü bir delildir. Çünkü bir canlı türünün, kendisinden evrimleştiği hiçbir atası olmadan, bir anda ve kusursuz olarak ortaya çıkmasının tek açıklaması, o türün yaratılmış olmasıdır. Bu gerçek, ünlü evrimci biyolog Douglas Futuyma tarafından da kabul edilir:

Yaratılış ve evrim, yaşayan canlıların kökeni hakkında yapılabilecek yegane iki açıklamadır. Canlılar dünya üzerinde ya tamamen mükemmel ve eksiksiz bir biçimde ortaya çıkmışlardır ya da böyle olmamıştır. Eğer böyle olmadıysa, bir değişim süreci sayesinde kendilerinden önce var olan bazı canlı türlerinden evrimleşerek meydana gelmiş olmalıdırlar. Ama eğer eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıkmışlarsa, o halde sonsuz güç sahibi bir akıl tarafından yaratılmış olmaları gerekir. (Douglas J. Futuyma, Science on Trial, New York: Pantheon Books, 1983. s. 197)

Fosiller ise, canlıların yeryüzünde eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermektedir. Yani **"türlerin kökeni", Darwin'in sandığının aksine, evrim değil yaratılıştır.**

İnsanın Evrimi Masalı

Evrim teorisini savunanların en çok gündeme getirdikleri konu, insanın kökeni konusudur. Bu konudaki Darwinist iddia, bugün yaşayan modern insanın maymunsu birtakım yaratıklardan geldiğini varsayar. 4-5 milyon yıl önce başladığı varsayılan bu süreçte, modern insan ile ataları arasında bazı "ara form"ların yaşadığı iddia edilir. Gerçekte tümüyle hayali olan bu senaryoda dört temel "kategori" sayılır:

1- Australopithecus
2- Homo habilis
3- Homo erectus
4- Homo sapiens

Evrimciler, insanların sözde ilk maymunsu atalarına "güney maymunu" anlamına gelen "Australopithecus" ismini verirler. Bu canlılar

gerçekte soyu tükenmiş bir maymun türünden başka bir şey değildir. Lord Solly Zuckerman ve Prof. Charles Oxnard gibi İngiltere ve ABD'den dünyaca ünlü iki anatomistin Australopithecus örnekleri üzerinde yaptıkları çok geniş kapsamlı çalışmalar, bu canlıların sadece soyu tükenmiş bir maymun türüne ait olduklarını ve insanlarla hiçbir benzerlik taşımadıklarını göstermiştir. *(Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 75-94; Charles E. Oxnard, "The Place of Australopithecines in Human Evolution: Grounds for Doubt", Nature, c. 258, s. 389)*

Evrimciler insan evriminin bir sonraki safhasını da, "homo" yani insan olarak sınıflandırırlar. İddiaya göre homo serisindeki canlılar, Australopithecuslar'dan daha gelişmişlerdir. Evrimciler, bu farklı canlılara ait fosilleri ardı ardına dizerek hayali bir evrim şeması oluştururlar. Bu şema hayalidir, çünkü gerçekte bu farklı sınıfların arasında evrimsel bir ilişki olduğu asla ispatlanamamıştır. Evrim teorisinin 20. yüzyıldaki en önemli savunucularından biri olan Ernst Mayr, "Homo sapiens'e uzanan zincir gerçekte kayıptır" diyerek bunu kabul eder. *(J. Rennie, "Darwin's Current Bulldog: Ernst Mayr", Scientific American, Aralık 1992)*

Evrimciler *"Australopithecus > Homo habilis > Homo erectus > Homo sapiens"* sıralamasını yazarken, bu türlerin her birinin, bir sonrakinin atası olduğu izlenimini verirler. Oysa paleoantropologların son bulguları, *Australopithecus, Homo habilis ve Homo erectus*'un dünya'nın farklı bölgelerinde aynı dönemlerde yaşadıklarını göstermektedir. *(Alan Walker, Science, c. 207, 1980, s. 1103; A. J. Kelso, Physical Antropology, 1. baskı, New York: J. B. Lipincott Co., 1970, s. 221; M. D. Leakey, Olduvai Gorge, c. 3, Cambridge: Cambridge University Press, 1971, s. 272)*

Dahası Homo erectus sınıflamasına ait insanların bir bölümü çok modern zamanlara kadar yaşamışlar, Homo sapiens neandertalensis ve Homo sapiens sapiens (modern insan) ile aynı ortamda yan yana bulunmuşlardır. *(Time, Kasım 1996)*

Bu ise elbette bu sınıfların birbirlerinin ataları oldukları iddiasının

geçersizliğini açıkça ortaya koymaktadır. Harvard Üniversitesi paleontologlarından Stephen Jay Gould, kendisi de bir evrimci olmasına karşın, Darwinist teorinin içine girdiği bu çıkmazı şöyle açıklar:

Eğer birbiri ile paralel bir biçimde yaşayan üç farklı hominid (insanımsı) çizgisi varsa, o halde bizim soy ağacımıza ne oldu? Açıktır ki, bunların biri diğerinden gelmiş olamaz. Dahası, biri diğeriyle karşılaştırıldığında evrimsel bir gelişme trendi göstermemektedirler. (S. J. Gould, Natural History, c. 85, 1976, s. 30)

Kısacası, medyada ya da ders kitaplarında yer alan hayali birtakım "yarı maymun, yarı insan" canlıların çizimleriyle, yani sırf propaganda yoluyla ayakta tutulmaya çalışılan insanın evrimi senaryosu, hiçbir bilimsel temeli olmayan bir masaldan ibarettir.

Bu konuyu uzun yıllar inceleyen, özellikle Australopithecus fosilleri üzerinde 15 yıl araştırma yapan İngiltere'nin en ünlü ve saygın bilim adamlarından Lord Solly Zuckerman, bir evrimci olmasına rağmen, ortada maymunsu canlılardan insana uzanan gerçek bir soy ağacı olmadığı sonucuna varmıştır.

Zuckerman bir de ilginç bir "bilim skalası" yapmıştır. Bilimsel olarak kabul ettiği bilgi dallarından, bilim dışı olarak kabul ettiği bilgi dallarına kadar bir yelpaze oluşturmuştur. Zuckerman'ın bu tablosuna göre en "bilimsel" -yani somut verilere dayanan- bilgi dalları kimya ve fiziktir. Yelpazede bunlardan sonra biyoloji bilimleri, sonra da sosyal bilimler gelir. Yelpazenin en ucunda, yani en "bilim dışı" sayılan kısımda ise, Zuckerman'a göre, telepati, altıncı his gibi "duyum ötesi algılama" kavramları ve bir de "insanın evrimi" vardır! Zuckerman, yelpazenin bu ucunu şöyle açıklar:

Objektif gerçekliğin alanından çıkıp da, biyolojik bilim olarak varsayılan bu alanlara -yani duyum ötesi algılamaya ve insanın fosil tarihinin yorumlanmasına- girdiğimizde, evrim teorisine inanan bir kimse için herşeyin mümkün olduğunu görürüz. Öyle ki teorilerine kesinlikle inanan bu kimselerin çelişkili bazı yargıları aynı anda kabul etmeleri bile mümkündür. (Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 19)

İşte insanın evrimi masalı da, teorilerine körü körüne inanan birtakım insanların buldukları bazı fosilleri ön yargılı bir biçimde yorumlamalarından ibarettir.

Darwin Formülü!

Şimdiye kadar ele aldığımız tüm teknik delillerin yanında, isterseniz evrimcilerin nasıl saçma bir inanışa sahip olduklarını bir de çocukların bile anlayabileceği kadar açık bir örnekle özetleyelim.

Evrim teorisi canlılığın tesadüfen oluştuğunu iddia eder. Dolayısıyla bu iddiaya göre cansız ve şuursuz atomlar biraraya gelerek önce hücreyi oluşturmuşlardır ve sonrasında aynı atomlar bir şekilde diğer canlıları ve insanı meydana getirmişlerdir. Şimdi düşünelim; canlılığın yapıtaşı olan karbon, fosfor, azot, potasyum gibi elementleri biraraya getirdiğimizde bir yığın oluşur. Bu atom yığını, hangi işlemden geçirilirse geçirilsin, tek bir canlı oluşturamaz. İsterseniz bu konuda bir "deney" tasarlayalım ve evrimcilerin aslında savundukları, ama yüksek sesle dile getiremedikleri iddiayı onlar adına "Darwin Formülü" adıyla inceleyelim:

Evrimciler, çok sayıda büyük varilin içine canlılığın yapısında bulunan fosfor, azot, karbon, oksijen, demir, magnezyum gibi elementlerden bol miktarda koysunlar. Hatta normal şartlarda bulunmayan ancak bu karışımın içinde bulunmasını gerekli gördükleri malzemeleri de bu varillere istedikleri gibi eklesinler. Karışımların içine, istedikleri kadar amino asit, istedikleri kadar da (bir tekinin bile rastlantısal oluşma ihtimali 10^{-950} olan) protein doldursunlar. Bu karışımlara istedikleri oranda ısı ve nem versinler. Bunları istedikleri kadar gelişmiş cihazlarla karıştırsınlar. Varillerin başına da dünyanın önde gelen bilim adamlarını koysunlar. Bu uzmanlar babadan oğula, kuşaktan kuşağa aktararak nöbetleşe milyarlarca, hatta trilyonlarca sene sürekli varillerin başında beklesinler. Bir canlının oluşması için hangi şartların var olması gerektiğine inanıyorlarsa hepsini kullanmaları tamamen serbest olsun. Ancak, bunlar ne yaparlarsa yapsınlar o va-

rillerden kesinlikle bir canlı çıkartamazlar. Zürafaları, aslanları, arıları, kanaryaları, bülbülleri, papağanları, atları, yunusları, gülleri, orkideleri, zambakları, karanfilleri, muzları, portakalları, elmaları, hurmaları, domatesleri, kavunları, karpuzları, incirleri, zeytinleri, üzümleri, şeftalileri, tavus kuşlarını, sülünleri, renk renk kelebekleri ve bunlar gibi milyonlarca canlı türünden hiçbirini oluşturamazlar. Değil burada birkaçını saydığımız bu canlı varlıkları, bunların tek bir hücresini bile elde edemezler.

Kısacası, bilinçsiz **atomlar biraraya gelerek hücreyi oluşturamazlar.** Sonra yeni bir karar vererek bir hücreyi ikiye bölüp, sonra art arda başka kararlar alıp, elektron mikroskobunu bulan, sonra kendi hücre yapısını bu mikroskop altında izleyen profesörleri oluşturamazlar. **Madde, ancak Allah'ın üstün yaratmasıyla hayat bulur.** Bunun aksini iddia eden evrim teorisi ise, akla tamamen aykırı bir safsatadır. Evrimcilerin ortaya attığı iddialar üzerinde biraz bile düşünmek, üstteki örnekte olduğu gibi, bu gerçeği açıkça gösterir.

Göz ve Kulaktaki Teknoloji

Evrim teorisinin kesinlikle açıklama getiremeyeceği bir diğer konu ise göz ve kulaktaki üstün algılama kalitesidir.

Gözle ilgili konuya geçmeden önce "Nasıl görürüz?" sorusuna kısaca cevap verelim. Bir cisimden gelen ışınlar, gözde retinaya ters olarak düşer. Bu ışınlar, buradaki hücreler tarafından elektrik sinyallerine dönüştürülür ve beynin arka kısmındaki görme merkezi denilen küçücük bir noktaya ulaşır. Bu elektrik sinyalleri bir dizi işlemden sonra beyindeki bu merkezde görüntü olarak algılanır. Bu bilgiden sonra şimdi düşünelim:

Beyin ışığa kapalıdır. Yani beynin içi kapkaranlıktır, ışık beynin bulunduğu yere kadar giremez. Görüntü merkezi denilen yer kapkaranlık, ışığın asla ulaşmadığı, belki de hiç karşılaşmadığınız kadar karanlık bir yerdir. Ancak siz bu zifiri karanlıkta ışıklı, pırıl pırıl bir dünyayı seyretmektesiniz.

Üstelik bu o kadar net ve kaliteli bir görüntüdür ki 21. yüzyıl teknolojisi bile her türlü imkana rağmen bu netliği sağlayamamıştır. Örneğin şu anda okuduğunuz kitaba, kitabı tutan ellerinize bakın, sonra başınızı kaldırın ve çevrenize bakın. Şu anda gördüğünüz netlik ve kalitedeki bu görüntüyü başka bir yerde gördünüz mü? Bu kadar net bir görüntüyü size dünyanın bir numaralı televizyon şirketinin ürettiği en gelişmiş televizyon ekranı dahi veremez. 100 yıldır binlerce mühendis bu netliğe ulaşmaya çalışmaktadır. Bunun için fabrikalar, dev tesisler kurulmakta, araştırmalar yapılmakta, planlar ve tasarımlar geliştirilmektedir. Yine bir TV ekranına bakın, bir de şu anda elinizde tuttuğunuz bu kitaba. Arada büyük bir netlik ve kalite farkı olduğunu göreceksiniz. Üstelik, TV ekranı size iki boyutlu bir görüntü gösterir, oysa siz üç boyutlu, derinlikli bir perspektifi izlemektesiniz.

Uzun yıllardır on binlerce mühendis üç boyutlu TV yapmaya, gözün görme kalitesine ulaşmaya çalışmaktadırlar. Evet, üç boyutlu bir televizyon sistemi yapabildiler ama onu da gözlük takmadan üç boyutlu görmek mümkün değil, kaldı ki bu suni bir üç boyuttur. Arka taraf daha bulanık, ön taraf ise kağıttan dekor gibi durur. Hiçbir zaman gözün gördüğü kadar net ve kaliteli bir görüntü oluşmaz. Kamerada da, televizyonda da mutlaka görüntü kaybı meydana gelir.

İşte evrimciler, bu kaliteli ve net görüntüyü oluşturan mekanizmanın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedirler. Şimdi biri size, odanızda duran televizyon tesadüfler sonucunda oluştu, atomlar biraraya geldi ve bu görüntü oluşturan aleti meydana getirdi dese ne düşünürsünüz? Binlerce kişinin biraraya gelip yapamadığını şuursuz atomlar nasıl yapsın?

Gözün gördüğünden daha ilkel olan bir görüntüyü oluşturan alet tesadüfen oluşamıyorsa, gözün ve gözün gördüğü görüntünün de tesadüfen oluşamayacağı çok açıktır. Aynı durum kulak için de geçerlidir. Dış kulak, çevredeki sesleri kulak kepçesi vasıtasıyla toplayıp orta kulağa iletir; orta kulak aldığı ses titreşimlerini güçlendirerek iç kulağa aktarır; iç kulak da bu titreşimleri elektrik sinyallerine dönüştürerek beyne gönderir. Aynen görmede olduğu gibi duyma işlemi de

beyindeki duyma merkezinde gerçekleşir.

Gözdeki durum kulak için de geçerlidir, yani beyin, ışık gibi sese de kapalıdır, ses geçirmez. Dolayısıyla dışarısı ne kadar gürültülü de olsa beynin içi tamamen sessizdir. Buna rağmen en net sesler beyinde algılanır. Ses geçirmeyen beyninizde bir orkestranın senfonilerini dinlersiniz, kalabalık bir ortamın tüm gürültüsünü duyarsınız. Ama o anda hassas bir cihazla beyninizin içindeki ses düzeyi ölçülse, burada keskin bir sessizliğin hakim olduğu görülecektir.

Net bir görüntü elde edebilmek ümidiyle teknoloji nasıl kullanılıyorsa, ses için de aynı çabalar onlarca yıldır sürdürülmektedir. Ses kayıt cihazları, müzik setleri, birçok elektronik alet, sesi algılayan müzik sistemleri bu çalışmalardan bazılarıdır. Ancak, tüm teknolojiye, bu teknolojide çalışan binlerce mühendise ve uzmana rağmen kulağın oluşturduğu netlik ve kalitede bir sese ulaşılamamıştır. En büyük müzik sistemi şirketinin ürettiği en kaliteli müzik setini düşünün. Sesi kaydettiğinde mutlaka sesin bir kısmı kaybolur veya az da olsa mutlaka parazit oluşur veya müzik setini açtığınızda daha müzik başlamadan bir cızırtı mutlaka duyarsınız. Ancak insan vücudundaki teknolojinin ürünü olan sesler son derece net ve kusursuzdur. Bir insan kulağı, hiçbir zaman müzik setinde olduğu gibi cızırtılı veya parazitli algılamaz; ses ne ise tam ve net bir biçimde onu algılar. Bu durum, insan yaratıldığı günden bu yana böyledir.

Şimdiye kadar insanoğlunun yaptığı hiçbir görüntü ve ses cihazı, göz ve kulak kadar hassas ve başarılı birer algılayıcı olamamıştır.

Ancak görme ve işitme olayında, tüm bunların ötesinde, çok büyük bir gerçek daha vardır.

Beynin İçinde Gören ve Duyan Şuur Kime Aittir?

Beynin içinde, ışıl ışıl renkli bir dünyayı seyreden, senfonileri, kuşların cıvıltılarını dinleyen, gülü koklayan kimdir? İnsanın gözlerinden, kulaklarından, burnundan gelen uyarılar, elektrik sinyali olarak beyne gider. Biyoloji, fizyoloji veya biyokimya kitaplarında bu görüntünün beyinde nasıl oluştuğuna dair birçok detay okursunuz. Ancak, bu konu

hakkındaki en önemli gerçeğe hiçbir yerde rastlayamazsınız: Beyinde, bu elektrik sinyallerini görüntü, ses, koku ve his olarak algılayan kimdir? Beynin içinde göze, kulağa, burna ihtiyaç duymadan tüm bunları algılayan bir şuur bulunmaktadır. Bu şuur kime aittir?

Elbette bu şuur beyni oluşturan sinirler, yağ tabakası ve sinir hücrelerine ait değildir. İşte bu yüzden, herşeyin maddeden ibaret olduğunu zanneden Darwinist-materyalistler bu sorulara hiçbir cevap verememektedirler. Çünkü bu şuur, Allah'ın yaratmış olduğu ruhtur. Ruh, görüntüyü seyretmek için göze, sesi duymak için kulağa ihtiyaç duymaz. Bunların da ötesinde düşünmek için beyne ihtiyaç duymaz.

Bu açık ve ilmi gerçeği okuyan her insanın, beynin içindeki birkaç santimetreküplük, kapkaranlık mekana tüm kainatı üç boyutlu, renkli, gölgeli ve ışıklı olarak sığdıran yüce Allah'ı düşünüp, O'ndan korkup, O'na sığınması gerekir.

Materyalist Bir İnanç

Buraya kadar incelediklerimiz, evrim teorisinin bilimsel bulgularla açıkça çelişen bir iddia olduğunu göstermektedir. Teorinin hayatın kökeni hakkındaki iddiası bilime aykırıdır, öne sürdüğü evrim mekanizmalarının hiçbir evrimleştirici etkisi yoktur ve fosiller teorinin gerektirdiği ara formların yaşamadıklarını göstermektedir. Bu durumda, elbette, evrim teorisinin bilime aykırı bir düşünce olarak bir kenara atılması gerekir. Nitekim tarih boyunca dünya merkezli evren modeli gibi pek çok düşünce, bilimin gündeminden çıkarılmıştır. Ama evrim teorisi ısrarla bilimin gündeminde tutulmaktadır. Hatta bazı insanlar teorinin eleştirilmesini "bilime saldırı" olarak göstermeye bile çalışmaktadırlar. Peki neden?..

Bu durumun nedeni, evrim teorisinin bazı çevreler için, kendisinden asla vazgeçilemeyecek dogmatik bir inanış oluşudur. Bu çevreler, materyalist felsefeye körü körüne bağlıdırlar ve Darwinizm'i de doğaya getirilebilecek yegane materyalist açıklama olduğu için benimsemektedirler. Bazen bunu açıkça itiraf da ederler. Harvard Üniversitesi'nden ünlü bir genetikçi ve aynı zamanda önde gelen bir evrimci

olan Richard Lewontin, "önce materyalist, sonra bilim adamı" olduğunu şöyle itiraf etmektedir:

> *Bizim materyalizme bir inancımız var, 'a priori' (önceden kabul edilmiş, doğru varsayılmış) bir inanç bu. Bizi dünyaya materyalist bir açıklama getirmeye zorlayan şey, bilimin yöntemleri ve kuralları değil. Aksine, materyalizme olan 'a priori' bağlılığımız nedeniyle, dünyaya materyalist bir açıklama getiren araştırma yöntemlerini ve kavramları kurguluyoruz. Materyalizm mutlak doğru olduğuna göre de, İlahi bir açıklamanın sahneye girmesine izin veremeyiz. (Richard Lewontin, "The Demon-Haunted World", The New York Review of Books, 9 Ocak 1997, s. 28)*

Bu sözler, Darwinizm'in, materyalist felsefeye bağlılık uğruna yaşatılan bir dogma olduğunun açık ifadeleridir. Bu dogma, maddeden başka hiçbir varlık olmadığını varsayar. Bu nedenle de cansız, bilinçsiz maddenin, hayatı yarattığına inanır. Milyonlarca farklı canlı türünün; örneğin kuşların, balıkların, zürafaların, kaplanların, böceklerin, ağaçların, çiçeklerin, balinaların ve insanların maddenin kendi içindeki etkileşimlerle, yani yağan yağmurla, çakan şimşekle, cansız maddenin içinden oluştuğunu kabul eder. Gerçekte ise bu, hem akla hem bilime aykırı bir kabuldür. Ama Darwinistler kendi deyimleriyle "İlahi bir açıklamanın sahneye girmemesi" için, bu kabulü savunmaya devam etmektedirler. Canlıların kökenine materyalist bir ön yargı ile bakmayan insanlar ise, şu açık gerçeği göreceklerdir: Tüm canlılar, üstün bir güç, bilgi ve akla sahip olan bir Yaratıcının eseridirler. Yaratıcı, tüm evreni yoktan var eden, en kusursuz biçimde düzenleyen ve tüm canlıları yaratıp şekillendiren Allah'tır.

Evrim Teorisi Dünya Tarihinin En Etkili Büyüsüdür

Burada şunu da belirtmek gerekir ki, ön yargısız, hiçbir ideolojinin etkisi altında kalmadan, sadece aklını ve mantığını kullanan her insan, bilim ve medeniyetten uzak toplumların hurafelerini andıran ev-

rim teorisinin inanılması imkansız bir iddia olduğunu kolaylıkla anlayacaktır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, evrim teorisine inananlar, büyük bir varilin içine birçok atomu, molekülü, cansız maddeyi dolduran ve bunların karışımından zaman içinde düşünen, akleden, buluşlar yapan profesörlerin, üniversite öğrencilerinin, Einstein, Hubble gibi bilim adamlarının, Frank Sinatra, Charlton Heston gibi sanatçıların, bunun yanı sıra ceylanların, limon ağaçlarının, karanfillerin çıkacağına inanmaktadırlar. Üstelik, bu saçma iddiaya inananlar bilim adamları, profesörler, kültürlü, eğitimli insanlardır. Bu nedenle evrim teorisi için "dünya tarihinin en büyük ve en etkili büyüsü" ifadesini kullanmak yerinde olacaktır. Çünkü, dünya tarihinde insanların bu derece aklını başından alan, akıl ve mantıkla düşünmelerine imkan tanımayan, gözlerinin önüne sanki bir perde çekip çok açık olan gerçekleri görmelerine engel olan bir başka inanç veya iddia daha yoktur. Bu, Afrikalı bazı kabilelerin totemlere, Sebe halkının Güneş'e tapmasından, Hz. İbrahim'in kavminin elleri ile yaptıkları putlara, Hz. Musa'nın kavminin altından yaptıkları buzağıya tapmalarından çok daha vahim ve akıl almaz bir körlüktür. Gerçekte bu durum, Allah'ın Kuran'da işaret ettiği bir akılsızlıktır. Allah, bazı insanların anlayışlarının kapanacağını ve gerçekleri görmekten aciz duruma düşeceklerini birçok ayetinde bildirmektedir. Bu ayetlerden bazıları şöyledir:

> **Şüphesiz, inkar edenleri uyarsan da, uyarmasan da, onlar için fark etmez; inanmazlar. Allah, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir; gözlerinin üzerinde perdeler vardır. Ve büyük azap onlaradır.** (Bakara Suresi, 6-7)

> **...Kalpleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır.** (Araf Suresi, 179)

Allah Hicr Suresi'nde ise, bu insanların mucizeler görseler bile inanmayacak kadar büyülendiklerini şöyle bildirmektedir:

> **Onların üzerlerine gökyüzünden bir kapı açsak, ordan yu-**

karı yükselseler de, mutlaka: "Gözlerimiz döndürüldü, belki biz büyülenmiş bir topluluğuz" diyeceklerdir. (Hicr Suresi, 14-15)

Bu kadar geniş bir kitlenin üzerinde bu büyünün etkili olması, insanların gerçeklerden bu kadar uzak tutulmaları ve 150 yıldır bu büyünün bozulmaması ise, kelimelerle anlatılamayacak kadar hayret verici bir durumdur. Çünkü, bir veya birkaç insanın imkansız senaryolara, saçmalık ve mantıksızlıklarla dolu iddialara inanmaları anlaşılabilir. Ancak dünyanın dört bir yanındaki insanların, şuursuz ve cansız atomların ani bir kararla biraraya gelip; olağanüstü bir organizasyon, disiplin, akıl ve şuur gösterip kusursuz bir sistemle işleyen evreni, canlılık için uygun olan her türlü özelliğe sahip olan Dünya gezegenini ve sayısız kompleks sistemle donatılmış canlıları meydana getirdiğine inanmasının, **"büyü"**den başka bir açıklaması yoktur.

Nitekim, Allah Kuran'da, inkarcı felsefenin savunucusu olan bazı kimselerin, yaptıkları büyülerle insanları etkilediklerini Hz. Musa ve Firavun arasında geçen bir olayla bizlere bildirmektedir. Hz. Musa, Firavun'a hak dini anlattığında, Firavun Hz. Musa'ya, kendi "bilgin büyücüleri" ile insanların toplandığı bir yerde karşılaşmasını söyler. Hz. Musa, büyücülerle karşılaştığında, büyücülere önce onların marifetlerini sergilemelerini emreder. Bu olayın anlatıldığı ayet şöyledir:

(Musa:) "Siz atın" dedi. (Asalarını) atıverince, insanların gözlerini büyüleyiverdiler, onları dehşete düşürdüler ve (ortaya) büyük bir sihir getirmiş oldular. (Araf Suresi, 116)

Görüldüğü gibi Firavun'un büyücüleri yaptıkları "aldatmacalar"la -Hz. Musa ve ona inananlar dışında- insanların hepsini büyüleyebilmişlerdir. Ancak, onların attıklarına karşılık Hz. Musa'nın ortaya koyduğu delil, onların bu büyüsünü, Kuran'daki ifadeyle "uydurduklarını yutmuş" yani etkisiz kılmıştır:

Biz de Musa'ya: "Asanı fırlatıver" diye vahyettik. (O da fırlatıverince) bir de baktılar ki, o bütün uydurduklarını derleyip-toparlayıp yutuyor. Böylece hak yerini buldu, onların bütün yapmakta oldukları geçersiz kaldı. Orada yenilmiş

oldular ve küçük düşmüşler olarak tersyüz çevrildiler. (Araf Suresi, 117-119)

Ayetlerde de bildirildiği gibi, daha önce insanları büyüleyerek etkileyen bu kişilerin yaptıklarının bir sahtekarlık olduğunun anlaşılması ile, söz konusu insanlar küçük düşmüşlerdir. Günümüzde de bir büyünün etkisiyle, bilimsellik kılıfı altında son derece saçma iddialara inanan ve bunları savunmaya hayatlarını adayanlar, eğer bu iddialardan vazgeçmezlerse gerçekler tam anlamıyla açığa çıktığında ve "büyü bozulduğunda" küçük duruma düşeceklerdir. Nitekim, yaklaşık 60 yaşına kadar evrimi savunan ve ateist bir felsefeci olan, ancak daha sonra gerçekleri gören Malcolm Muggeridge evrim teorisinin yakın gelecekte düşeceği durumu şöyle açıklamaktadır:

***Ben kendim, evrim teorisinin, özellikle uygulandığı alanlarda, geleceğin tarih kitaplarındaki en büyük espri malzemelerinden biri olacağına ikna oldum**. Gelecek kuşak, bu kadar çürük ve belirsiz bir hipotezin inanılmaz bir saflıkla kabul edilmesini hayretle karşılayacaktır. (Malcolm Muggeridge, The End of Christendom, Grand Rapids: Eerdmans, 1980, s. 43)*

Bu gelecek, uzakta değildir aksine çok yakın bir gelecekte insanlar "tesadüfler"in ilah olamayacaklarını anlayacaklar ve evrim teorisi dünya tarihinin en büyük aldatmacası ve en şiddetli büyüsü olarak tanımlanacaktır. Bu şiddetli büyü, büyük bir hızla dünyanın dört bir yanında insanların üzerinden kalkmaya başlamıştır. Artık evrim aldatmacasının sırrını öğrenen birçok insan, bu aldatmacaya nasıl kandığını hayret ve şaşkınlıkla düşünmektedir.

...Sen Yücesin, bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yok. Gerçekten Sen, herşeyi bilen, hüküm ve hikmet sahibi olansın.

(Bakara Suresi, 32)